

ZŠ a MŠ
Krchleby

ŠKOLA S VŮNÍ DOMOVA

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu
pro základní vzdělávání

1. 9. 2025

Obsah

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školy
  - 2.1 Umístění
  - 2.2 Úplnost a velikost
  - 2.3 Charakteristika žáků
  - 2.4 Podmínky
  - 2.5 Charakteristika pedagogického sboru
    - 2.5.1 Pedagogický tým
    - 2.5.2 Vztahy mezi dospělými
    - 2.5.3 Školní metodik prevence a výchovný poradce – školní poradenské pracoviště
    - 2.5.4 Přímá pedagogická činnost
    - 2.5.5 Funkční informační systém vnitřní
  - 2.6 Funkční informační systém vnitřní
    - 2.6.1 Zřizovatel a místní organizace
    - 2.6.2 Školský obvod
    - 2.6.3 Externí odborníci a instituce
    - 2.6.4 Školská rada
    - 2.6.5 Spolupráce se zákonnými zástupci
    - 2.6.6 Škola – nedílná součást komunity
  - 2.7 Dlouhodobé projekty
    - 2.7.1 Sazka olympijský víceboj – odznak všestrannosti
    - 2.7.2 Recyklohraní
    - 2.7.3 Digitalizujeme školu – realizace investice Národního plánu obnovy – komponenta
    - 2.7.4 Ovoce, zelenina a mléko do škol
    - 2.7.5 Obědy pro děti
    - 2.7.6 Vlastní projekty – realizace průřezových témat a prolínání učiva vyučovacích předmětů
  - 2.8 Vlastní hodnocení školy
    - 2.8.1 Oblasti
    - 2.8.2 Cíle
    - 2.8.3 Kritéria
    - 2.8.4 Nástroje
    - 2.8.5 Časové rozvržení
3. Charakteristika vzdělávacího programu
  - 3.1 Zaměření školy
  - 3.2 Výchovné a vzdělávací strategie
    - 3.2.1 Pojetí základního vzdělávání na 1. stupni ZŠ

- 3.2.2 Naše metody výuky – kombinace klasických a aktivizujících
- 3.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie učitelů k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků
- 3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
  - 3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (1. stupeň PO)
  - 3.3.2 Pedagogická intervence (1. stupeň PO)
  - 3.3.3 Asistent pedagoga
  - 3.3.4 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
  - 3.3.5 Postup při poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně
  - 3.3.6 Organizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně
- 3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných
- 3.5 Začlenění průřezových témat
- 4. Učební plán
  - 4.1 Tabulace učebního plánu
  - 4.2 Poznámky k učebnímu plánu
- 5. Učební osnovy
  - 5.1 Český jazyk
  - 5.2 Anglický jazyk
  - 5.3 Matematika
  - 5.4 Informatika
  - 5.5 Prvouka, přírodověda, vlastivěda
  - 5.6 Hudební výchova
  - 5.7 Výtvarná výchova
  - 5.8 Tělesná výchova
  - 5.9 Pracovní výchova
  - 5.10 Etická výchova
- 6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- 7. Přílohy
  - 7.1 Preventivní program školy
  - 7.2 Školní preventivní strategie
  - 7.3 Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování
  - 7.4 Školní program EVVO
  - 7.5 Roční školní program EVVO
  - 7.6 Školní vzdělávací program školní družiny
  - 7.7 Roční plán školní družiny
  - 7.8 Plán pedagogické podpory (vzor)
  - 7.9 Individuální vzdělávací plán (vzor)

1. Identifikační údaje

1.1 Školní vzdělávací program

Název: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy a Mateřské školy Krchleby, okres Kutná Hora, příspěvkové organizace zpracovaný podle RVP ZV

Motivační název: Škola s vůní domova

Číslo jednací: 107/2025

Koordinátor tvorby a zpracovatelé: Mgr. Miroslava Zumrová

Zpracovatelé: pedagogický sbor základní školy

ŠVP projednán pedagogickou radou: 6. 6. 2025 a 25. 8. 2025

Platnost dokumentu od:
1. 9. 2023 – nová verze dokumentu viz aktualizací doložka č. 1
1. 9. 2024 – aktualizace viz aktualizací doložka č. 2
1. 9. 2024 – aktualizace viz aktualizací doložka č. 3

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Krchleby, okres Kutná Hora, příspěvková organizace

Adresa: Krchleby 80, Čáslav 286 01

IČO: 70980357

IZO: 102226288

RED-IZO: 600046257

Ředitelka školy: Mgr. Miroslava Zumrová

Statutární zástupkyně ředitelky: Pavla Tesařová

Kontaktní údaje: tel. 327 377 388, 721 321 917, reditelka@zskrchleby.cz

Internetové stránky: www.zskrchleby.cz

1.3 Údaje o zřizovateli

Zřizovatel: obec Krchleby

Adresa: Krchleby 166, Čáslav 286 01

Starostka: Bc. Bohumila Jeřichová

Kontaktní údaje: tel. 724 581 852, krchleby@krchleby-kh.cz

.....
razítko školy a podpis ředitelky

2. Charakteristika školy

2.1 Umístění

Základní škola a Mateřská škola Krchleby, okres Kutná Hora, příspěvková organizace se nachází ve středočeské obci Krchleby. V obci žije přibližně 420 obyvatel. Obec Krchleby je tvořena dvěma částmi, samotnou obcí Krchleby a menší obcí Chedrbí (asi 60 obyvatel) dva kilometry od Krchleb. Ve vzdálenosti čtyř kilometrů leží město Čáslav (obec s rozšířenou působností).

2.2 Úplnost a velikost

Naši školu zřizuje obec Krchleby jako příspěvkovou organizaci sdružující základní školu, školní družinu, školní jídelnu – výdejnu a mateřskou školu.

Jsme tzv. malotřídní školou, poskytujeme základní vzdělávání od 1. do 5. ročníku. Tento fakt vyvažuje vysoce individuální přístup, který žákům nabízíme, a to i přes souběžnou výuku více ročníků v jedné třídě.

Základní škola může vzdělávat nejvýše 35 žáků ve všech ročnících prvního stupně. Počet žáků kolísá podle demografické křivky školského obvodu a regionu.

2.3. Charakteristika žáků

Žáky naší školy jsou převážně děti z Krchleb a Chedrbí. V okolí se nachází obce, které nezřizují základní školu, tedy i tito žáci tvoří velké procento z celkového počtu. Spádový školský obvod tvoří Krchleby a Chedrbí, dále také Hraběšín, Třebonín, Souňov. Naši žáci dojíždějí také z jiných obcí, např. z obce Žáky a Schořov nebo Kluky.

Druhý stupeň absolvují naši žáci obvykle v některé z čáslavských základních škol.

2.4 Podmínky

Celá organizace sídlí v pěkném **přírodním prostředí na okraji obce** ve dvou objektech od sebe oddělených klidnou ulicí.

Základní škola se nachází v krásné historické budově, která však díky průběžným investicím zřizovatele nabízí podmínky pro moderní vzdělávání.

Vzdělávání probíhá z velké části ve dvou kmenových učebnách v 1. patře, kde je také ředitelna. Kmenové učebny jsou vybaveny víceúčelovým a funkčním zařízením a digitální technikou s připojením k internetu. Učebny jsou prostorově uspořádány tak, aby v co největší možné míře respektovaly nároky žáků vzdělávajících se souběžně ve více ročnících, a současně nároky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, pokud se v učebně vzdělávají. Učebny jsou vybaveny výškově stavitelnými lavicemi.

V 1. patře se nachází nově vybudovaná počítačová učebna (v užívání od 1. 9. 2023), která vznikla z nevyužitého kabinetu přístupného z učebny II. třídy. Učebnu zřizovatel školy kompletně zrekonstruoval (podlaha, stěny, elektroinstalace včetně osvětlení, snížení stropu, úložné skříně, lavice) a pořídil 10 kusů notebooků. Tím došlo k výraznému zkvalitnění výuky a rozvoji klíčových kompetencí žáků v oblasti digitálních technologií.

V 1. patře je umístěna nevelká **ředitelna**.

Naše budoucí vize – pedagogické zázemí

V budově není dostatečný prostor pro uložení pomůcek a přípravnou práci učitele (kabinet) vybavený odpovídajícím úložným nábytkem a pomůckami pro výuku, připojením k internetu a vhodným zařízením pro přípravu učitele a jeho odpočinek. Náš pedagogický sbor je malý, avšak potřeba prostoru pro přípravu a výkon prací souvisejících je stejná jako u většího kolektivu.

V přízemí sídlí školní družina, která využívá samostatné prostory skládající se z více místností. Prostor je vhodný pro zájmovou činnost po vyučování, je vybaven pracovním a odpočinkovým nábytkem,

pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení. Účastníci mohou využít pestrout nabídku rozmanitých aktivit od společenských her po výtvarné činnosti, pohybové vyžití či klidnou relaxaci.

Z prostor školní družiny je přístup do malé **počítačové učebny** s připojením k internetu, která slouží k doplnění zájmové činnosti školní družiny. Byla vybavena menší pohovkou k relaxaci.

Současně je ve školní družině k dispozici „**čtenářský koutek**“ s pohodlným křeslem, kde účastníci zájmového vzdělávání mohou využít nabídku knih, případně si jen v klidu odpočinout a využít klidný kout.

Naše budoucí vize – modernizace vybavení školní družiny

V blízké budoucnosti zacílíme na doplnění a obnovu vybavení školní družiny tak, aby vzniklo více tematicky zaměřených koutků (herní, relaxační, výtvarný apod.).

V nevelké vstupní hale v přízemí se nachází **šatna žáků a sociální zařízení**. Vzhledem k absenci šatních skříněk byly pořízeny alespoň menší úložné boxy, které jednak slouží k efektivnějšímu uspořádání osobních věcí žáků a také plní estetickou funkci, kdy pohled na šatnu je jedním z prvních pohledů, které se příchozímu naskytne.

Naše budoucí vize – šatny žáků

V současné době mají žáci k dispozici odkládací prostor na osobní věci, který je složen z věšáku a menší poličky. Šatní prostor je vybaven lavičkami k sezení. Ideální by bylo poskytnout žákům uzamykatelné skříňky na osobní věci. Prostor vyčleněný pro šatnu je omezený a v úvahu je nutno brát finanční zátěž pro rozpočet školy, přesto je žádoucí soukromí žáků řešit. Proto byly pořízeny menší boxy, které se vejdu do poliček žáků a současně pojmu základní osobní věci (přezůvky a převlečení na tělesnou výchovu jsou umístěny v sáčcích na věšáku).

S narůstajícím počtem žáků bude nutné řešit prostor pro ukládání osobních věcí.

V přízemí školy je **tělocvična - cvičební sál** s úložným prostorem pro uložení tělocvičného náradí, náčiní a pomůcek. Při společných vystoupeních všech žáků se mění na improvizovaný kulturní sál, protože svou velikostí pojme větší množství diváků. Cvičební sál je vybaven bezpečným povrchem.

Ve cvičebním sále je umístěn kotel. Umístění kotle se může zdát neobvyklé, je však dáno historicky a, co je důležité, je velmi limitováno technickými parametry budovy (půdorys, stáří a stav budovy, efektivita vynaložených finančních prostředků apod.).

Vzhledem ke stavebně technickým úpravám v minulosti, které byly více či méně podřízeny možnostem budovy a průběžně se měnícímu počtu žáků v ročnících, a v neposlední řadě zvyšujícím se nárokům na vzdělávání, se v současné době snažíme maximálně účelně, a zároveň s ohledem na bezpečnost a estetiku, využít veškeré prostory v celé budově, a to jak pro pedagogické, tak i nepedagogické pracovníky, ale především pro kvalitní a moderní výuku.

Nedílnou součástí každodenního školního života je stravování. **Školní jídelna - výdejna** je umístěna v sousedním objektu mateřské školy. Stravu pro žáky základní školy připravuje školní jídelna Základní školy Čáslav, ul. Sadová 1756, odkud je denně dopravována.

Naše budoucí vize – estetické prostředí školní jídelny

Školní jídelna plní funkci stravovací, ale naším záměrem je učinit prostor školní jídelny více estetickým. Součástí by měl být i systém pro hodnocení stravy ze pohledu žáků.

Budova školy stojí na **vlastním oploceném pozemku**, který není rozlohou velký, přesto nabízí dostatek možností. Využíváme jej k výuce (stůl a lavičky ve stínu ořešáku), ke sportu (pískové doskočiště, volné prostranství pro míčové a pohybové hry), k pěstitelským činnostem (záhony), ke hrám a zájmovým činnostem a různorodým aktivitám také během pobytu ve školní družině (např. opékání špekáčků, pozorování hmyzu v hmyzím domečku).

Kromě školní zahrady využíváme k výuce obecní víceúčelové hřiště se zastřešeným venkovním posezením, které se nachází škole na dohled.

Naše budoucí vize – školní zahrada

Od roku 2023 pracujeme společně na oživení školní zahrady. Založili jsme záhony pro pěstování zeleniny, bylin, okrasných květin. Na tento krok by měl navazovat další – vytvoření/instalace miniaturní nádrže (malá velikost z důvodu bezpečnosti) pro odchycení dešťové vody využitelné pro závlahu záhonů. O plánování a realizaci závlahového systému intenzivně jednáme se zřizovatelem. Nevzdáváme pokusy o vytvoření přírodních domečků z vrbového proutí pro hry, na jaře 2025 jsme zasadili již třetí domeček a pevně věříme, že nám suché léto nezkaží radost ze hry ve stínu vrbového loubí. Naši bylinkovou zahrádku, ale i další rostliny na zahradě, plánujeme dále zapojit do výuky – vyrobíme popisky k rostlinám. Rádi bychom vytvořili malou naučnou stezku naší zahradou.

Žádoucí by byla obnova, resp. nalezení vhodné plochy pro hřiště na míčové hry na školním pozemku, které bylo v minulosti zrušeno. I bez vlastního hřiště se samozřejmě dokážeme zabavit, využíváme různorodé přenosné tělocvičné nejen během výuky ale i při zájmových činnostech ve školní družině.

Pnoucí rostliny, květiny, bylinky, dýně a jiné nealergizující a nejedovaté rostliny – uvažujeme o všem, co by naši zahradu učinilo více přírodní, současně využitelnou k výuce a ke hrám během vyžití ve školní družině, samozřejmě za dodržení zásad bezpečnosti a ochrany zdraví.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

2.5.1 Pedagogický tým

Pedagogický sbor spolupracuje jako tým. Jednotné sdílení informací a dodržování stanovených postupů je pro kvalitní fungování školy a pro funkčnost vzdělávání naprosto nezbytné.

2.5.2 Vztahy mezi dospělými

Snažíme se navodit mezi námi, dospělými, a mezi dospělými a žáky takové vztahy, ve kterých se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc a podpora.

2.5.3 Školní metodik prevence a výchovný poradce – školní poradenské pracoviště

Pedagogové se programově věnují neformálním vztahům mezi žáky a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem.

Školní poradenské pracoviště, které sdružuje školního metodika prevence a výchovného poradce. Povinnou dokumentací v této oblasti je Školní preventivní strategie a Školní program proti šikaně, jsou vypracovány i další dokumenty (Krizový plán apod.). Snahu poskytnout podporu a pomoc těm, kteří ji potřebují, umocňuje existence schránky důvěry.

Speciální péče je zajišťována ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciální pedagogové, psychologové, lékaři apod.) a se školskými poradenskými zařízeními.

2.5.4 Přímá pedagogická činnost

Specifikem tzv. „malotřídních škol“ (škol ne plně organizovaných) je zákonem umožněné spojování více ročníků prvního stupně do tříd.

Vzdělávání v naší škole probíhá v 5 ročnících obvykle ve 2 třídách. Naplněnost školy je z velké míry závislá na populační křivce ve spádovém školském obvodu.

Obě třídní učitelky, z nichž jedna je ředitelkou školy, jsou plně kvalifikované, stejně tak vychovatelka školní družiny a asistentka pedagoga. K prohlubování odborné kvalifikace využívají nabídky akreditovaných seminářů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

I přes kvalifikovanost a dostatečnou praxi a zkušenost učitelek je nutné vyvážit počty žáků ve třídách, které se mohou každý školní rok měnit podle odchozích žáků 5. ročníku a příchozích žáků 1. ročníku.

Sestavení rozvrhu přímé pedagogické činnosti podléhá více faktorům:

- platná legislativa, RVP ZV, ŠVP ZV
- efektivita výuky
- počet žáků v ročníku a třídě
- charakter spojených vyučovacích předmětů (vyučovací předměty nemusí být z jednoho vzdělávacího oboru, musí však být možné skloubit využití forem a metod výuky)
- respektování psychohygienických zásad (střídání charakteru předmětů a jejich rozložení do dne/týdne)
- vzdělávání žáka/žáků s podpůrným opatřením
- limit vyučovacích hodin hrazených ze státního rozpočtu (tzv. PH MAX)
- počet učeben
- pedagogické schopnosti učitele
- kontrolní a hospitační činnost ředitelky školy jako nedílná součást řízení (a souběžné vedení mateřské školy)
- a mnohé další faktory

2.5.5 Funkční informační systém vnitřní

Základem informačního systému školy je virtuální datové uložení na počítačích pedagogů.

Třídy jsou vybaveny ICT technologiemi, proto je možné veškerou dokumentaci vést elektronicky a následně převést do tištěné podoby.

Jsou zavedeny vzorové formuláře, dokumenty, které jsou v datovém uložení pedagogům k dispozici. Jedná se např. o

- vnitřní předpisy
- školní vzdělávací program a další pedagogická dokumentace
- pracovní i pedagogické formuláře
- metodiky
- organizační plán školního roku
- aktuální informace k chodu školy
- možnost sdílení příkladů dobré praxe
- a jiné

Kromě pedagogické rady, kterou zřizuje ředitelka školy jako svůj poradní orgán podle školského zákona, se pedagogové setkávají na provozních poradách či osobních konzultacích, kdy společně sdílejí různorodé informace potřebné ke vzdělávání žáků a k provozu školy.

2.6 Funkční informační systém vnější

2.6.1 Zřizovatel a místní organizace

Co se týká spolupráce s vnějšími subjekty, nejvíce škola samozřejmě spolupracuje se svým zřizovatelem – obcí Krchleby.

Naše škola přispívá ke **kulturním programům obce** v průběhu celého roku (obvykle jarní či vánoční slavnosti, ale i nepravidelné akce). Naši žáci se podílí na vítání nových občánků. Přispíváme aktualitami a zajímavostmi ze života školy **do obecního zpravodaje**, které zřizovatel vydává. Snažíme se zajímavosti a významné události ze života školy předávat **do obecní kroniky**. Jsme pravidelnými návštěvníky **v obecní knihovně**. Zřizovatel školu podporuje v jejím rozvoji, a to nejen finančně. Vypovídajícím příkladem může být dobrovolná brigáda, při které bylo pořezáno velké množství dřeva na zimu, protože škola je vytápěna kotlem na tuhá paliva. Hlavními posilami byli členové **Sdružení dobrovolných hasičů v Krchlebech, vedení obce, krchlebští občané** a rodiče našich žáků, v neposlední řadě náš pedagogický sbor.

2.6.2 Školský obvod

Jelikož jsme spádovou školou pro více obcí, komunikujeme s představiteli obcí zejména v oblasti nabídky předškolního a základního vzdělávání. Školský obvod mateřské i základní školy tvoří obec Krchleby, pod kterou spadá menší obec Chedrbí. Smluvními obcemi jsou pro nás Souňov, Třebonín, Hraběšín.

2.6.3 Externí odborníci a jiné instituce (kulturní, poradenské, vzdělávací apod.)

Spolupracujeme také s dalšími **orgány státní správy a samosprávy**, zejména však s odborem sociálně-právní ochrany dětí.

Naším partnerem ve vzdělávání je **školská rada**.

V případě potřeby oslovujeme a zveme do školy odborníky poskytující pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů žáků (**školská poradenská zařízení**).

Organizujeme celou řadu **kulturních akcí** (divadla, kabarety, koncerty, výlety, zábavné přednášky a setkání s odborníky, ukázky zajímavých profesí apod.), které vhodně doplňují základní vzdělávání. Množství těchto akcí je však nutné udržovat v rozumné míře.

Spolupracujeme s mateřskou školou, kdy hlavním cílem je motivace předškolních dětí k přechodu na základní školu.

Naše budoucí vize – spolupráce s „naší“ mateřskou školou

Společně s mateřskou školou tvoříme jednu organizaci. Budovy obou škol stojí blízko sebe, dělí nás jen klidná komunikace. Obě školy sice vzdělávají různé věkové skupiny, pracují různými metodami, jsou na sobě v podstatě nezávislé. Přesto je vzájemná spolupráce nezbytná. Nabízí se zde jedinečná příležitost využít blízkost a zastřešení společné organizace k přenosu poznatků, zpětné vazbě, spolupráci na společných projektech, propojení dětí a žáků i pedagogů.

Realizujeme společně tematicky zaměřené „projektové dny“, např. orientované na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu, bezpečnost chodců a cyklistů v silničním provozu, lidové tradice a zvyky, místní zvyklosti apod.

Naším společným cílem je co nejvíce usnadnit dětem přechod z předškolního do základního vzdělávání.

2.6.5 Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonné zástupce průběžně informujeme o dění ve škole, v konkrétních třídách. Využíváme školní informační systém (viz níže) a samozřejmě přímou cestu emailu či telefonu a osobního kontaktu. Není zde míněno formální jednání určené k projednání závažnějších informací k prospěchu a chování. Máme na mysli každodenní setkání např. při vyzvednutí žáka ze školy či ranní příchod žáků do školy, což jsou krátké chvíle vhodné pro krátkou výměnu informací se zákonnými zástupci, pokud je zřejmý zájem a vhodná situace.

Informujeme také nepřímo pomocí infopanelů v budově školy a prostřednictvím internetových stránek www.zskrchleby.cz.

Internetové stránky

Internetové stránky pokládáme za důležitý a zákonnými zástupci, ale i širší veřejností vyhledávaný zdroj informací. Sociální sítě nevyužíváme, a proto jsou tedy internetové stránky pro nás hlavním prezentačním kanálem. Kromě úřední části, kde uživatel najde např. povinně zveřejňované informace a správní dokumenty, uvádíme aktuality, zveřejňujeme jídelníček, prezentujeme na fotografiích školní akce.

Velmi dbáme na ochranu osobních údajů žáků, proto je fotogalerie chráněna přihlašovacími údaji, které se každý školní rok mění.

Nabízíme zákonným zástupcům zdarma využití mobilní aplikace „V obraze“, která je upozorňuje na novinky, které byly na www stránky přidány. Nemusí tedy kontrolovat a hledat, která zpráva a v jaké sekci stránek se objevila, aplikace sama upozorní a zprávu či fotografii zobrazí.

Školní informační systém

Pro komunikaci s rodiči využíváme od počátku školního roku 2023/2024 přednostně školní informační systém. Pracujeme s kompletním systémem, tedy využíváme třídní knihu, žákovskou knížku a další moduly.

Naše budoucí vize – spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonné zástupce našich žáků zveme ke spolupráci, spolupráci s nimi rozhodně vítáme. Naší vizí je zapojit zákonné zástupce, kteří mají zájem, do celoškolních akcí (organizace, materiální podpora, ukázky řemesel apod.). Oporou pro rozvoj spolupráce je pro nás také školská rada.

Informace pro nově přijaté i stávající žáky

Před začátkem školního roku obvykle pořádáme schůzku pro rodiče (zákonné zástupce) budoucích žáků první třídy s cílem navázání kontaktu (prvotní kontakt probíhá již během zápisu) rodičů a pedagogů, nastínění forem a metod výuky, organizačních opatření, plánovaných akcí, nastavení funkčního komunikačního a informačního systému apod. Je možné provést setkání také online, případně informovat písemně, pokud rodiče žáků projeví zájem.

Cílem takto organizovaných schůzek je vybavit rodiče, a tedy i naše budoucí žáky, potřebnými informacemi ihned při zahájení docházky a zodpovědět případné dotazy či zbavit obav před neznámým a novým prostředím.

Třídní schůzky probíhají hromadně nebo v podobě individuálních konzultací, kdy informujeme o průběhu adaptace žáka, zapojení do kolektivu, úspěších či počínajících nesnázích v některé oblasti, se kterými žákovi můžeme pomoci my, učitelky, ve spolupráci s rodinou, nebo ve spolupráci s odborníky, které jsme schopny doporučit.

Individuální konzultace mimo předem určené termíny jsou samozřejmostí.

Konzultační hodiny

Pro zákonné zástupce ředitelka školy stanoví pravidelné konzultační hodiny. Zákonní zástupci konzultační hodiny využívají, ale mnohem častěji využijí konzultaci mimo pravidelné termíny dle svých časových možností po vzájemné dohodě.

2.6.6 Sponzoři a přátelé školy

Velice si vážíme toho, že nás podporují zákonní zástupci našich žáků, ať formou materiálních darů nebo ve formě pomoci např. při realizaci školní akce.

Neméně významná je pro nás podpora lidí, jejichž děti se u nás nevzdělávají. Příkladem je již dříve v textu zmíněná brigáda – pořez dřeva, do které se zapojili nejen zástupci vedení obce a dobrovolní hasiči a rodiče našich žáků, ale také lidé z blízkého okolí. Dalším příkladem je darování starého papíru v rámci soutěže ve sběru druhotných surovin, do které jsme v regionu zapojeni a také sběr elektroodpadu či starých baterií, i s tímto sběrem nám pomáhají místní obyvatelé nebo bývalí žáci.

2.6.7 Škola – nedílná součást komunity

Považujeme svou školu za otevřenou instituci, která hledá partnery a oporu, aby současně získala o to větší autoritu a opodstatnění své činnosti a existence. Proto podáváme zákonným zástupcům (a široké veřejnosti) dostatečné množství informací.

V rámci podpory společného soužití zveřejňujeme ve vnitřních prostorách školy pozvánky na akce pořádané nejen obcí, ale i jinými organizacemi či spolky s obcí spjatými. Rádi tímto způsobem přispíváme k rozšíření místní nabídky volnočasových aktivit a kulturního dění v obci.

Od roku 2023 pořádáme vánoční akci nejen pro děti MŠ a žáky ZŠ a jejich rodinné příslušníky, ale zveme velmi rádi také krchlebskou veřejnost. Jedná se o naše zapojení do celorepublikové akce Česko zpívá koledy. Druhou podobnou akcí, na kterou zveme veřejnost, je podzimní průvod. Vydatně nás v tomto konání podporuje organizačně i finančně náš zřizovatel.

2.7 Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do projektů externích organizátorů a realizuje také vlastní projekty. Smyslem projektů je realizace průřezových témat (PT) a prolínání učiva vyučovacích předmětů (P), realizace primární prevence rizikového chování, uplatnění výchovného poradenství a environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.

2.7.1 Sazka olympijský víceboj – odznak všestrannosti (externí)

Odznak všestrannosti, s původním delším názvem Odznak všestrannosti olympijských vítězů, založili dva zlatí olympijští medailisté v desetiboji Robert Změlík a Roman Šebrle.

Hlavním cílem odznaku je všestranný sportovní rozvoj žáků. Ať už to jsou děti, které pravidelně sportují, ale mohou být vedeny v klubech jednostranně, nebo děti, které nesportují ve volném čase vůbec. Iničiátoři programu chtějí společně s učiteli dětem ukázat, že když se budou trochu věnovat tréninku, zlepší se jejich schopnosti.

Je využito přirozené soutěživosti dětí, porovnáváním mezi sebou a možností zisku odznaků různých úrovní (bronzový, stříbrný, zlatý, diamantový) dle dosažených výsledků, jsou motivovány k rozvoji všestrannosti.

PV: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova

P: tělesná výchova, matematika

2.7.2 Recyklohraní (externí)

Program Recyklohraní rozvíjí vztah žáků k životnímu prostředí formou tematických her, praktických činností, kvízů a menších projektů, ale také přímou účastí na sběru použitých baterií a vysloužilého drobného elektrozařízení.

Program Recyklohraní vznikl v září roku 2008 se záměrem podpořit environmentální výchovu v mateřských, základních a středních školách v České republice. Cílem projektu je prohloubit znalost žáků a studentů v oblasti předcházení vzniku, třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení. Od roku 2020 došlo k rozšíření témat o problematiku šetrné spotřeby vody a následně ještě o téma klimatická změna. Nad vznikem projektu v roce 2008 převzalo záštitu MŠMT České republiky a je spolufinancován společnostmi, které se v České republice specializují na zpětný odběr a recyklaci (ECOBAT s.r.o. – zpětný odběr baterií, ELEKTROWIN a.s. – zpětný odběr elektrozařízení). Účast v projektu je bezplatná, zdarma je dodání sběrných nádob na použité baterie a vysloužilé drobné elektrozařízení a také následný odvoz po jejich naplnění.

PV: environmentální výchova

P: prvouka, přírodověda

2.7.3 Digitalizujeme školu – realizace investice Národního plánu obnovy – komponenta 3.1 (externí)

V rámci komponenty 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace investice přispívá na vybavení žáků digitálními technologiemi pro rozvoj jejich infromatického myšlení a digitálních kompetencí a na prevenci digitální propasti.

PV: mediální výchova

P: informatika a ostatní vyučovacích předměty

2.7.4 Ovoce, zelenina a mléko do škol (externí)

Školní projekt Ovoce, zelenina a mléko do škol je projekt Evropské unie, který je vymezen evropskou legislativou. Cílem projektu je především přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků, vytvořit zdravé stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků.

PV: environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova

P: prvouka, přírodověda

2.7.5 Obědy pro děti (externí)

Obědy pro děti je projekt obecně prospěšné společnosti WOMEN FOR WOMEN, o.p.s., která pomáhá rodičům s dětmi, již se ocitli v tíživé životní situaci, kterou nedokážou vlastními silami zvládnout, ale aktivně přistupují k řešení svých problémů.

Od školního roku 2024/2025 bude také možné zajistit financování obědů pro potřebné rodiny z dotačního programu Středočeského kraje.

2.7.6 Vlastní projekty

Vlastní projekty vedou k dosažení klíčových kompetencí a jsou propojením:

- realizace průřezových témat
- prolínání učiva vyučovacích předmětů
- realizace environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)
- realizace prevence rizikového chování
- realizace výchovného poradenství

Domácí zahrádka

- ✓ péče o záhony, rozšiřování, pěstování vlastních dýní na podzimní strašidla, květinový záhon apod.
- ✓ PT: environmentální výchova
- ✓ P: prvouka, pracovní výchova, přírodověda, zájmové činnosti ve školní družině

Ekologické dny

- ✓ Den vody, Den Země, Den stromů, Den bez aut, Pěšky do školy (společná akce s mateřskou školou) apod.
- ✓ péče o „školní“ andulky vlnkované
- ✓ PT: environmentální výchova, multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova
- ✓ P: prvouka, přírodověda, český jazyk, matematika, informatika, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní výchova, anglický jazyk

Lidové tradice

- ✓ podzimní průvod obcí s lampiony (společná akce s mateřskou školou, zapojení obce)
- ✓ vánoční minijarmark (společná akce s mateřskou školou, zapojení obce)
- ✓ Česko zpívá koledy (externí; společná akce s mateřskou školou, zapojení obce)
- ✓ velikonoční dílnička
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova, mediální výchova
- ✓ P: pracovní výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, český jazyk, matematika, informatika, prvouka, vlastivěda, zájmové činnosti ve školní družině

Malý obchodník

- ✓ finanční gramotnost
- ✓ fiktivní obchodování
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, mediální výchova
- ✓ P: matematika, zájmové činnosti ve školní družině

Cestička do školy

- ✓ motivační program pro předškoláky, na jehož realizaci se významně podílejí naši žáci (společná akce s mateřskou školou)
- ✓ usnadnění přechodu dětí z předškolního do povinného základního vzdělávání
- ✓ zapojení žáků s cílem podporovat sounáležitost starších s mladšími
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova
- ✓ P: výtvarná výchova, český jazyk, tělesná výchova

Krchlebská věž

- ✓ inspirace skutečnou hasičskou soutěží ve výstupu do čtvrtého podlaží cvičné věže pomocí jednohákového žebříku, která se nazývá Krchlebská věž a odehrává se v blízkosti naší školy obvykle v červnu
- ✓ cvičný požární poplach, evakuace (společná akce s mateřskou školou)
- ✓ chování člověka za mimořádných událostí
- ✓ první pomoc
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, mediální výchova
- ✓ P: český jazyk, prvouka, přírodověda, vlastivěda, informatika, etická výchova

Sportovec roku

- ✓ účast na sportovních soutěžích vlastních i externích pořadatelů
- ✓ trénink a nácvik pohybových dovedností v soutěžních disciplínách
- ✓ podpora a rozvoj individuálních dispozic a talentu žáků
- ✓ pravidla fair-play
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova
- ✓ P: tělesná výchova, etická výchova, zájmové činnosti ve školní družině

Sběratel roku

- ✓ celoroční soutěž ve sběru starého papíru, hliníkových plechovek, drobného elektroodpadu (externí odběr druhotných surovin)
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, environmentální výchova
- ✓ P: matematika, informatika

Ve zdravém těle zdravý duch

- ✓ koncept „přestávka v pohybu“ (podrobně viz učební osnovy TV)
- ✓ relaxační kouta ve třídě v závislosti na prostorových a materiálních podmínkách
- ✓ vícedenní ozdravný pobyt v přírodě
- ✓ program Zdravé zoubky (externí)
- ✓ vycházky a cesty do přírody v okolí
- ✓ místo, kde žijeme (kulturní památky, přírodní zajímavosti, historie)
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, výchova demokratického občana, environmentální výchova, mediální výchova
- ✓ P: prvouka, přírodověda, vlastivěda, tělesná výchova, český jazyk, matematika, výtvarná výchova, informatika, zájmové činnosti ve školní družině

Knihomol

- ✓ motivace ke čtení knih ze školní knihovny
- ✓ návštěva obecní knihovny v Krchlebech
- ✓ Celé Česko čte dětem (externí; společná akce s mateřskou školou)
- ✓ návštěva divadelních a filmových představení
- ✓ vlastní vystoupení a besídky, spojení zpěvu, hudby, recitace, tance, pohybu, gymnastiky atd. (obvykle prosinec a červen)
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova, mediální výchova
- ✓ P: český jazyk, prvouka, tělesná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, vlastivěda, přírodověda, informatika, etická výchova, zájmové činnosti ve školní družině

Školní parlament

- ✓ sdílení nápadů a názorů týkajících se školy a života ve škole
- ✓ možnost žáků podílet se na směřování školy v některých oblastech
- ✓ třídnické hodiny (nejsou součástí rozvrhu hodin, konají se s větším časovým odstupem pravidelně cca 1x za měsíc, zákonní zástupci jsou informováni uvedením hodiny v rozvrhu)
- ✓ PT: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova
- ✓ P: český jazyk, prvouka, etická výchova

Vize – mezinárodní spolupráce

Rádi bychom se zapojili do komunity evropských škol (projekt eTwinning), které vzájemně spolupracují na společných projektech, tématech, sdílí své zkušenosti, ale především zprostředkují žákům možnost prakticky uplatnit znalost anglického jazyka (v případě Slovenska by i zde měla česko-slovenská komunikace své výhody), komunikovat prostřednictvím digitálních technologií, nahlédnout do života žáků ve škole i mimo školu v jiných zemích apod.

2.8 Vlastní hodnocení školy

Pravidelně identifikujeme oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů přijatých opatření. Uvědomujeme si silné a slabé stránky činnosti školy, přijímáme opatření k rozvoji silných a potlačení slabých stránek. Z výsledků a zpětné vazby vyvozujeme závěry pro další práci a stanovíme směr, kterým se škola bude nadále ubírat.

2.8.1 Oblasti

Pravidelně prováděné vlastní hodnocení školy zahrnuje tyto oblasti:

- 1) podmínky vzdělávání
  - a. demografické
  - b. personální
  - c. bezpečnostní a hygienické
  - d. ekonomické
  - e. materiální
- 2) obsah a průběh vzdělávání
  - a. školní vzdělávací program
  - b. plánování výuky
  - c. podpůrné výukové materiály
  - d. realizace výuky (interakce učitele a žáků, strategie učení cizímu jazyku, rozvoj kompetencí k učení)
  - e. mimovýukové aktivity
- 3) podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
  - a. klima školy (interakce učitele a žáků, klima učitelského sboru)
  - b. systém podpory žákům
  - c. zohlednění individuálních potřeb žáků
  - d. spolupráce s rodiči
  - e. spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem
- 4) výsledky vzdělávání žáků
  - a. hodnocení výuky (interakce učitele a žáků)
  - b. klíčové kompetence
  - c. postoje žáků ke škole
  - d. motivace žáků
  - e. úspěšnost absolventů

- 5) vedení a řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
  - a. strategické řízení
  - b. organizační řízení školy
  - c. pedagogické řízení školy
  - d. profesionalita a rozvoj lidských zdrojů
  - e. partnerství školy a externí vztahy
- 6) úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

2.8.2 Cíle

Cíle v oblasti rozvoje školy (podrobněji rozpracovány ve vlastním hodnocení školy jako samostatném dokumentu) vycházejí z MISE a VIZE školy a jsou následující:

- 1) lidské zdroje
  - a. pedagogové, kteří
    - jsou kvalifikovaní
    - se průběžně vzdělávají a mají zájem na vlastním rozvoji
    - vystupují profesionálně
    - jednají lidsky a slušně
    - dokáží děti a žáky nadchnout
    - dokáží pomoci dětem a žákům slabším a současně
    - dokáží inspirovat talentované
  - b. kolektiv pedagogů i nepedagogů
    - pracuje v atmosféře vzájemné důvěry a tolerance
    - má jasně vymezené povinnosti a pravomoci v rámci organizační struktury
    - je ze strany vedení školy respektován
- 2) ekonomické zdroje
  - dostatečně vysoký příspěvek zřizovatele na provoz školy
  - škola jako úspěšný příjemce dotací (evropské, národní, regionální výzvy)
- 3) vzájemné vztahy účastníků ve vzdělávání a propagace školy
  - příznivé klima školy
  - smysluplná spolupráce rodina – škola z pohledu školy i zákonných zástupců žáků
  - zákonní zástupci zapojení do aktivit školy
  - společný zájem školy a zřizovatele na rozvoji školy
  - plynulý přechod žáků na 2. stupeň základní školy
- 4) vzdělávací proces
  - optimální rozvoj klíčových kompetencí žáků v souladu se školním vzdělávacím programem
  - systematické sledování vzdělávacího pokroku každého žáka
  - podmínky pro moderní výuku

2.8.3 Kritéria

- 1) kvalita školy (formulace, provázanost s vizí školy, soulad s aktuálně platnými závaznými dokumenty vzdělávací politiky státu, vztah k oblastem vlastního hodnocení)
- 2) cíle rozvoje školy (formulace pro zvolené evaluační období, provázanost s vizí školy, ověření dosažení, dosažitelnost, formulace na hraně dosažitelného maxima školy)
- 3) evaluační nástroje (relevantnost, spolehlivost)
- 4) plánování evaluačních činností (stanovení termínů, odpovědnost, záznam a analýza informací, pokrytí oblastí, struktura)

2.8.4 Nástroje

Pro poskytnutí spolehlivých informací o aktuálním stavu ve specifických oblastech jsou využitelné následující nástroje, z nichž podtržené jsou využívány nejčastěji:

- analýza edukačních produktů
- analýza dokumentů
- anketa
- brainstorming
- dílna/workshop
- deník
- diskuze
- dotazování
- dotazník
- evaluace pomocí fotografie a videozáznamu
- hospitace
- měření školních výkonů
- myšlenková mapa
- nástroje sebereflexe
- portfolio
- poznámky (terénní záznamy)
- pozorování
- prezentace
- projekty
- průzkum
- psaní
- rozhovor (interview)
- sebehodnocení
- SWOT analýza
- test
- tvorba školního časopisu

2.8.5 Časové rozvržení

Vlastní hodnocení je prováděno na konci školního roku. Je složeno z několika na sebe navazujících kroků:

- 1) plánování (duben – květen)
- 2) sběr dat (květen – červen)
- 3) rozbor výsledků (červen)
- 4) výstupy a jejich vliv na koncepci školy (červen – srpen)

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

MISE školy

Škola jako místo, kde vzdělávání děti baví

VIZE školy

1. *Být školou, kde si svůj pocit úspěchu zažije každé dítě.*
2. *Být školou, jejíž žáci na základě ve škole získaných znalostí a dovedností umí řešit problémy běžného života.*

Současným trendem je stěhování lidí z větších měst na venkov, kde rodiny chtějí, aby jejich děti vyrůstaly blíže přírodě, ale současně je pro ně důležité zajistit dětem kvalitní vzdělání. Pro úspěšnou budoucnost školy je nutné považovat její velikost a umístění v menší obci v sousedství většího města za příležitost, ne za nevýhodu.

Uplatňujeme takové metody a formy výuky, které vedou žáky k dosažení klíčových kompetencí k učení, k řešení problémů, komunikativních, sociálních a personálních, občanských, pracovních i digitálních, a to tak, že naši žáci:

- jsou schopni týmové spolupráce a vyvážené komunikace
- jsou samostatní při plnění zadaných úkolů
- učí se přijímat zodpovědnost za své jednání
- se vzdělávají v prostředí blízkém rodinnému s vysoce individuálním přístupem
- využívají individuální podporu, mají-li specifické výukové potřeby
- jsou motivováni k osobnímu rozvoji a uplatnění svého talentu

Uvedený výčet není (ani nemá být) vyčerpávající, ale stručně se snaží vystihnout směřování školy, její MISI a VIZI, tedy hlavní cíle.

V roce 2023 jsme společně vymysleli **logo školy**, náš symbol. Je to čtyřlístek - všeobecně užívaný symbol štěstí. Pro nás neznámá jen to, že si přejeme šťastnou školu a v ní šťastné žáky. Za naším čtyřlístkem stojí osobní zkušenost žáků, kteří na školní zahradě čtyřlístky v trávě skutečně nacházejí. Jeho čtyři lístky symbolizují čtyři součásti školy, současně pastelka jako jeden z lístků značí přítomnost dětí a jejich tvořivost, hravost.

V roce 2023 jsme založili **školní parlament** s cílem nabídnout našim žákům možný způsob, jak se podílet o radosti i starosti školního života, jak se podílet na úspěchu školy, mít možnost zeptat se na to, co je zajímavé a vyjádřit svůj názor. Vše slušně, zodpovědně, ohleduplně.

K tomu má kromě jiného přispět doplňující vzdělávací obor etická výchova, který je od školního roku 2023/2024 součástí učebního plánu.

Problémy všední i nevšední se snažíme řešit také pomocí **třídnických chviliek**, nejsou součástí rozvrhu hodin, nekonají se každý týden pravidelně, ale podle potřeby a aktuální situace. I v malém kolektivu je stále mnoho záležitostí k řešení, diskuzi apod.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

3.2.1 Pojetí základního vzdělávání na 1. stupni ZŠ

Podle RVP ZV základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných).

Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů.

3.2.2 Naše metody výuky – kombinace klasických a aktivizujících

Při výuce uplatňujeme jak klasické metody (např. vyprávění, vysvětlování, práce s textem, rozhovor, předvádění a pozorování, instruktáž, manipulování a experimentování), tak metody aktivizující (diskusní, heuristické, situační, inscenační metody, didaktické hry, práce s textem, mentální mapování, skupinové metody).

Aktivizace žáků znamená zaměření na rozvoj osobnosti, na růst kompetencí. Optimálně zapojovat žáky do aktivní účasti ve výuce je pro učitele náročné, protože aktivitu nelze vyvolat direktivními zásahy a pokyny, ale je třeba hledat možnosti, jak žáky podněcovat, inspirovat, motivovat a citlivě usměrňovat k hledání jejich vlastní cesty žádoucím směrem. Je třeba také počítat s tím, že i aktivizující metody mají své limity a úskalí, neměly by vést k nezávažnému hraní, jak se obávají někteří kritici. Vhodným řešením se proto jeví využít i **všech osvědčených metod a postupů a propojovat je s metodami aktivizujícími.**

3.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie učitelů k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány prostřednictvím společně uplatňovaných a upřednostňovaných postupů, metod a forem práce, případně aktivit, příležitostí či pravidel.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci. Jsou vymežovány na úrovni školy a **budou v rámci vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy. Jsou východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie, které jsou vymežovány na úrovni vyučovacích předmětů.**

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí (ve sloupci vlevo) směřují výchovné a vzdělávací strategie, které učitelé uplatňují (ve sloupci vpravo).

Kompetence k učení	<p>Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.</p> <p>Žáky vedeme k sebehodnocení.</p> <p>Vytváříme motivující prostředí a vhodný pracovní režim.</p> <p>Vycházíme z dřívějších znalostí a dovedností žáků, opakujeme je a zdokonalujeme.</p> <p>Individuálním přístupem dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch.</p> <p>Žáky vedeme k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování.</p> <p>Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.</p> <p>Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.</p> <p>Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.</p> <p>Ve vhodných případech umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady.</p> <p>Ve výuce reagujeme na aktuální dění ve světě.</p>
Na konci základního vzdělávání žák:	
vybírání a využívání pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	
vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	
operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	
samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	
poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	

Kompetence k řešení problémů	<p>Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.</p> <p>Při výuce motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života.</p> <p>Žáci se postupně zdokonalují v získávání informací z různých zdrojů, vyhledávají je, třídí, vhodně využijí.</p> <p>Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží.</p> <p>Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky.</p> <p>Žáci jsou vedeni k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.</p> <p>Dáváme žákům prostor a motivujeme je k hledání různých řešení problému a následné obhajobě svých názorů a postojů.</p>
Na konci základního vzdělávání žák:	
vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností	
vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	
samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problému logické, matematické a empirické postupy	
ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	
kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí	

Kompetence komunikativní	<p>Vedeme žáky ke vhodnému způsobu komunikace se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.</p> <p>Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům druhých.</p> <p>Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami, vedeme žáky k toleranci.</p> <p>Žáci vyšších ročníků připravují pro mladší žáky některé aktivity v rámci našich dlouhodobých projektů.</p> <p>Naši žáci pomáhají připravit a z velké části sami realizují činnosti pro děti z naší mateřské školy při tematicky zaměřených akcích.</p> <p>Začleňujeme metody kooperativního učení pro podporu vzájemné spolupráce.</p>
Na konci základního vzdělávání žák:	
formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	
naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje	
rozumí různým typům textů a záznam, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění	
využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	
využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	

Kompetence sociální a personální	
Na konci základního vzdělávání žák:	
účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	Uplatňujeme skupinovou práci žáků, vedeme ke vzájemné pomoci při učení. Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost uplatnit sama sebe ve skupině v různých rolích.
podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	Otevřenou komunikací se snažíme vést žáky k utváření přátelských kontaktů mezi třídami a k odmítání negativních vztahů mezi žáky různého věku a etnik.
přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými lidmi při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	Budujeme příjemnou atmosféru ve třídě, vytváříme pozitivní klima ve škole (vstřícnost, pomoc, přátelské jednání, přirozený respekt, ochota, empatie). Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme žáky odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	Prostřednictvím preventivního programu působíme proti rizikovému chování žáků.

Kompetence občanské	
Na konci základního vzdělávání žák:	
respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování, která následně respektují. Žáci se učí znát svá práva, dodržovat stanovená pravidla chování a plnit své povinnosti.
chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	V modelových situacích učíme žáky domýšlet následky svého chování a být odpovědný za své jednání.
rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	Vedeme žáky k respektování národnostních, kulturních a dalších rozdílů mezi lidmi. Podporujeme udržování tradic.
respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	Aktivně žáky zapojujeme do kulturního dění a sportovních aktivit v obci, v blízkém širším okolí. Vytváříme pozitivní vztah k přírodě a vychováváme k ochraně životního prostředí. Učíme žáky jednat v krizových situacích.
chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	

Kompetence pracovní	
Na konci základního vzdělávání žák:	
používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	Motivujeme žáky k zapojení do světa práce. Rozvíjíme u žáků zručnost a praktické dovednosti.
přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	Vedeme žáky k zodpovědnému zacházení s majetkem, a to z hlediska funkčnosti, hospodárnosti a také z hlediska ochrany zdraví svého i druhých.
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	Vedeme žáky k zodpovědnému hospodaření jak s materiálními tak finančními zdroji.
orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností nejen při volbě povolání.

Kompetence digitální	
Na konci základního vzdělávání žák:	
ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít	<p>Žáci se podílejí na zpracování fotografií a různé další dokumentace ze školního života, svůj způsob zpracování informací následně prezentují.</p> <p>Žáci využívají digitální technologie k získávání informací, k učení, k usnadnění práce.</p> <p>Vedeme žáky k uvědomění, že digitální technologie mohou mít negativní dopad na tělesné i duševní zdraví za porušení určitých pravidel.</p>
získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu	
vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků	
využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce	
chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání	
předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky	

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (1. stupeň PO)

Plán pedagogický podpory je dokument zpracovaný na podporu žáka **s potřebnou podpůrných opatření prvního stupně**. Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost.

- **prvotní diagnostiku** a vyhodnocení potřeby poskytování podpůrných opatření prvního stupně provádí vyučující žáka ve spolupráci s třídním učitelem
- za **vytvoření PLPP** zodpovídá třídní učitel (rovněž komunikuje se zákonnými zástupci), na tvorbě se podílejí další učitelé žáka
- třídní učitel je pověřen komunikací se školským poradenským zařízením (je určen ředitelkou)
- **PLPP má písemnou formu**, vzor je přílohou tohoto ŠVP ZV a je uložen ve společném uložišti dat (viz příslušné vnitřní směrnice školy; ve společném uložišti je veškerá pedagogická dokumentace)
- třídní učitel dbá na průběžné vyhodnocování poskytování podpůrných opatření (shromáždění informací od ostatních učitelů)
- **nejpozději po 3 měsících** od zahájení poskytování podpůrných opatření **škola vyhodnotí**, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů
- pokud podpůrná opatření prvního stupně nevedou k naplnění stanovených cílů, **doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci** školského poradenského zařízení; do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně

3.3.2 Pedagogická intervence (1. stupeň PO)

Pedagogická intervence slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání, ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku a k rozvoji učebního stylu žáka. Pedagogickou intervencí může souběžně využívat více žáků, je-li to možné a vhodné.

Pedagogická intervence se poskytuje jako **opatření prvního stupně** na základě rozhodnutí ředitele v základní škole nebo školní družině. Pedagogickou intervencí jako podpůrné opatření prvního stupně může doporučit školské poradenské zařízení.

Podpůrná opatření prvního stupně jsou vymezena vyhl. 27/2016 Sb. v platném znění.

3.3.3 Asistent pedagoga

Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka či žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rozsahu podpůrného opatření. Asistent pedagoga pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání, včetně poskytování školských služeb.

Asistent pedagoga pracuje podle potřeby s žáky třídy, oddělení nebo studijní skupiny podle pokynů jiného pedagogického pracovníka a ve spolupráci s ním.

Asistent pedagoga zajišťuje zejména

- a) přímou pedagogickou činnost při vzdělávání a výchově podle přesně stanovených postupů a pokynů učitele nebo vychovatele zaměřenou na individuální podporu žáků a práce související s touto přímou pedagogickou činností
- b) podporu žáka v dosahování vzdělávacích cílů při výuce a při přípravě na výuku, žák je přitom veden k nejvyšší možné míře samostatnosti
- c) výchovné práce zaměřené na vytváření základních pracovních, hygienických a jiných návyků a další činnosti spojené s nácvikem sociálních kompetencí.

3.3.4 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola (ředitelka pověří vypracováním IVP třídní učitelku žáka ve spolupráci s dalšími vyučujícími), vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Individuální vzdělávací plán obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V individuálním vzdělávacím plánu jsou dále uvedeny zejména informace o

- a) úpravách obsahu vzdělávání žáka,
- b) časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání,
- c) úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka,
- d) případné úpravě očekávaných výstupů vzdělávání žáka.

Individuální vzdělávací plán dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje škola. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka.

Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

Vzor individuálního vzdělávacího plánu je přílohou tohoto ŠVP ZV.

3.3.5 Postup při poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně

Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a poté, co zákonný zástupce žáka udělil ve škole nebo školském zařízení písemný informovaný souhlas s jejich poskytováním.

Informovaný souhlas podle odstavce 1 obsahuje

- a) výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření,
- b) informace o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, zejména o změnách ve vzdělávání v souvislosti s poskytováním podpůrného opatření,
- c) informace o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření mohou nastat, a
- d) podpis zákonného zástupce žáka stvrzující, že informacím uvedeným v písmenech b) a c) porozuměl.

Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytuje škola po projednání se školským poradenským zařízením a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka po dobu nezbytně nutnou jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně. Není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, škola projedná tuto skutečnost se školským poradenským zařízením.

Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka **průběžně vyhodnocuje** poskytování podpůrného opatření.

Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně **doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci** školského poradenského zařízení.

Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

3.3.6 Organizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně

Ve třídě, oddělení nebo studijní skupině se může vzdělávat zpravidla nejvýše 5 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně, a to s přihlédnutím ke skladbě těchto podpůrných opatření a povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáků.

Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně nesmí přesáhnout jednu třetinu žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině.

Ve třídách, odděleních a studijních skupinách, které nejsou zřízeny podle § 16 odst. 9 zákona, a ve třídách, odděleních a studijních skupinách škol, které nejsou zřízeny podle § 16 odst. 9 zákona, mohou vykonávat přímou pedagogickou činnost souběžně nejvýše 3 pedagogičtí pracovníci.

Omezení se neuplatní u mateřské a základní školy, které v jeho plnění brání plnění povinnosti přednostního přijetí dítěte podle § 34 odst. 3 zákona nebo žáka podle § 36 odst. 7 zákona.

Ve třídě, oddělení nebo ve studijní skupině, která není zřízena podle § 16 odst. 9 zákona, se mohou s přihlédnutím k rozsahu speciálních vzdělávacích potřeb žáků vzdělávat nejvýše 4 žáci uvedení v § 16 odst. 9 zákona. Omezení podle věty první se neuplatní u školy, které v jeho plnění brání plnění povinnosti přednostního přijetí dítěte podle § 34 odst. 3 zákona nebo žáka podle § 36 odst. 7 zákona.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

Platí stejný postup pro zpracování PLPP a IVP pro žáka mimořádně nadaného jako pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Naše vize – podpora nadání žáků

Využili jsme možnost zapojit se do projektu Synapse (zajišťuje MAP Čáslavsko). V rámci tohoto projektu jsme získali mnoho inspirace ke zlepšení výuky ve prospěch všech žáků, nejen těch nadaných. Jedná se především o možnost diferencovat výuku, a to nejen v rámci ročníků, ale v rámci různých stupňů nadání žáků. Pro učitele malotřídí ZŠ je diferencovaná výuka těžší právě o již tak nutnou diferenciaci pro žáky různých ročníků a různých potřeb podpory a pomoci. I přes velkou náročnost na přípravu, schopnosti a čas učitele je naším cílem pracovat na zlepšení výuky v uvedeném směru. Problematika je mnohem širší a nadále se jí věnujeme.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni i na 2. stupni zařadit všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV. Všechna průřezová témata však nemusejí být zastoupena v každém ročníku.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyžaduje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti a prožitky žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou nejen ověřit význam dodržování pravidel, eventuálně se v zájmu spravedlnosti podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Environmentální výchova

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediálních obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Prínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Rozsah

Do vzdělávání na 1. stupni jsou zařazena všechna průřezová témata dle RVP ZV. Všechna průřezová témata nemusejí být zastoupena v každém ročníku.

Způsob a formy realizace

Průřezová témata jsou integrativní součástí vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

Kromě toho mají některá průřezová témata charakter projektů. Jsou propojena se vzdělávacím obsahem vyučovacích předmětů a obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu (viz kapitola 2.7 Dlouhodobé projekty).

Následuje podrobný výčet průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Průřezové téma	Tematické okruhy průřezového tématu		
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání	cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů dovednosti pro učení a studium
		Sebepoznání a sebepojetí	já jako zdroj informací o sobě druzí jako zdroj informací o mně moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty) co o sobě vím a co ne jak se promítá mé já v mém chování můj vztah k sobě samému moje učení moje vztahy k druhým lidem zdravé a vyrovnané sebepojetí
		Seberegulace a sebeorganizace	cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
		Psychohygiena	dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
		Kreativita	cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
	Sociální rozvoj	Poznávání lidí	vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
		Mezilidské vztahy	péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
		Komunikace	řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
		Kooperace a kompetice	rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
	Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
		Hodnoty, postoje, praktická etika	analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Multikulturní výchova	Kulturní diference	jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
	Lidské vztahy	právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
	Etnický původ	rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
	Multikulturalita	multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
	Princip sociálního smíru a solidarity	odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
	Občan, občanská společnost a stát	občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
	Formy participace občanů v politickém životě	volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
	Objevujeme Evropu a svět	naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
	Jsme Evropané	kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

Environmentální výchova	Ekosystémy	les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
	Základní podmínky života	voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
	Vztah člověka k prostředí	naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); naš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Mediální výchova	Receptivní činnosti	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušených mediálních sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
		Stavba mediálních sdělení	příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
		Vnímání autora mediálních sdělení	identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
		Fungování a vliv médií ve společnosti	organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
	Produktivní činnosti	Tvorba mediálního sdělení	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
		Práce v realizačním týmu	redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Realizace průřezových témat ve vyučovacích předmětech a ročnících

Průřezové téma	Tematické okruhy průřezového tématu	Propojenost se vzdělávacím obsahem vyučovacích předmětů v ročnících 1. stupně					
		1.	2.	3.	4.	5.	
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	ČJ TV PRV HV, VV	HV TV ČJ VV	ČJ HV E VV, TV	ČJ E VV TV	ČJ E VV TV	
	Sociální rozvoj						
	Morální rozvoj						
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola						
	Občan, občanská společnost a stát						
	Formy participace občanů v politickém životě	PRV	PRV	PRV E	E	VL E	
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá						
	Objevujeme Evropu a svět			M	AJ VL M VV	VL VV	
	Jsme Evropané						
Multikulturní výchova	Kulturní diference						
	Lidské vztahy						
	Etnický původ	ČJ	PRV ČJ	ČJ PRV E	AJ ČJ E VV	AJ ČJ E VV	
	Multikulturalita						
	Princip sociálního smíru a solidarity						
Environmentální výchova	Ekosystémy						
	Základní podmínky života	PV PRV	PV PRV	PV PRV	PV PŘ	PV PŘ	
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí						
	Vztah člověka k prostředí						
Mediální výchova	Receptivní činnosti	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					
		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
		Stavba mediálních sdělení					
		Vnímání autora mediálních sdělení			ČJ	ČJ INF VV	ČJ INF VV
		Fungování a vliv médií ve společnosti					
	Produktivní činnosti	Tvorba mediálního sdělení					
		Práce v realizačním týmu					

Realizace průřezových témat v projektech ve všech ročnících

Průřezové téma	Tematické okruhy průřezového tématu		Školní projekty, v nichž jsou realizována průřezová témata v jednotlivých ročnících				
			1.	2.	3.	4.	5.
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj		Ekologické dny, Lidové tradice, Malý obchodník, Cestička do školy, Krchlebská věž, Sportovec roku, Ve zdravém těle zdravý duch, Knihomol, Školní parlament, Sběratel roku, Sazka olympijský víceboj, Doučování, Ovoce, zelenina a mléko do škol				
	Sociální rozvoj						
	Morální rozvoj						
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola		Lidové tradice, Malý obchodník, Ve zdravém těle zdravý duch, Školní parlament, Sběratel roku				
	Občan, občanská společnost a stát						
	Formy participace občanů v politickém životě						
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá		Ekologické dny, Knihomol				
	Objevujeme Evropu a svět						
	Jsme Evropané						
Multikulturní výchova	Kulturní diference		Ekologické dny, Lidové tradice, Malý obchodník, Krchlebská věž, Sportovec roku, Ve zdravém těle zdravý duch, Knihomol, Školní parlament, Sazka olympijský víceboj				
	Lidské vztahy						
	Etnický původ						
	Multikulturalita						
	Princip sociálního smíru a solidarity						
Environmentální výchova	Ekosystémy		Domácí zahrádka, Ekologické dny, Lidové tradice, Ve zdravém těle zdravý duch, Knihomol, Recyklohraní, Ovoce, zelenina a mléko do škol, Sběratel roku				
	Základní podmínky života						
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí						
	Vztah člověka k prostředí						
Mediální výchova	Receptivní činnosti	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Ekologické dny, Lidové tradice, Malý obchodník, Krchlebská věž, Sportovec roku, Ve zdravém těle zdravý duch, Knihomol, Digitalizujeme školu				
		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
		Stavba mediálních sdělení					
		Vnímání autora mediálních sdělení					
		Fungování a vliv médií ve společnosti					
	Produktivní činnosti	Tvorba mediálního sdělení					
		Práce v realizačním týmu					

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Tabulace učebního plánu 2025/2026			ročník (ve druhém sloupci je disponibilní časová dotace)										součet bez DČD	disponibilní časová dotace 16	součet s DČD	minimální časová dotace RVP ZV 1. stupeň 118
vzdělávací oblast	vzdělávací obor	vyučovací předmět	1.		2.		3.		4.		5.					
jazyk a jazyková komunikace	český jazyk a literatura	český jazyk	9		9		5		5		5		33	0	33	33
	cizí jazyk	anglický jazyk	0	1	0	1	3		3		3		9	2	11	9
matematika a její aplikace		matematika	4		4		4	1	4	1	4	1	20	3	23	20
informatika		informatika	0		0		0		1		1		2	0	2	2
člověk a jeho svět		prvouka	2		2		2		0		0		11	0	14	11
		vlastivěda	0		0		0		1	1	2			1		
		přírodověda	0		0		0		1	1	1	1		2		
umění a kultura	hudební výchova	hudební výchova	1		1		1		1		1		12	0	12	12
	výtvarná výchova	výtvarná výchova	1		1		1		2		2			0	0	
člověk a zdraví	tělesná výchova	tělesná výchova	2		2		2	1	2	1	2	1	10	3	13	10
člověk a svět práce		pracovní výchova	1		1		1		1		1		5	0	5	5
doplňující vzdělávací obor		etika		1		1		1		1		1	0	5	5	
			20	2	20	2	19	3	21	5	22	4				
součet ročník				22		22		22		26		26				
min/max ročník			18/22		18/22		22/26		22/26		22/26		102	16	118	102

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Z tabulace učebního plánu je zřejmé, jak byla využita **disponibilní časová dotace** (uvedena v pravém sloupci ročníku).

Z tabulace učebního plánu je zřejmé, v jakých vyučovacích předmětech je realizována vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**.

Minimální a maximální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti a ročníky na daném stupni základního vzdělávání byla dodržena.

Průřezová témata jsou zařazena jako integrativní součást vyučovacích obsahů jednotlivých předmětů a současně jsou realizována v projektech školy. Detailní rozpracování je uvedeno v samostatné kapitole.

Anglický jazyk – vyučovacím předmětem povinným pro žáky 1., 2. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně, pro žáky 3., 4., 5. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně.

Matematika – vyučovacím předmětem posílen ve 3., 4., 5. ročníku.

Vlastivěda – vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se realizuje ve vyučovacích předmětech Prvouka (1., 2., 3. ročník), Přírodověda (4., 5. ročník), Vlastivěda (4., 5. ročník), přičemž Vlastivěda a Přírodověda jsou posíleny ve 4. a 5. ročníku.

Tělesná výchova – vyučovací předmět posílen ve 3., 4., 5. ročníku (za účelem zlepšení tělesné zdatnosti žáků, jejíž zhoršení vyplývá z výsledků národních šetření).

Etická výchova – doplňující vzdělávací obor povinný pro žáky 1., 2., 3., 4., 5. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně je podrobně popsán v učebních osnovách.

Zkratky vyučovacích předmětů použité v rozvrhu hodin:

český jazyk	ČJ	vlastivěda	VL
anglický jazyk	AJ	přírodověda	PŘ
matematika	M	hudební výchova	HV
informatika	INF	výtvarná výchova	VV
prvouka	PRV	tělesná výchova	TV
etická výchova	EV	pracovní výchova	PV

5. Učební osnovy

Poznámka pro učební osnovy všech vyučovacích předmětů ve všech ročnících:

- v pořadí první tabulka konkrétního vyučovacímho předmětu uvádí vždy očekávané výstupy RVP ZV a učivo RVP ZV
- další tabulky konkrétního vyučovacímho předmětu zobrazují očekávané výstupy rozpracované do ročníků a učivo v ročníku
- výstupy jsou formulovány směrem k žákovi, ale opakující se slovo „žák“ v tabulkách učebních osnov uvedeno není (= je však nutné si toto slovo představit, výstupy jsou tak formulovány, např. žák zapíše a řeší jednoduché úlohy)
- ŠVP ZV/RVP ZV rozlišuje dvě vzdělávací období:
  - 1. období = 1. – 3. ročník
  - 2. období = 4. – 5. ročník
- základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina o délce 45 min
- kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku vyučovací jednotkou s jinou délkou trvání než 45 minut za dodržení psychohygienických zásad (členění hodiny, přiměřené tempo výuky, střídání činností, zařazení relaxačních technik zejména v nižších ročnících)
- metody a formy výuky uvedené v učebních osnovách nestanoví ŠVP PV pro učitele závazně; učitel volí vzdělávací a výchovné strategie tak, aby vedly k dosažení klíčových kompetencí žáka, přitom učitel vychází z více hledisek (charakter vyučovacímho předmětu, individuální potřeby žáka a jeho osobnost, aktuální klima ve třídě, praktické zkušenosti učitele, psychohygienické zásady apod.)
- minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření je uvedena v RVP ZV, podle RVP ZV budou v rámci podpůrných opatření v případě potřeby očekávané výstupy upraveny
- shodně pro vyučovací předměty uvádíme tyto poznámky:

Poznámky k vyučovacímho předmětu

- návštěva kulturních zařízení a akcí (divadelní a filmové představení, výstavy, památky, besedy apod.)

- vycházky a výlety
- účast v soutěžích školních, okresních, krajských, národních, mezinárodních (dle nabídky a možností)
- využití pomůcek (knihy tiskoviny s různým zaměřením – encyklopedie, mapa, atlas, kalendář apod., nástěnné výukové obrazy, obrazový materiál, počítačové výukové programy, internetový vyhledávač, audiovizuální média, audiovizuální pomůcky, didaktické hry, stavebnice a pomůcky zaměřené na konkrétní vyučovací předmět – karty s písmeny, kostky, počítadlo, kompas)
- a další aktivity, náměty, činnosti, pomůcky podle zvolené vzdělávací a výchovné strategie učitele

5.1 Český jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, která zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Získané dovednosti jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Vzdělávací obsah má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova, Literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsah složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepcce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k

takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Vzhledem k náročnosti a významu této oblasti je v nižších ročnících hodinová dotace výrazně posílena z disponibilní časové dotace. Český jazyk je vyučován ve všech ročnících prvního stupně.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně. Vzhledem k výuce více ročníků v jedné třídě a k rozdílného počtu hodin v učebním plánu probíhá výuka převážně souběžně, ale i odděleně. Výuka může probíhat také v počítačové učebně, může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků
- vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení vlastní práce
- umožňujeme žákům pozorovat a porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají
- umožňujeme žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování
- žáci mají maximální možnost samostatné ústní i písemné prezentace
- jako výstup z některých témat výuky vyžadujeme nejrůznějším způsobem zpracované závěrečné práce (dle věku žáků a druhu tématu)
- následně požadujeme prezentace a naslouchání druhých

Kompetence sociální a personální

- volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima
- od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života

Kompetence občanské

- již od prvního ročníku vyžadujeme od žáků spolupodílení se na vytváření pravidel „vlastní“ třídy
- zadáváme žákům konkrétní příklady z každodenního běžného života

Kompetence pracovní

- zapojujeme žáky do přípravy školních projektů vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce a návrhy na zlepšení žádnou práci žáky netrestáme

Kompetence digitální

- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- učíme žáky využívat digitální technologie k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění výsledků své práce
- vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Osobnostní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj) – 1. – 5. ročník

Multikulturní výchova (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) – 1. – 5. ročník

Mediální výchova (receptivní činnosti, produktivní činnosti) – 3. – 5. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Český jazyk a literatura	
Vyučovací předmět:	Český jazyk	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
1. období		JAZYKOVÁ VÝCHOVA
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Zvuková stránka jazyka
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	sluchové rozlišení hlásek
ČJL-3-2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u>
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	slova a pojmy
ČJL-3-2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	význam slov
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	slova jednoznačná a mnohoznačná
2. období		antonyma, synonyma, homonyma
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<u>Tvaroslovi</u>
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	slovní druhy
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	tvary slov
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<u>Skladba</u>
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodné změnění větu jednoduchou v souvětí	věta jednoduchá a souvětí
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	základní skladební dvojice
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<u>Pravopis</u>
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	lexikální pravopis
		základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých)
		základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)
1. období		KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<u>Čtení</u>
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu)
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<u>Naslouchání</u>
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<u>Mluvený projev</u>
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	vyjadřování závislé na komunikační situaci
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)
2. období		mimozvukové prostředky řeči (mimika, gesta)
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřené náročné texty potichu i nahlas	<u>Písemný projev</u>
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník)
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	vypravování
ČJL-5-1-08	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	
1. období		LITERÁRNÍ VÝCHOVA
ČJL-3-3-01	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	poslech literárních textů
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka
2. období		spisovatel, básník, kniha, čtenář
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	divadelní představení, herec, režisér
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	verš, rým, přirovnání
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŽVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	JAZYKOVÁ VÝCHOVA
rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné, určuje pravou a levou stranu	expozice prvních písmen
dokáže se orientovat prakticky v pojmech nahoře - dole, vzadu - vpředu, před - za, nad - pod ap.	vyvozování krátkých a dlouhých samohlásek
umí určit hlásku na začátku a konci slova, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově dokáže z hlásek sestavit slovo.	analýza hlásek a jejich pozice ve slovech
pozná své jméno psané velkými tiskacími písmeny	technika psaní, uvolňovací a kresebné cviky, vytváření základů rukopisu
přiřadí písmena k obrázkům podle začátku slova	základní hygienické a pracovní návyky (sezení, držení tužky, umístění sešitu, liniatura, hygiena zraku)
dokáže vytvářet písmena z prstů, z vlastního těla, z modelíny, ze špejllí, z drátku	rozklad slov na slabiky
čte velkou tiskací abecedu	rozlišování náslovných hlásek
dokáže se orientovat na stránce v knize	poznávání souhlásek uvnitř a na konci slov, dvojhásky ou, au
rozumí pojmu stránka, řádek, článek, písmeno, slovo, věta	pojmy: otazník, vykřičník, pomlčka
přiřazuje obrázky ke slovům	rozlišování slabik ti, ty; tí, tý; di, dy
skládá slova z přeházených písmen	orientace v pojmech: dole, nahoře, za, u, vedle, vpravo, vlevo
doplňuje chybějící písmena do slov	opisování a přepisování písmen, slov a vět
umí přečíst slabiky di -dy, ti - ty, ni -ny a slabiky dě - tě - ně - bě - pě - vě -mě.	napisování háčků
po celé toto období se učí uvolňovat ruku před psáním	psaní podle diktátu a autodiktátu
umí správně sedět a držet psací potřeby (praváci i leváci)	
opisuje správné tvary písmen (slov a vět) velké tiskací abecedy tužkou	
píše podle diktátu písmena a krátká slova	
přiřazuje malá tiskací písmena k velkým - nejdříve ta podobná (např. Vv, Oo, Zz...), potom zbývající	
rozlišuje délku samohlásek, dvojhásku ou a au	
zároveň se tato písmena učí psát psacím písmem	
zkouší psát tvary ve vzduchu, mokrým štětcem na tabuli, fixou na tabulku, tužkou na papír, tužkou (později perem) do sešitu	
píše slova (max. 6 písmen), poté i věty	
vědomě začíná větu velkým písmenem a končí tečkou	
ovládá psací abecedu mimo písmen X, W, Q	
píše opis, přepis i diktát	
kontroluje svůj vlastní písemný projev	
na konci roku čte krátká slova plynule, delší hláskuje	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
uvědoměle se naučí správnému dýchání, trénuje si paměť na krátkých textech, vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky (spolupráce s logopedem)	praktické a věcné naslouchání
s názorem učitele opakuje rytmická cvičení (hra na tělo)	srozumitelné mluvení, artikulování
volí vhodné tempo a hlasitost řeči	dodržování hlasové hygieny
dokáže naslouchat ostatním	vypravování podle obrázkové osnovy
volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu	komunikační žánry: omluva, přání
učí se slušnou formou odmítnat a říkat „ne“	základní komunikační pravidla
zkouší si tyto situace nanečisto v podobě scének ve škole	popis obrázku
umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz	formy společenského styku (pozdrav, uvítání)
respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému (nejen dospělému)	
učí se nonverbálnímu vyjadřování (řeč těla)	
nahrazuje slova v textu slovy stejného významu	
vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	LITERÁRNÍ VÝCHOVA
rozlišuje pojmy - básnička, říkadlo, pohádka, příběh, odlišuje verše, umí tvořit slova, která se rýmují	příprava na čtení
umí naslouchat čtenému textu rozlišuje dobro a zlo, vysvětlí ponaučení z příběhu, vyjmenuje kladné a záporné postavy	rozvíjení znělého hlasu, základy správného dýchání
zařadí postavu do správné pohádky	vyvozování samohlásek
nakreslí ilustraci k příběhu	vyvozování souhlásek a hláskových skupin
sestaví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní	básničky
je schopen dramatizovat scénu příběhu	analýza a syntéza hlásek
čte a přednáší z paměti krátké texty přiměřené věku navštěvuje divadelní představení a hovoří o svých zážitcích	čtení slabik, slov a vět
	čtení izolovaných slov
	čtení prvních souvislých textů
	zážitkové čtení
	postupný rozvoj čtenářských dovedností
	zvyšování kvality čtení
	praktické a věcné čtení
	čtení skupin s ě
	čtení slov se dvěma souhláskami vedle sebe
	tvořivé činnosti s literárním textem
	pohádka (lidová, umělá)
	dramatizace
	lidová říkadla, koledy
	slova spisovná a nespisovná
	přímá řeč
	reprodukce textu

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	JAZYKOVÁ VÝCHOVA
rolišuje grafickou a zvukovou podobu slova, čleD61:D118ní slova na slabiky, hlásky skládá slova z hlásek, slabik, skládá ze slov věty.	slabika - slovo - ustálená slovní spojení věty, uspořádání vět
rolišuje druhy vět podle postoje mluvčího a vybírá vhodné prostředky k jejich tvoření	druhy vět
odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, rozlišuje význam slova podle délky samohlásky (např. drahá a dráha)	slova souřadná, nadřazená a podřazená
prakticky využívá slov opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená	slova - slabiky
porovnává a třídí slova podle různých hledisek (počet slabik, počet hlásek, význam slova a podobně)	hlásky a písmena
užívá správných tvarů ohebných slov v textu	samohlásky krátké a dlouhé
vyjmenuje samohlásky krátké a dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké i obojetné	dvojhásky ou, au
odůvodní a správně napíše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	slabikotvorné souhlásky
zdůvodní a správně napíše ve slovech ú/ů	písmeno ě
píše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	slova opačného významu
umí používat velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	druhy vět
vyhledá a rozliší podstatná jména, slovesa a předložky, tvoří s nimi věty	výslovnost a psaní souhlásek uprostřed a na konci slov
vyjmenuje z paměti abecedu a dokáže řadit slova podle abecedy podle prvního (druhého, třetího) písmene	abeceda
umí hledat v abecedním rejstříku	slovní druhy
zdůvodní a správně píše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b-p, d-t, d'-t', z-s, ž-š, h-ch, v-f)	podstatná jména a jejich tvary, velká písmena
píše úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy	jména obecná a vlastní slovesa, předložky, spojky významy slov
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	technika mluveného projevu, rozdíly mezi jazyky
čte se správnou intonací	technika psaní
rozumí textu a reprodukuje jeho obsah	nonverbální prostředky řeči
dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova umí číst v rolích, rozlišuje přímou řeč	základní komunikační pravidla (omluva, pozdrav, rozhovor, telefonický rozhovor)
umí napsat adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz	vypravování, popis
tvoří smysluplné bohaté věty k obrázkům	přednes a volná reprodukce literárních textů
nahrazuje slova jiným výrazem	popis zvířete, obrázků
pracuje s obrázkovou osnovou (řadí, vypráví)	vypravování podle fotografické předlohy a obrázkové osnovy
odstraňuje přebytečná slova v textu	praktické čtení
popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup	věcná a formální správnost písemných sdělení dopis, adresa obrázkový příběh, osnova zážitkové čtení a naslouchání, praktické a věcné naslouchání
	ustálená rčení adresa, PSČ velikonoční přání interpretace básně nonverbální grafické značky
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	LITERÁRNÍ VÝCHOVA
poslouchá uvědoměle literární texty	vypravování
čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku	báseň
kreslí ke knize vlastní ilustraci	poslech literárních textů
vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá dětem zajímavou část knihy	pohádka
seznáší se se systémem půjčování knih ve veřejných knihovnách	tvořivé činnosti s literárním textem
přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku	zážitkové čtení a naslouchání
rolišuje a používá pojmy - pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy	text s obrázky
chodí do divadla a na koncerty	lidové říkadlo hádanka komiks pověst rozpočítadlo říkadlo písňový text praktické a věcné čtení

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	JAZYKOVÁ VÝCHOVA
rozdílí zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<u>Opakování dříve probraného učiva</u>
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev	Věta, slovo, slabika
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Abeceda
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Psaní u/ú/ů
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Psaní y/ý po tvrdých souhláskách
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Psaní i/i po měkkých souhláskách
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
	Psaní souhlásek uvnitř a na konci slov
	<u>Nauka o slově</u>
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slovo a skutečnost, význam slov
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Slova protikladná (antonyma)
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Slova souznačná (synonyma)
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Slova nadřazená, podřazená, souřadná
	Slova mnohoznačná
	Slova citově zabarvená
	Slova příbuzná
	<u>Hláskosloví a výslovnost</u>
rozdílí zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Stavba slova
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev	Slovní přízvuk
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	
	Psaní i, í/y, ý uvnitř slov B, L, M, P, S, V, Z
	Obojetné souhlásky
	Vyjmenovaná slova po B
	Vyjmenovaná slova po L
	Vyjmenovaná slova po M
	Vyjmenovaná slova po P
	Vyjmenovaná slova po S
	Vyjmenovaná slova po V
	Vyjmenovaná slova po Z
	<u>Tvarosloví - slovní druhy</u>
rozdílí slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy (slova ohebná, neohebná, terminologie, pamětné osvojení pojmů, označování číslicemi)
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Podstatná jména
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Přídavná jména
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Zájmena
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Číslovky
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Slovesa
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Příslovce
	Předložky
	Spojky
	Částice
	Citoslovce
	<u>Tvarosloví - podstatná jména</u>
rozdílí slovní druhy v základním tvaru	Podstatná jména - rod
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Podstatná jména - číslo
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	Podstatná jména - pád
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	
	<u>Tvarosloví - slovesa</u>
rozdílí slovní druhy v základním tvaru	Slovesa - číslo
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Slovesa - osoba
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	Slovesa - čas
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Slovesa - infinitiv
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Zvratná slovesa
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Časování sloves
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	
	<u>Věta jednoduchá a souvětí</u>
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Stavba věty jednoduché
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	Základní skladební dvojice ve větě jednoduché
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Souvětí
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Spojování jednoduchých vět do souvětí
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Spojovací výrazy v souvětí
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Oddělování vět v souvětí čárkou
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Porozumění textu, práce s textem
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Rozšiřování slovní zásoby, obohacení vyprávění použitím synonym
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Nahrazování záporně citově zbarvených slov slovy bez citového zbarvení
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Konfrontace textu/mluveného projevu s obrázkem
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Rozvoj mluveného projevu (spisovná řeč, intonace, tempo, síla hlasu apod.)
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Pestrost jazykového projevu s bohatým využitím přísudků, přívlastků
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Procvičování tvarů psacích písmen
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Psaní osobního (neformálního) dopisu a krátkého pozdravu, psaní vlastní rukou
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Další způsoby psaní (email, SMS, sociální sítě apod. a jejich výhody a nevýhody)
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Doplňování vhodných slov z nabídky do textu (psaní s porozuměním)
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Přepis slov cizího původu
	Přepis krátkého textu
	Nahrazování slov v textu
	Práce s textem - vyhledávání informací v textu a v jiných zdrojích
	Vyprávění podle obrázkové osnovy, podle obrázků
	Vypravování jako forma vyjádření představ
	Rozvoj fantazie - dokončení příběhu
	Telefonický rozhovor (zásady - pozdrav, představení se, krátké sdělení informace, rozloučení)
	Důležitá telefonní čísla: 112, 150, 155, 158
	Popis zvířete nebo vyprávění o některém zvířeti
	Přirovnání jako součást popisu
	Vánoční/velikonoční/obecné přání, pozvánka
	Psaní adresy a jiné náležitosti
	Přání k svátku/narozeninám
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	LITERÁRNÍ VÝCHOVA
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Podzimní pranostiky
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Příběhy s podzimní tematikou, reprodukce textu
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Čtení tiché i hlasité
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Čtení s porozuměním
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Pohádky, říkanky, hádanky, lidové písně
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Vyhledávání vyjmenovaných slov a slov s nimi příbuzných ve vhodných textech
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Rým
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Poslech a četba pohádky, porozumění čtenému textu
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Komiks
	Vyhledávání osvojených slovních druhů v textu
	Intonace hlasu (konec věty, mezi větami)

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	JAZYKOVÁ VÝCHOVA
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Opakování dříve probraného učiva
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Abeceda
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Věta, slovo, slabika, hláska
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Druhy vět
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Psaní y/ý po tvrdých souhláskách
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Psaní i/í po měkkých souhláskách
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	Psaní souhlásek uvnitř a na konci slov
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Význam slov
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Slova nadřazená a podřazená
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Vlastní jména osobní a místní
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Vyjmenovaná slova
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Slovní druhy
	Věta jednoduchá a souvětí
	<u>Nauka o slově</u>
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Význam slova a jeho hlásková podoba
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slova jednoznačná a mnohoznačná
	Slova protikladná a souznačná
	Slova nadřazená, podřazená a souřadná
	Slova spisovná a nespisovná
	Slova citově zbarvená
	<u>Stavba slova</u>
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Kořen, předpona, přípona
	Předložky a předpony
	Předložky od, nad, pod, před
	Předpony od-, nad-, pod-, před-
	Předložka bez
	Předpony bez-, roz-, vz-
	Předložky v, ve, předpony ob-, o-, v-
	Psaní skupin bě/bje, vě/vje, pě
	Zdvojené souhlásky
	<u>Vyjmenovaná slova</u>
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Vyjmenovaná slova po B
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Vyjmenovaná slova po L
	Vyjmenovaná slova po M
	Vyjmenovaná slova po P
	Vyjmenovaná slova po S
	Vyjmenovaná slova po V
	Vyjmenovaná slova po Z
	Psaní i, í/y, ý po F
	<u>Slovní druhy</u>
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	
	<u>Podstatná jména</u>
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Rod a číslo podstatných jmen
	Pád podstatných jmen
	<u>Skloňování podstatných jmen</u>
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Skloňování podstatných jmen rodu středního
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Skloňování podstatných jmen rodu ženského
	Skloňování podstatných jmen rodu mužského
	<u>Slovesa</u>
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Tvar určitý a neurčitý
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Jednoduché a složené slovesné tvary
	Zvratná slovesa
	Časování sloves - čas přítomný
	Časování sloves - čas budoucí
	Časování sloves - čas minulý
	<u>Stavba věty</u>
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Věta jednoduchá a souvětí
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	Podmět a přísudek
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Shoda přísudku s podmětem
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Podmět rodu středního
	Podmět rodu ženského
	Podmět rodu mužského
	Řeč přímá a nepřímá

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
čte s porozuměním přiměřeně náročné text potichu i nahlas	Orientace v textu
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Čtení s porozuměním
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Přihláška
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Pracovní postup
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Popis pracovního postupu podle obrázkové osnovy
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Telefonický rozhovor
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Charakteristika postavy, přirovnání jako součást charakteristiky
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Vyprávění příběhu (osnova obrázková, body osnovy)
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	Blahopřání
	Pozvánka
	Dopis
	Rozvíjení a rozšiřování slovní zásoby
	Obhrocení vyprávění použitím synonym
	Prohlubování komunikačních dovedností
	Pestrost jazykového projevu s bohatým využitím přísudků, přívlastků
	Konfrontace textu/mluveného projevu s obrázkem
	Volba vhodných jazykových prostředků adekvátních situaci
	Mezilidské komunikační normy a jejich dodržování
	LITERÁRNÍ VÝCHOVA
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Vázané čtení se správnou intonací na konci vět
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Správná výslovnost
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Porozumění jednoduchému čtenému textu
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Dětské časopisy
	Příběhy s dětským hrdinou
	Encyklopedický text
	Reprodukce textu
	Čtení básně a přednes básně z paměti
	Tiché i hlasité čtení s porozuměním
	Naučný text
	Báseň, rým, hra s rýmy
	Pověst, pohádka, bajka
	Vyhledávání vyjmenovaných slov a slov s nimi příbuzných ve vhodných textech
	Básně a písně s tematikou ročních období
	Rozpočítadlo, rčení, přísloví, pranostika
	Četba pohádky
	Porozumění čtenému textu
	Vyhledávání slov reprezentujících jednotlivé slovní druhy ve vhodných textech
	Koleda, lidová píseň
	Intonace hlasu při čtení souvětí (na konci, mezi větami)

5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	JAZYKOVÁ VÝCHOVA
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Opakování dřívě probraného učiva
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Význam slova
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Práce se slovníkem
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Řeč, jazyk, mateřský jazyk, nářečí
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Abeceda
reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Vlastní jména osobní a místní
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem soufádná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slova příbuzná
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slova citově zbarvená
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Slova protikladná a souznačná
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Slova nadřazená a podřazená
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Psaní souhlásek uvnitř a na konci slov
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ů/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	Psaní y/ý po tvrdých souhláskách
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Psaní i/í po měkkých souhláskách
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Psaní i/y po obojetných souhláskách
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Psaní u/ů/ů
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Psaní skupin bě/bje, vě/vje, pě
	Předložky a předpony
	Předpony od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, vz-
	Rod, číslo a pád podstatných jmen
	Skloňování podstatných jmen
	Časování sloves
	Věta jednoduché a souvětí
	Stavba slova
	Kořen, předpona, přípona, koncovka
	Slova příbuzná
	Odvozování slov předponami a příponami
	Změny při odvozování slov
	Souhláskové skupiny na rozhraní předpony a kořene
	Souhláskové skupiny na rozhraní kořene a přípony
	Zdvojené souhlásky
	Přídavná jména odvozená příponou -ský/-ký
	Předpony s-, se-, z-, ze-, bez-, vz-, vze-
	Předložky s, se, z, ze
	Předpony ob-, o-, v-, předložky v, ve, psaní skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně
	Dělení slov na konci řádku
	Vyjmenovaná slova
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	
rozlišuje ve slově kořen, část příponou, předponou a koncovku	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	
	Slovní druhy
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Podstatná jména
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Podstatná jména - pád
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Podstatná jména - číslo
	Podstatná jména - rod
	Skloňování podstatných jmen
	Přídavná jména
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Druhy přídavných jmen
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Skloňování přídavných jmen tvrdých
	Skloňování přídavných jmen měkkých
	Slovesa
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Slovesný způsob
	Oznamovací způsob
	Rozkazovací způsob
	Podmiňovací způsob
	Zájmena
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Druhy zájmen (informativně)
	Skloňování osobních zájmen
	Skloňování přivlastňovacích zájmen
	Číslovky
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Druhy číslovek (informativně)
	Skloňování základních číslovek
	Příslovce
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Příslovce a jejich tvoření
	Druhy příslovcí (informativně)
	Stavba věty
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Věta a základní větné členy
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změně větu jednoduchou v souvětí	Podmět vyjádřený a nevyjádřený
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Podnět několikanásobný
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Podmět rozvitý (informativně)
	Přísudek slovesný
	Přísudek několikanásobný
	Přísudek rozvitý (informativně)
	Shoda přísudku s podmětem
	Shoda přísudku s několikanásobným podmětem stejného rodu
	Shoda přísudku s několikanásobným podmětem různého rodu (informativně)
	Věta jednoduchá a souvětí
	Přímá a nepřímá řeč

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Vyprávění (využití osnovy při vyprávění, sestavení osnovy)
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Dopis, zájmena Ty, Vy, Tvůj, Váš v dopise
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Popis předmětu
reprodukuje obsah přiměřeně složitých sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Reklama
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Vzkaz, krátká zpráva
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Pozvánka
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Verbální a neverbální komunikace
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Rozhovor
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Popis pracovního postupu
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	Poštovní poukázka
	Porozumění textu
	Rozvoj fantazie
	Prohlubování komunikačních dovedností
	Rozvíjení slovní zásoby
	Porozumění textu
	Pestrost jazykového projevu s bohatým využitím přísudků, přívlastků
	Práce s textem
	Volba jazykových prostředků adekvátních situaci
	Mezilidské komunikační normy a jejich dodržování
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	LITERÁRNÍ VÝCHOVA
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Texty ve spisovném jazyce, nářeční texty
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Báseň, rým
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Pověst, pohádka, bajka
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Anekdota, přísloví
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Lidová píseň
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Pranostika, přísloví, pořekadlo
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Encyklopedický text, naučný text
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Vyhledávání slov reprezentujících jednotlivé slovní druhy ve vhodných textech
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Vyhledávání vyjmenovaných slov a slov s nimi příbuzných ve vhodných textech
	Příběh s dětským hrdinou
	Vázané čtení se správnou intonací na konci vět
	Správná výslovnost
	Porozumění čtenému textu
	Intonace hlasu při čtení souvětí (mezi větami, na konci)
	Kultivace mluveného projevu, hlasová modulace a intonace
	Plynulé čtení s porozuměním a aktivní naslouchání
	Správná výslovnost, dodržování kvantity samohlásek

5.2 Anglický jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Osvojování cizího jazyka – anglického jazyka přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování anglického jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Vzdělávání v Anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Anglický jazyk je vyučován od 3. do 5. ročníku.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně. Vzhledem k výuce více ročníků v jedné třídě a k náročnosti vyučovacího předmětu probíhá výuka převážně souběžně, ale i odděleně. Výuka může probíhat také v počítačové učebně, může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- na začátku vyučovací jednotky vyvodíme cíl a na konci vyučovací jednotky společně s žáky zhodnotíme jeho dosažení
- vedeme žáky k sebekontrolě a k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- nebráníme žákům při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění běžným sdělením v anglickém jazyce
- jako výstup u některých témat výuky vyžadujeme zpracované závěrečné práce (písemně, pomocí obrázkového vyjádření apod., dle věku žáků a tématu)
- rozvíjíme porozumění slyšenému nebo přečtenému podle dané obtížnosti
- zpočátku upřednostňujeme ústní vyjadřování a vytváříme podmínky pro postupný přechod i k vyjádření písemnému

Kompetence sociální a personální

- orientujeme výuku na konkrétní příklady z každodenního života (hraní rolí)
- ve výuce používáme hry

Kompetence občanské

- ve výuce používáme metodu hraní rolí pro přiblížení různých životních situací
- zadáváme žákům konkrétní příklady z každodenního běžného života

Kompetence pracovní

- získané poznatky žáků používáme při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem (hraní rolí, skupinová práce)
- vedeme žáky k samostatné práci s dvojjazyčným slovníkem

Kompetence digitální

- vedeme žáky k samostatné práci s elektronickým slovníkem
- vedeme žáky k obezřetného využití digitálních technologií

- využíváme počítačové hry a interaktivní programy

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané) – 4. ročník

Multikulturní výchova (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) – 4. – 5. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Cizí jazyk	
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
	1. období	
	ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	<u>Zvuková a grafická podoba jazyka</u>
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	fonetické znaky (pasivně)
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	základní výslovnostní návyky
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	<u>Slovní zásoba</u>
CJ-3-1-05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	práce se slovníkem
	2. období	<u>Tematické okruhy</u>
	POSLECH S POROZUMĚNÍM	domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblekání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda,
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	<u>Mluvnice</u>
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl dělení a porozumění)
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	
	MLUVENÍ	
CJ-5-2-01	se zapojuje do jednoduchých rozhovorů	
CJ-5-2-02	sdílí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	
	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	
CJ-5-3-01	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	
	PSANÍ	
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře	

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	<u>Slovní zásoba na témata</u>
<i>rozumí základním pokynům</i>	rodina
<i>stručně pozdraví</i>	školní pomůcky
<i>velmi jednoduše se představí</i>	hračky
<i>zeptá se na jméno</i>	oblečení
<i>pojmenuje běžné předměty ve třídě</i>	narozeniny
<i>pojmenuje běžné předměty doma</i>	koupání
<i>na běžné předměty ve třídě, doma se zeptá</i>	zvířata
<i>zeptá se na počet do 10 a na stejnou otázku odpoví</i>	Vánoce, Velikonoce
<i>pojmenuje členy rodiny</i>	
<i>rozumí otázkám a výrazům používaných při běžných činnostech každodenního života (hry, oblékání, koupání, oslava narozenin)</i>	<u>Komunikační situace</u>
<i>klade jednoduché otázky týkající se předmětů v jeho bezprostředním okolí</i>	pozdravy
<i>rozliší základní barvy</i>	představování
<i>zeptá se na věk spolužáka, sdělí, kolik je mu let</i>	přání k narozeninám, Vánocům
<i>pojmenuje běžná zvířata</i>	pokyny při výuce a při hře
<i>pojmenuje předměty spojené s oslavou Vánoc a Velikonoc</i>	
	<u>Jazykové struktury a gramatika</u>
	osobní a ukazovací zájmena
	jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa být
	číselky 1 - 10
	množné číslo podstatných jmen pomocí koncovky s
	přivlastňovací zájmena můj, tvůj
	rozkazovací způsob
	<u>Reálie</u>
	Vánoce ve Velké Británii
	Velikonoce ve Velké Británii

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	<u>Slovní zásoba na témata</u>
<i>rozumí základním pokynům</i>	rodina
<i>stručně pozdraví</i>	školní pomůcky
<i>velmi jednoduše se představí</i>	hračky
<i>zeptá se na jméno</i>	oblečení
<i>pojmenuje běžné předměty ve třídě</i>	narozeniny
<i>pojmenuje běžné předměty doma</i>	koupání
<i>na běžné předměty ve třídě, doma se zeptá</i>	zvířata
<i>zeptá se na počet do 10 a na stejnou otázku odpoví</i>	Vánoce, Velikonoce
<i>pojmenuje členy rodiny</i>	
<i>rozumí otázkám a výrazům používaných při běžných činnostech každodenního života (hry, oblékání, koupání, oslava narozenin)</i>	<u>Komunikační situace</u>
<i>klade jednoduché otázky týkající se předmětů v jeho bezprostředním okolí</i>	pozdravy
<i>rozliší základní barvy</i>	představování
<i>zeptá se na věk spolužáka, sdělí, kolik je mu let</i>	přání k narozeninám, Vánocům
<i>pojmenuje běžná zvířata</i>	pokyny při výuce a při hře
<i>pojmenuje předměty spojené s oslavou Vánoc a Velikonoc</i>	
	<u>Jazykové struktury a gramatika</u>
	osobní a ukazovací zájmena
	jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa být
	číselky 1 - 10
	množné číslo podstatných jmen pomocí koncovky s
	přivlastňovací zájmena můj, tvůj
	rozkazovací způsob
	<u>Reálie</u>
	Vánoce ve Velké Británii
	Velikonoce ve Velké Británii

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku	
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	MAIN STRUCTURE	VOCABULARY
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	What's your name?	Hello/Goodbye
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	My name's .. / I'm ...	numbers 1 - 12
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		colours
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		Yes/No
přiradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	What's this? A red pen.	In the classroom
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	How old are you? I'm ... What colour's the ... ? What's your favourite colour? You're ... It's a ... Is it a ... ? Yes, it is./No, it isn't. I'm + adjective He's/She's + adjective Are you ... ? I've got ... He's got .../She's got ... How many ... have you got? I haven't got ... This is my ... Who's this? It's ... You've got ... It has got ... Has it got ... ? Yes, it has./No, it hasn't. Have you got a ... ? Yes, I have./No, I haven't. Whose ... is this? It's Nick's ... What do you like? I like .../I don't like ... Do you like ... ? Yes, I do./No, I don't. There is/There are ... a/an Is there ... ? Yes, there is. /No, there isn't. Are there ... ? Yes, there are. /No, there aren't.	feelings How are you? I'm fine, thank you. my face my family my body clothes food, drinks, vegetables, fruit animals my favourite things
	Revision	Basic facts - English speaking countries

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku	
POSLECH S POROZUMĚNÍM	MAIN STRUCTURE	VOCABULARY
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	What's your favourite ....?	musical instruments
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Do you like ... ?	
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	What's this?	
MLUVENÍ	He/She can play the piano.	
se zapojuje do jednoduchých rozhovorů	I can swim.	sports
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Can you swim?	free time activities
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Can he/she skate?	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	Prepositions of location.	What is in the house?
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Is there/Are there ... ?	
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Where's the green bug?	
PSANÍ	It's in/on/behind/under the table.	
napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	I've got a headache.	Be healthy!
vyplní osobní údaje do formuláře	Imperatives: go to bed, eat/don't	
	Prepositions of place.	My town
	Where's the ... ?	
	It's next to/opposite the café.	
	Turn right/left at the museum.	
	Present continuous tense.	On holiday.
	He's/She's swimming.	
	What are you doing?	
	Are you dancing?	
	It's hot/cold/windy/raining.	weather
	It is snowing?	
	What time is it?	at school
	It's half past six.	
	When have we got Maths?	
	At two o'clock.	
	I like/don't like Art.	
	It's eight twenty-five.	What's on TV?
	What programmes do you like?	
	I like cartoons.	
	Present simple tense.	My free time
	I read/watch TV.	Days of the week
	What do you do on Saturdays?	
	Present simple tense.	Amazing animals
	It eats ... / It lives.	
	What does the lion eat?	
	Where does the giraffe live?	
	Past simple tense.	Then and now
	The first horse was small.	
	It had four toes.	
	Revision	Basic facts - English speaking countries

5.3 Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Název vyučovacího předmětu: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace – vyučovací předmět Matematika - je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Matematika je vyučována ve všech ročnících prvního stupně.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně. Vzhledem k výuce více ročníků v jedné třídě a k náročnosti vyučovacího předmětu probíhá výuka převážně souběžně, ale i odděleně. Výuka může probíhat také v počítačové učebně, může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, které rozvíjí abstraktní a logické myšlení
- vedeme žáky k využití sebekontroly a sebehodnocení
- vedeme žáky k vyhledávání informací a ověřování výsledků, vyvození závěrů pro využití v budoucnosti
- vedeme žáky k vhodnému a efektivnímu rozvržení práce a učení

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům využívat získané vědomosti k objevování různých variant řešení a ověřovat výsledek
- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- dodáváme žákům sebedůvěru, při případném nezdaru pomáháme hledat konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému vyjadřování s užíváním matematického jazyka

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme do výuky práci ve skupině, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- vyžadujeme od žáků schopnost rozdělit si a střídát role ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu

Kompetence občanské

- vyžadujeme od žáků hodnocení vlastní práce a chování i práce a chování ostatních
- vedeme žáky k ohleduplnosti a schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí, nabídnout pomoc

Kompetence pracovní

- organizujeme výuku tak, aby účinně zapojila všechny žáky
- vedeme žáky ke vhodnému užití pomůcek
- vedeme žáky k plnění úkolů v termínu

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využití informačních technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím
- vedeme žáky ke vhodnému užití techniky

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů

- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané) – 3. – 4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace	
Vyučovací předmět:	Matematika	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
1. období		ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE
M-3-1-01	<i>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	<i>přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</i>
M-3-1-02	<i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	<i>zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</i>
M-3-1-03	<i>užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	<i>násobilka</i>
M-3-1-04	<i>provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	<i>vlastnosti početních operací s čísly</i>
M-3-1-05	<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	<i>písemné algoritmy početních operací</i>
2. období		
M-5-1-01	<i>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	
M-5-1-02	<i>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	
M-5-1-03	<i>zokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i>	
M-5-1-04	<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i>	
M-5-1-05	<i>modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</i>	
M-5-1-06	<i>porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</i>	
M-5-1-07	<i>přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</i>	
M-5-1-08	<i>porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</i>	
1. období		ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
M-3-2-01	<i>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i>	<i>závislosti a jejich vlastnosti</i>
M-3-2-02	<i>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i>	<i>diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</i>
M-3-2-03	<i>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</i>	
2. období		
M-5-2-01	<i>vyhledává, sbírá a třídí data</i>	
M-5-2-02	<i>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</i>	
1. období		GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU
M-3-3-01	<i>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</i>	<i>Základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník</i>
M-3-3-02	<i>porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i>	<i>Základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec</i>
M-3-3-03	<i>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	<i>délka úsečky</i>
2. období		<i>jednotky délky a jejich převody</i>
M-5-3-01	<i>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</i>	<i>obvod a obsah obrazce</i>
M-5-3-02	<i>sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>	<i>vzájemná poloha dvou přímek v rovině</i>
M-5-3-03	<i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>	<i>osově souměrné útvary</i>
M-5-3-04	<i>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i>	
M-5-3-05	<i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>	
2. období		NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY
M-5-4-01	<i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	<i>slovní úlohy</i>
		<i>číselné a obrázkové řady</i>
		<i>magické čtverce</i>
		<i>prostorová představivost</i>

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
zapiše čísla 0-20, rozliší číslice tiskací a psací	Čísla 0-20
doplní chybějící čísla v řadě 0-20, 20-0	orientace na číselné ose
podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně	čtení a psaní čísel
spočítá prvky daného souboru do 20 (včetně)	porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno
vytvoří skupinu s daným počtem prvků do 20	znaménka $> < = + -$
sčítá a odčítá v oboru 0-10, 10-20 bez přechodu	součet čísel bez přechodu desítky
řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel	rozdíl čísel bez přechodu desítky
řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním	počítání předmětů v daném souboru
v oboru 0-20 bez přechodu desítky	vytvoření souboru s daným počtem prvků
řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu: $x - \text{více (méně)}$ v oboru do 20	řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel
porovná přirozená čísla ($> < =$)	sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku
zobrazí číslo na číselné ose	komutativnost sčítání
používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací v oboru do 20	řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání
	řešení slovních úloh s využitím vztahů $o n - \text{více}$, $o n - \text{méně}$
orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole	Geometrie
porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší	geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před ...
rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh	menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký...
rozezná krychli, kvádr, válec, kouli ; pomocí	rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh
stavebnice sestrojí jejich modely; uvede příklady těchto tvarů	tělesa: krychle, kvádr, válec, koule
	skládání obrazců z geometrických tvarů
	stavění staveb ze stavebnice

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9,...)	Číselný obor 0-100
spočítá prvky souboru do 100 (včetně)	čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100
zapiše čísla 0-100	řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel
vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100	zaokrouhlování čísel na desítky
porovná čísla do 100, používá symboly $> < =$	součet a rozdíl čísel
sčítá a odčítá násobky deseti	počítání s použitím závorek
zaokrouhlí dané číslo na desítky	sčítání a odčítání bez přechodu desítky v oboru do 100
orientuje se na číselné ose do 100	sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100
sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 bez přechodu desítky	sčítání a odčítání násobků deseti
sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem desítky	řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání
užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh	počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny
řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100	názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů
řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100	násobení jako opakované sčítání
řeší slovní úlohy s využitím vztahů $o x - \text{více}$, $o x - \text{méně}$, v oboru do 100	násobek, činitel, záměna činitelů
užívá spoje násobek 0, 1, 2, 3, 4, 5	násobilky 2, 3, 4 a 5, automatizace násobílek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobílek
dělí v oboru násobílek 1, 2, 3, 4, 5	vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobílek
řeší slovní úlohy na násobení a dělení	řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobílek
řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání)	řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů $x\text{-krát}$, $x\text{-krát více}$
řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy $x - \text{krát více}$, $x - \text{krát méně}$	orientace v čase, den – 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta - 60 sekund
rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda	
čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídane, oběda, večeře, délku spánku apod.	
kreslí křivé a přímé čáry, rýsuje přímé čáry	Geometrie
rýsuje a pojmenuje úsečku	práce s pravítkem
změří délku úsečky na centimetry	lomená čára, křivá čára, přímá čára
porovná délky úseček	úsečka, rýsování úseček
pozná úsečky shodné, shodnost zapiše	porovnávání úseček proužkem papíru, měřením
rozezná geometrická tělesa v praxi (krychle, kvádr, koule, válec, jehlan, kužel)	jednotky délky: milimetr, centimetr, decimetr, metr
vymodeluje krychli, kvádr, kouli, válec	délka úsečky, měření délky úsečky
	označení bodů a úseček
	modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
zná hodnotu čísel 0-100	Číselný obor 0-100 (opakování dříve probraného učiva)
spočítá i vytvoří (např. dokreslí, dorovná) daný počet prvků do 100	orientace na číselné ose; jednotky, desítky
přečte a zapíše čísla 0-100	sčítání a odčítání pamětné i písemné
porovnává čísla (i na číselné ose) v číselném oboru 0-100, rozlišuje větší, menší, před, hned před, za, hned za	zápis a řešení slovních úloh
zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	finanční gramotnost
vyjmenuje čísla číselné řady 0-100 vzestupně i sestupně	násobení a dělení čísly 2, 3, 4, 5
počítá do 100 po desítkách v číselném oboru 0-100	násobení čísly 0, 1, 10 a dělení čísly 1, 10
sčítá a odčítá čísla v oboru 0-100 bez přechodu přes desítku (sčítá a odčítá i více čísel)	násobení a dělení čísly 4, 5, 6, 7, 8, 9
řeší jednoduché slovní úlohy v číselném oboru 0-100 (porovnává, sčítá, odčítá)	početní operace se závorkami
rozkládá čísla na jednotky, desítky a stovky	hodiny a určování času
písemně sčítá a odčítá v číselném oboru 0-100 bez přechodu přes desítku	Číselný obor 0-100 (rozšíření učiva)
pojmenovává výsledky početních operací - součet, rozdíl	zkoušky správnosti
pozná mince a bankovky (do 100) české měny, zná zkratku české koruny (Kč) a eura (€)	jednociferná, dvojciferná, trojiciferná čísla
násobí a dělí čísly 1, 2, 3, 4, 5, 10 a násobí číslem 0	sudá a lichá čísla
násobí a dělí čísly 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a násobí číslem 0	zaokrouhlování na desítky
vyjmenuje násobky 1-10, vybere násobky 1-10 z řady čísel	sčítání a odčítání dvojciferných čísel bez přechodu přes základ 10
doplňuje tabulky a posloupnosti čísel	sčítání a odčítání dvojciferných čísel do celých desítek a odčítání k celým desítkám
řeší slovní úlohy se zaměřením na násobení a dělení v oboru násobek 0-10	sčítání a odčítání dvojciferných čísel s přechodem přes základ 10
pojmenovává výsledky početních operací - součin, podíl	sčítání a odčítání více čísel
rozlišuje a pojmenuje časové jednotky hodina, minuta	početní operace se závorkami a bez závorek
provádí zkoušku správnosti příkladů s matematickými operacemi (sčítání, odčítání, násobení, dělení)	násobení mimo rozsah malé násobilky
čte časové údaje na různých typech hodin	písemné násobení - vyvození
rozezná sudá a lichá čísla v oboru čísel 0-100	dělení mimo rozsah malé násobilky
zaokrouhluje čísla v číselném oboru 0-100 na desítky	jednotky délky, hmotnosti, objemu, času, teploty a rychlosti
sčítá a odčítá dvojciferná čísla v oboru 0-100 bez přechodu přes desítku i s přechodem přes základ 10	jednoduché převody jednotek
sčítá a odčítá více čísel v oboru 0-100 s přechodem přes desítku	zlomky - úvodní seznámení
pojmenovává členy početních operací - při sčítání, odčítání, násobení, dělení	Číselný obor 0-1000
řeší slovní úlohy se známými početními operacemi	vyvození číselného oboru; orientace na číselné ose
písemně násobí dvojciferné číslo jednociferným číslem	jednotky, desítky, stovky
dělí mimo rozsah malé násobilky	porovnávání čísel
orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den)	sčítání a odčítání po stovkách
provádí převody jednotek času (den, hodina, minuta, sekunda)	přičítání a odčítání jedno- a dvojciferných čísel: přičítání k celým stovkám a odčítání k nejbližší stovce
měří objekty v m, dm, cm, mm	přičítání a odčítání jedno- a dvojciferných čísel: přičítání a odčítání bez přechodu přes základ 100
zjišťuje hmotnost předmětů vážením v kg, dag, g	přičítání a odčítání jedno- a dvojciferných čísel: přičítání do celých stovek a odčítání do celých stovek
měří objem tekutin v l, dl	přičítání a odčítání jedno- a dvojciferných čísel: přičítání a odčítání po jednotkách s přechodem přes základ 100
měří teplotu vzduchu, tekutiny, tělesnou teplotu ve stupních Celsia	přičítání a odčítání jedno- a dvojciferných čísel: přičítání a odčítání po desítkách s přechodem přes základ 100
porovnává části celku, čte jednoduché zápisy zlomků	přičítání a odčítání jedno- a dvojciferných čísel: přičítání a odčítání s přechodem přes základ 100
zná hodnotu čísel 0-1000	sčítání a odčítání trojiciferných čísel: přičítání a odčítání celých stovek
spočítá i vytvoří po stovkách (např. dokreslí, dorovná) daný počet prvků do 1000	sčítání a odčítání trojiciferných čísel: sčítání a odčítání bez přechodu přes základ 100
přečte a zapíše čísla 0-1000	sčítání a odčítání trojiciferných čísel: sčítání a odčítání s přechodem přes základ 100
zapíše a porovná čísla na číselné ose v číselném oboru 0-1000, rozlišuje větší, menší, před, hned před, za, hned za	zaokrouhlování na stovky
porovnává čísla v oboru 0-1000	dělení se zbytkem
používá zápis větší, menší, rovná se	násobení a dělení čísly 10, 100
vyjmenuje čísla číselné řady 0-1000 vzestupně i sestupně po stovkách, desítkách i jednotkách	násobení číslem končícím na jednu nebo dvě nuly; dělení čísla končícího na jednu nebo dvě nuly
sčítá a odčítá po stovkách v oboru 0-1000	převody jednotek
přičítá a odčítá jedno- a dvojciferná čísla v oboru 0-1000 bez přechodu přes základ 100	sloučené početní operace bez závorek a se závorkami
řeší jednoduché slovní úlohy v číselném oboru 0-1000 (porovnává, sčítá, odčítá)	písemné násobení - rozšíření učiva
sčítá a odčítá písemně dvojciferná čísla	zlomky a porovnávání zlomků
doplňuje tabulky a schémata	
zná hodnotu čísel 0-1000	
sčítá a odčítá čísla v oboru 0-1000 bez přechodu přes základ 100 i s přechodem přes základ 100	
řeší slovní úlohy v číselném oboru 0-1000 (porovnává, sčítá, odčítá)	
pojmenovává výsledky početních operací - součet, rozdíl	
sčítá a odčítá trojiciferná čísla v oboru 0-1000 bez přechodu přes základ 100 i s přechodem přes základ 100	
sčítá a odčítá písemně trojiciferná čísla, zná algoritmus písemného sčítání a odčítání	
zaokrouhluje čísla v číselném oboru 0-1000 na stovky	
dělí se zbytkem v oboru malé násobilky dvěma, třemi, čtyřmi	
dělí se zbytkem v oboru malé násobilky dvěma, třemi, čtyřmi, pěti, šesti, sedmi, osmi, devíti, desíti	
řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace (porovnávání, sčítání, odčítání, násobení, dělení)	
provádí jednoduché převody jednotek délky, objemu a hmotnosti	
aplikuje osvojené pravidlo při řešení příkladů se sloučenými početními operacemi bez závorek a se závorkami	
řeší slovní úlohy se sloučenými početními operacemi (hra na obchod)	
pozná mince a bankovky (do 1000) české měny, zná zkratku české koruny (Kč) a eura (€), řeší a tvoří slovní úlohy na téma nakupování	
osvojuje si učivo násobení mimo rozsah malé násobilky	
porovnává zlomky, části celku	

	Geometrie v rovině a prostoru (opakování dříve probraného učiva)
rozezná typy čar (křivé, přímé, lomené)	přímá čára, křivá čára, lomená čára
pozná a označí přímku a bod	bod, přímka, bod na přímce
odhaduje délku úsečky v mm, cm, dm	vzájemná poloha bodu a přímky
rýsuje úsečku dané délky v mm, cm, dm	úsečka: měření, rýsování a porovnávání úseček
měří úsečku v mm, cm, dm	čtvercová síť
převádí jednotky délky	osová souměrnost
určí vzájemnou polohu bodu, přímky a úsečky	geometrické útvary, geometrická tělesa
rozlišuje, pojmenuje a popisuje geometrické útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh)	
vyhledá v realitě reprezentace jednoduchých geometrických útvar a těles	Geometrie v rovině a prostoru
rozlišuje a pojmenuje geometrická tělesa (krychle, kvádr, koule, válec), modeluje je	rovina, prostor
pozná sousední a protilehlé stěny krychle a kvádr	geometrická tělesa, krychle, kvádr
určí vzájemnou polohu bodu a polopřímky	postup rýsování
určí polopřímky navzájem opačné	polopřímky
rozlišuje přímku, úsečku a polopřímku	úhel, pravý úhel
úhel chápe jako část roviny	svislé a vodorovné přímky, tečkovaný papír
modeluje pomocí špejlí vzájemnou polohu dvou přímek v rovině	vzájemná poloha přímek - rovnoběžky, různoběžky, kolmé přímky
určí rovnoběžky a různoběžky	mnohohúhelníky
u různoběžek označí průsečík	trojúhelníky
přiřadí pohledy na danou stavbu z krychlí	čtyřúhelníky
orientuje se v prostoru	kružnice, kruh
určí obvod jednoduchého rovinného útvaru (trojúhelník, čtverec, obdélník, mnohoúhelník) sečtením délek jeho stran	rýsování kružnice
rýsuje trojúhelník	vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha kružnic
rýsuje čtverec a obdélník ve čtvercové nebo tečkované síti	jednoduché konstrukce pomocí kružítka - přenesení a porovnávání úseček, střed úsečky a kolmice, trojúhelník
pozná sousední a protilehlé strany čtverce a obdélníka	
rozezná rozdíly mezi geometrickými útvary, rozdíly dokáže popsat	
rozezná osově souměrné obrazce, modeluje osově souměrné útvary	
dokreslí, popř. nakreslí jednoduché osově souměrné obrazce do čtvercové sítě	
rozpozná rozdíl mezi kruhem a kružnicí, rozdíly dokáže popsat	
rýsuje kružnici, vyznačí její střed, rozlišuje průměr a poloměr kružnice	
porovnává úsečky	
sestrojí střed úsečky	
sestrojí trojúhelník	

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
přečte, zapíše a porovná čísla (i na číselné ose) v číselném oboru 0-1000	Číselný obor 0-1000 (opakování dříve probraného učiva)
používá matematické symboly větší, menší, rovná se	orientace na číselné ose, porovnávání čísel
sčítá a odčítá čísla i více čísel v oboru 0-1000 bez přechodu přes základ 100 i s přechodem přes základ 100	pamětné sčítání a odčítání
zaokrouhluje čísla v číselném oboru 0-1000 na desítky a stovky	víceciferná čísla, zaokrouhlování na desítky a stovky
písemně sčítá a odčítá dvojciferná čísla, zná algoritmus písemného sčítání a odčítání násobí a dělí v číselném oboru 0-1000	písemné sčítání a odčítání násobení a dělení
písemně násobí dvojciferné číslo jednociferným číslem	násobení čísel končících nulami, dělení čísel dělencem zakončeným nulami
dělí se zbytkem v číselném oboru 0-1000	početní operace se závorkami a bez závorek
rozezná sudá a lichá čísla	násobení a dělení mimo rozsah malé násobilky
řeší slovní úlohy se známými početními operacemi	písemné násobení
provádí zkoušku správnosti příkladů s matematickými operacemi (sčítání, odčítání, násobení, dělení)	dělení se zbytkem
pojmenovává výsledky početních operací - součet, rozdíl, součin, podíl	základní převody jednotek
aplikuje osvojené pravidlo při řešení příkladů se sloučenými početními operacemi bez závorek a se závorkami	Číselný obor 0-10 000
řeší slovní úlohy se sloučenými početními operacemi	vyvození číselného oboru 0-10 000
spočítá i vytvoří po stovkách a tisících (např. dokreslí, dorovná) daný počet prvků do 10000	určování století
přečte a zapíše čísla 0-10000, zná jejich hodnotu, vyjmenuje je	čísla 1-5 ciferná
orientuje se v čase - tisíciletí, století, rok, časová osa	porovnávání čísel
rozkládá čísla na jednotky, desítky, stovky a tisíce	zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce
přečte, zapíše a porovná čísla (i na číselné ose) v číselném oboru 0-10000	písemné násobení jednociferným činitelem
zaokrouhluje čísla v číselném oboru 0-10000 na tisíce	písemné násobení dvojciferným činitelem
sčítá a odčítá čísla v číselném oboru 0-10000	písemné dělení jednociferným dělitelem
pozná všechny mince a bankovky české měny, zná značku české koruny (Kč) a symbol eura (€)	násobení a dělení čísly 10, 100, 1000
písemně sčítá a odčítá čísla v číselném oboru 0-10000, zná algoritmus písemného sčítání a odčítání, provádí zkoušku správnosti	násobení - činitele zakončeny nulami, dělení - dělenec zakončen nulami
písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem v číselném oboru 0-10000	dělení - dělenec i dělitel zakončeny nulami
písemně dělí jednociferným dělitelem v číselném oboru 0-10000	kombinované početní operace - se závorkami i bez závorek
provádí zkoušku správnosti příkladů s písemným dělením	roznásobení závorok
řeší a tvoří slovní úlohy se známými početními operacemi	základní převody jednotek
násobí a dělí deseti, stem a tisícem v číselném oboru do 10000	římské číslice
převádí jednotky délky - mm, cm, dm, m, km	zlomky
převádí jednotky hmotnosti - g, dag, kg, q, t	rovnice
převádí jednotky objemu - dl, l, hl	diagramy a grafy
zná základní římské číslice 1-1000	Číselný obor 0-1 000 000
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, čte jednoduché zápisy zlomků	vyvození číselného oboru 0-100 000
porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	vyvození číselného oboru 0-1 000 000
řeší jednoduché rovnice pomocí sčítání a odčítání	čísla 1-6 ciferná, řady číslic
čte a doplňuje tabulky, schémata a diagramy	porovnávání čísel
spočítá po desetitisících a statisících daný počet prvků do 1 000 000	zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce
přečte a zapíše čísla 0-1 000 000, zná jejich hodnotu, vyjmenuje je	logické úlohy
rozkládá čísla na jednotky, desítky, stovky a tisíce, desetitisíce, statisíce	pamětné sčítání a odčítání
přečte, zapíše a porovná čísla (i na číselné ose) v číselném oboru 0-1 000 000	písemné sčítání a odčítání
zaokrouhluje čísla v oboru čísel 0-1 000 000 na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce a statisíce	písemné dělení jednociferným dělitelem beze zbytku, se zbytkem
sčítá a odčítá čísla v číselném oboru 0-1 000 000	násobení a dělení 10, 100, 1000, 10 000, 100 000
písemně sčítá a odčítá v číselném oboru 0-1 000 000	pamětné dělení pomocí rozkladu
písemně násobí jednociferným, dvojciferným a trojiciferným činitelem v číselném oboru 0-1 000 000	pamětné násobení pomocí rozkladu
písemně dělí jednociferným dělitelem v číselném oboru 0-1 000 000	jednotky a základní převody jednotek, desítková soustava
řeší a tvoří slovní úlohy na téma nakupování	měřítko mapy
násobí a dělí deseti, stem a tisícem, desetitisícem a statisícem v číselném oboru do 1 000 000	plošné jednotky a jejich převody
násobí činiteli zakončenými nulami v číselném oboru 0-1 000 000	převody jednotek času, šedesátková soustava
dělí dělenec zakončený nulami v číselném oboru 0-1 000 000	výpočet části z celku
násobí a dělí v oboru 0-1 000 000	odhad výsledku
řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v číselném oboru 0-1 000 000	průměr čísel
převádí jednotky délky - m, km	
převádí plošné jednotky - mm ² , cm ² , dm ² , m ²	
orientuje se v čase - den, týden, měsíc, rok, století	
rozliší a pojmenuje časové jednotky - sekunda, minuta, hodina	
převádí jednotky času - s, min, h	
čte časové údaje na různých typech hodin	
provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru čísel 0-1 000 000	
řeší jednoduché rovnice pomocí násobení a dělení	
zná algoritmus výpočtu aritmetického průměru více čísel	
chápe procenta jako vyjádření části celku	

	Geometrie v rovině a prostoru
rozezná, pojmenuje a popíše přímku, bod, polopřímku a úsečku	přímka, polopřímka, úsečka
určí vzájemnou polohu bodu a přímky, bodu a polopřímky, bodu a úsečky	bod; vzájemná poloha bodu a přímky, bodu a polopřímky, bodu a úsečky
odhaduje a měří délku úsečky v mm, cm, dm	délka úsečky
narýsuje úsečku dané délky v mm, cm, dm	shodné úsečky
převádí jednotky délky	polopřímky, které leží na jedné přímce
určí úsečky shodné a zapíše jejich shodnost	polopřímky, které neleží na jedné přímce; úhel
určí polopřímky navzájem opačné	vzájemná poloha dvou přímek
úhel chápe jako část roviny	konstrukce kolmice pomocí trojúhelníku s rýskou
určí vzájemnou polohu polopřímek	konstrukce rovnoběžek pomocí trojúhelníku a pravítka
pomocí špejlí modeluje vzájemnou polohu dvou přímek v rovině	kružnice, kruh
určí vzájemnou polohu přímek (rovnoběžky a různoběžky) a zapíše ji	vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha kružnic
rýsuje přímky různoběžné, kolmé a rovnoběžné, u různoběžek označí průsečík	mnohoúhelníky, obvod mnohoúhelníku
rozezná kružnici a kruh, rozdílly dokáže popsat	obsah mnohoúhelníku
narýsuje, pojmenuje a popíše kružnici a kruh včetně středu	čtyřúhelníky
rozlišuje průměr a poloměr kružnice a kruhu	čtverec, obdélník
provede zápis kružnice a kruhu	konstrukce čtverce, obdélníku
určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, vzájemnou polohu kružnic	obvod čtverce a obdélníku
přiřadí pohledy na danou stavbu z krychlí	obsah čtverce a obdélníku
orientuje se v prostoru	přenášení a porovnávání úseček - pomocí kružítka
určí obvod jednoduchého rovinného útvaru (mnohoúhelník) sečtením délek jeho stran	grafický součet a rozdíl úseček
určí obsah jednoduchého rovinného útvaru (mnohoúhelník) zakresleného v centimetrové síti	střed úsečky, kolmice - konstrukce pomocí kružítka
rozlišuje základní druhy čtyřúhelníků (rovnoběžník, lichoběžník, různoběžník)	trojúhelník
rozezná, pojmenuje a popíše čtverec a obdélník	konstrukce pravoúhlého trojúhelníku
rozezná sousední a protilehlé strany čtverce a obdélníku	trojúhelníková nerovnost
v realitě vyhledá reprezentace čtverce a obdélníku	konstrukce trojúhelníku
narýsuje čtverec a obdélník	obvod trojúhelníku
určí obvod jednoduchého rovinného útvaru (čtverec a obdélník) sečtením délek jeho stran	obsah trojúhelníku - výpočet pomocí tečkovaného papíru
určí obsah jednoduchého rovinného útvaru (čtverec a obdélník) vynásobením jeho dvou sousedních stran	osová souměrnost, osově souměrné útvary
orientuje se v prostoru	geometrická tělesa
porovnává úsečky	sít krychle a povrch krychle
určí grafický součet a grafický rozdíl úseček	sít kvádra a povrch kvádra
sestrojí střed úsečky	
rozezná, pojmenuje a popíše trojúhelník	
v realitě vyhledá reprezentace trojúhelníku	
narýsuje trojúhelník	
pozná vrcholy a strany trojúhelníku	
narýsuje pravoúhlý trojúhelník	
při znalosti délek stran trojúhelníku určí, zda lze trojúhelník narýsovat	
určí obvod jednoduchého rovinného útvaru (trojúhelník) sečtením délek jeho stran	
určí obsah jednoduchého rovinného útvaru (trojúhelník) zakresleného v centimetrové síti	
rozezná osově souměrné obrazce, modeluje osově souměrné útvary	
dokreslí, popř. nakreslí jednoduché osově souměrné obrazce do čtvercové sítě	
rozlišuje a pojmenuje geometrická tělesa (krychle, kvádr, koule, válec, jehla, kužel), modeluje je, vyhledá v realitě jejich reprezentace	
rozezná sousední a protilehlé strany krychle a kvádra	
rozezná rozdílly mezi geometrickými útvary, rozdílly dokáže popsat	
určí síť krychle	
určí povrch krychle sečtením obsahů všech jejích stěn	
určí síť kvádra	
určí povrch kvádra sečtením obsahů všech jeho stěn	
řeší jednoduché problémy v rovině a prostoru, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech školské matematiky	

5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
počítá po desetitisících a statisících do 1 000 000	Číselný obor 0-1 000 000 (opakování dříve probraného učiva)
přečte a zapíše čísla 0-1 000 000, zná jejich hodnotu, vyjmenuje je	orientace na číselné ose, rozvinutý zápis čísla
rozkládá čísla na jednotky, desítky, stovky, tisíce, desetitisíce a statisíce	sudá a lichá čísla, porovnávání čísel
přečte, zapíše a porovnává čísla i na číselné ose v číselném oboru 0-1 000 000	zaokrouhlování čísel
používá matematické symboly větší, menší, rovná se	sčítání a odčítání
zaokrouhluje čísla v číselném oboru 0-1 000 000	násobení a dělení, příklady s více početními operacemi
sčítá a odčítá čísla v číselném oboru 0-1 000 000	dělení se zbytkem, písemné násobení a dělení
sčítá a odčítá, násobí a dělí čísla v číselném oboru 0-1 000 000	čísla zakončená nulami - násobení a dělení
písemně sčítá a odčítá v číselném oboru 0-1 000 000	pamětné násobení a dělení pomocí rozkladu
písemně násobí jednociferným, dvojciferným a trojiciferným činitelem v číselném oboru 0-1 000 000	kombinované početní operace
písemně dělí jednociferným dělitelem v číselném oboru 0-1 000 000	rovnice
provádí zkoušku správnosti příkladů s matematickými operacemi (sčítání, odčítání, násobení, dělení)	zlomky, výpočet částí z celku
pojmenovává výsledky početních operací - součet, rozdíl, součin, podíl	převody jednotek - jednotky délky
aplikuje osvojené pravidlo při řešení příkladů se sloučenými početními operacemi bez závorek a se závorkami	převody jednotek - jednotky hmotnosti
řeší slovní úlohy s kombinovanými početními operacemi	převody jednotek - jednotky objemu
řeší jednoduché rovnice pomocí sčítání a odčítání, násobení a dělení	převody jednotek - plošné jednotky
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, čte jednoduché zápisy zlomků včetně smíšených čísel	jednotky rychlosti, jednotky teploty
porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	převody jednotek - jednotky času
převádí jednotky délky - mm, cm, dm, m, km	výpočet jednoho a více dílů, výpočet jedné a více částí
převádí jednotky hmotnosti - mg, g, dag, kg, q, t	aritmetický průměr, odhad výsledků
převádí jednotky objemu - ml, cl, dl, l, hl	diagramy a grafy
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v číselném oboru 0-1 000 000	Číselný obor 0-1 000 000 (navazující učivo)
převádí plošné jednotky - mm ² , cm ² , dm ² , m ²	pamětné dělení se zbytkem
rozlišuje a pojmenuje jednotky rychlosti - km/h, m/s	písemné dělení dvojciferným číslem
rozlišuje a pojmenuje jednotky teploty - stupně Celsia	písemné dělení dvojciferným číslem, zkrácený zápis
orientuje se v čase - den, týden, měsíc, rok, století	zlomky
rozlišuje a pojmenuje časové jednotky - sekunda, minuta, hodina	desetinná čísla - základní seznámení, orientace na číselné ose, porovnávání
převádí jednotky času - s, min, h	desetinná čísla - sčítání a odčítání
čte časové údaje na různých typech hodin	finanční gramotnost
vyhledává, sbírá, třídí záznamy a data - měření rychlosti, teploty, času	římské číslice
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, čte jednoduché zápisy zlomků	<u>Obor velkých čísel (od nuly po miliardy)</u>
zná algoritmus výpočtu aritmetického průměru více čísel	vyvození číselného oboru
čte a doplňuje tabulky, schémata, diagramy, posloupnosti čísel	zaokrouhlování a porovnávání čísel
vyhledává, sbírá a třídí data, zapíše je do schématu, diagramu	pamětné sčítání a odčítání
písemně dělí dvojciferným dělitelem v číselném oboru 0-1 000 000	násobení a dělení
provádí zkoušku správnosti příkladů s písemným dělením	početní operace se závorkami a bez závorek, pamětné násobení a dělení pomocí rozkladu
řeší a tvoří úlohy se známými početními operacemi	odhad výsledku
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, čte jednoduché zápisy zlomků	zapisování velkých čísel v textu
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	desetinná čísla - násobení a dělení desetinných čísel čísly 10, 100, 1000
porovnává desetinná čísla	desítková soustava, převody jednotek
sčítá a odčítá desetinná čísla s pomocí znázornění na číselné ose	jednotky délky - zapisování desetinnými čísly
aplikuje algoritmus písemného sčítání a odčítání na sčítání a odčítání desetinných čísel	jednotky objemu - zapisování desetinnými čísly
řeší úlohy na téma nakupování, rozlišuje pojmy "hotovostní a bezhotovostní platba, půjčka"	<u>jednotky hmotnosti - zapisování desetinnými čísly</u>
zná základní římské číslice 1-1000	jednotky času, šedesátková soustava
přečte, zapíše a porovnává čísla i na číselné ose v číselném oboru nula až jedna miliarda	části z celku - aplikace na jednotky hmotnosti, objemu, délky a času
zaokrouhluje čísla v číselném oboru nula až jedna miliarda na miliony, desetimiliony, stamiliony, miliardy	části z celku - čtvrt, půl, tři čtvrtě, aplikace na jednotky délky, hmotnosti a objemu
sčítá a odčítá v číselném oboru nula až miliardy	procenta
písemně sčítá a odčítá čísla v číselném oboru nula až miliardy	záporná čísla
písemně násobí jednociferným, dvojciferným a trojiciferným činitelem v číselném oboru nula až miliardy	finanční gramotnost - rodinné hospodaření
písemně dělí jednociferným dělitelem v číselném oboru nula až miliardy	finanční gramotnost - bankovky, mince, měna, půjčky
provádí zkoušku správnosti příkladů	rovnice a nerovnice
násobí a dělí 10, 100, 1000, 10 000, ... v číselném oboru nula až miliardy	soustava rovnic
řeší příklady s kombinovanými početními operacemi bez závorek a se závorkami v číselném oboru nula až miliardy	
řeší a tvoří slovní úlohy se známými početními operacemi	
provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v číselném oboru nula až miliardy	
čte velká čísla zapsaná pomocí desetinných čísel - 10,5 milionu apod.	
násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000	
čte hodnoty délky zapsané desetinnými čísly - 0,5 km apod.	
zapisuje hodnoty délky desetinnými čísly - 2,3 m apod.	
čte hodnoty objemu a hmotnosti zapsané desetinnými čísly - 0,5 hl, 3,4 kg apod.	
zapisuje hodnoty objemu a hmotnosti desetinnými čísly	
modeluje a určí část jednotek hmotnosti, objemu, délky, času	
používá zápis ve formě zlomku, čte jednoduché zápisy zlomků včetně smíšených čísel	
řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	
chápe procenta jako vyjádření části celku	
pozná znak pro označení procenta	
pozná záporné číslo, porozumí znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	
rozlišuje pojmy "přijímá a vydává" v rodinném hospodaření	
pozná všechny mince a bankovky české měny, zná značku české koruny (Kč) a eura (€)	
řeší a tvoří slovní úlohy na téma nakupování, uvádí příklady z praktického života	

	<u>Geometrie v rovině a prostoru</u>
rozlišuje rovinné a prostorové útvary	rovina, prostor
rozezná, pojmenuje a popíše přímku, bod, polopřímku a úsečku	bod, přímka, polopřímka, úsečka
odhaduje a měří délku úsečky v mm, cm, dm	vzájemná poloha přímek
rýsuje úsečku dané délky v mm, cm, dm	vzájemná poloha polopřímek
převádí jednotky délky	úhel
určí úsečky shodné a zapíše jejich shodnost	kružnice, kruh
sestrojí rovnoběžky a kolmice, zapíše je	vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha kružnic
rýsuje přímky různoběžné, označí jejich průsečík	porovnávání úseček, grafický součet a rozdíl úseček
určí vzájemnou polohu polopřímek	sestrojí kolmice pomocí kružítka
určí polopřímky navzájem opačné	dělení mnohoúhelníků, čtyřúhelníky
úhel chápe jako část roviny, rozeznává základní druhy úhlů	mnohoúhelníky - obvod a obsah
přičítá pohledy na danou stavbu z krychlí	čtverec a obdélník - vlastnosti a rýsování
orientuje se v prostoru podle nákresu - pohled shora, zprava, zleva, zepředu, zezadu	čtverec a obdélník - obvod a obsah
rozezná kružnici a kruh, rozdíl dokáže popsat	trojúhelníky - vlastnosti a rýsování
rýsuje, pojmenuje a popíše kružnici a kruh včetně středu	trojúhelníky - obvod a obsah
rozlišuje průměr a poloměr kružnice a kruhu	soustava souřadnic
provede zápis kružnice a kruhu	konstrukce grafů
určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, vzájemnou polohu kružnic	osová souměrnost - osa souměrnosti
porovnává úsečky	osová souměrnost - konstrukce osově souměrných útvarů
určí grafický součet a grafický rozdíl úseček	geometrická tělesa
sestrojí střed úsečky a kolmici pomocí kružítka	sít krychle a povrch krychle
orientuje se v prostoru	sít kvádrů a povrch kvádrů
řeší jednoduché praktické úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech školské matematiky	
rozlišuje základní druhy čtyřúhelníků	
určí obvod jednoduchého rovinného útvaru (mnohoúhelníku) sečtením délek jeho stran	
určí obsah jednoduchého rovinného útvaru (mnohoúhelníku) zakresleného ve čtvercové síti	
rozezná, pojmenuje a popíše čtverec a obdélník	
rozezná sousední a protilehlé strany čtverce a obdélníku	
zná vlastnosti úhlopříček čtverce a obdélníku	
rýsuje čtverec a obdélník	
určí obvod čtverce a obdélníku sečtením délek jeho stran	
určí obsah čtverce a obdélníku vynásobením jeho dvou sousedních stran	
určí obvod a obsah obrazce složeného ze čtverců a obdélníků	
přičítá pohledy na danou stavbu z krychlí	
rozezná, pojmenuje a popíše trojúhelník	
rozlišuje základní druhy trojúhelníků	
rýsuje trojúhelník	
pozná vrcholy a strany trojúhelníku	
rýsuje pravouhlý trojúhelník	
při znalosti délek stran trojúhelníku určí, zda lze trojúhelník narýsovat	
určí obvod trojúhelníku sečtením délek jeho stran	
určí obsah trojúhelníku zakresleného ve čtvercové síti jako polovinu obdélníku nebo čtverce rozděleného úhlopříčkou	
orientuje se v souřadnicové síti, zapíše souřadnice vyznačených bodů	
sestrojí jednoduchý diagram (graf) s využitím souřadnicové sítě	
rozezná osově souměrné obrazce, modeluje osově souměrné útvary	
rozpozná a ve čtvercové síti znázorní jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti	
rozlišuje a pojmenuje geometrická tělesa (krychle, kvádr, koule, válec, jehlan, hranol, kužel), modeluje, vyhledá v realitě jejich reprezentanty	
rozezná sousední a protilehlé stěny krychle a kvádrů	
určí sít krychle a kvádrů	
určí povrch krychle sečtením obsahů všech jejích stěn	
určí povrch kvádrů sečtením obsahů všech jeho stěn	

5.4 Informatika

Vzdělávací oblast: Informatika

Název vyučovacího předmětu: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Vyučovací předmět Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založen na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Informatika je vyučována ve 4. a 5. ročníku.

Výuka probíhá zpravidla v učebně vybavené počítači, ale může probíhat i v kmenové učebně ať za použití digitálních technologií nebo bez nich. Výuka může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování do výuky a vedeme je k zodpovědnosti za výsledky své práce
- vytváříme podmínky pro samostatné získávání dalších informací potřebných k práci

Kompetence k řešení problémů

- využíváme při výuce skupinové práce
- vedeme žáky k vzájemné radě a pomoci
- podporujeme žáky při řešení problémových úloh k navrhování různých řešení a zdůvodňování svých závěrů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodným formulacím a vyjádření svých myšlenek a názorů
- vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce

Kompetence sociální a personální

- orientujeme se na spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení
- vyžadujeme důsledně dodržování společně vyvozených pravidel chování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí

- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla apod.) tím, že je musí dodržovat
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat využitím digitálních technologií

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k plnění úkolů v termínech a v dohodnuté kvalitě
- učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- organizujeme způsob výuky podle potřeb žáků tak, aby byli zapojováni všichni žáci v co největší míře

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům využívat digitální zařízení při učení i při zapojení do života školy
- učíme žáky vyjadřovat se pomocí digitálních technologií
- vedeme žáky k předcházení situací ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat a situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáka i ostatních
- učíme žáky etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Mediální výchova (receptivní činnosti, produktivní činnosti) – 4. a 5. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Informatika	
Vyučovací předmět:	Informatika	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
2. období		DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ
I-5-1-01	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout vyslovuje odpovědi na základě dat	<u>Data, informace</u>
I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, hodnocení získaných dat
I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu	vyvozování závěrů <u>Kódování a přenos dat</u> využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace <u>Modelování</u> model jako zjednodušené znázornění skutečnosti využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka
2. období		ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ
I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	<u>Řešení problému krokováním</u>
I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	postup, jeho jednotlivé kroky
I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci <u>Programování</u> experimentování a objevování v blokově orientovaném programovém prostředí události, sekvence, opakování, podprogramy sestavení programu <u>Kontrola řešení</u> porovnání postupu s jiným a diskuse o nich ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním nalezení chyby a oprava kódu nahrazení opakujícího se vzoru cyklem
2. období		INFORMAČNÍ SYSTÉMY
I-5-3-01	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	<u>Systémy</u>
I-5-3-02	pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka části systému a vztahy mezi nimi <u>Práce se strukturovanými daty</u> shodné a odlišné vlastnosti objektů řazení prvků do řad číslovaný a nečíslovaný seznam víceúrovňový seznam tabulka a její struktura záznam, doplnění a úprava záznamu
2. období		DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
I-5-4-01	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	<u>Hardware a software</u>
I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	digitální zařízení a jejich účel
I-5-4-03	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	prvky v uživatelském rozhraní spuštění, přepínání a ovládání aplikací uložení dat, otevírání souborů <u>Počítačové sítě</u> propojení technologií (bez)drátové připojení internet práce ve sdíleném prostředí sdílení dat <u>Bezpečnost</u> pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními uživatelské účty, hesla

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Zásady bezpečné práce s digitálními technologiemi (ergonomie, zdravý životní styl, kyberbezpečnost)
vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem	Ovládání digitálního zařízení
edituje digitální text, vytvoří obrázek	digitální zařízení
přehraje zvuk či video	zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace
uloží svoji práci do souboru, otevře soubor	ovládání myši
používá krok zpět, zoom	kreslení čar, vybarvování
řeší úkol použitím schránky	používání ovládačů
dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)
	kreslení bitmapových obrázků
	psaní slov na klávesnici
	editace textu
	ukládání práce do souboru
	otevírání souborů
	přehrávání zvuku
	příkazy a program
uveďte různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů	Práce ve sdíleném prostředí
najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	využití digitálních technologií v různých oborech
propojí digitální aplikaci, kterou potřebuje k práci	ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí	počítačová data, práce se soubory
pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	propojení technologií, internet
při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš
rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	technické problémy a přístupy k jejich řešení
sdělí informaci obrázkem	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ
předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	Úvod do kódování a šifrování dat a informací
zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text	piktogramy, emodži
zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	kód
obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	přenos na dálku, šifra
	pixel, rastr, rozlišení
	tvary, skládání obrazce
5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
	<u>Opakování učiva ze 4. ročníku</u>
	Zásady bezpečné práce s digitálními technologiemi (ergonomie, zdravý životní styl, kyberbezpečnost)
pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	INFORMAČNÍ SYSTÉMY
doplní posloupnost prvků	Úvod do práce s daty
umístí data správně do tabulky	data, druhy dat
doplní prvky v tabulce	doplňování tabulky a datových řad
v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	kritéria kontroly dat
	řazení dat v tabulce
	vizualizace dat v grafu
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy	Základy programování - příkazy, opakující se vzory
v programu najde a opraví chyby	příkazy a jejich spojování
rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	opakování příkazů
vytvoří a použije nový blok	pohyb a razítkování
upraví program pro obdobný problém	ke stejnému cíli vedou různé algoritmy
	vlastní bloky a jejich vytváření
	kombinace procedur
	Základy programování - vlastní bloky, náhoda
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy	kreslení čar
rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj	pevná počet opakování
vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky	ladění, hledání chyb
přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	vlastní bloky a jejich vytváření
rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit	změna vlastností postavy pomocí příkazu
cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	náhodné hodnoty
	čtení programů
	programovací projekt
	Základy programování - postavy a události
	ovládání pohybu postavy
	násobné postavy a souběžné reakce
	modifikace programu
	animace střídáním obrázků
	spouštění pomocí událostí
	vyšlání zpráv mezi postavami
	čtení programů
	programovací projekt
	INFORMAČNÍ SYSTÉMY
nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky	Úvod do informačních systémů
určí, jak spolu prvky souvisí	systém, struktura, prvky, vztahy
	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ
pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty	Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
pomocí obrázku znázorní jev	graf, hledání cesty
pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	schémata, obrázkové modely
	model

5.5 Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Název vyučovacích předmětů: Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je komplexní oblast, která vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V učebních osnovách ŠVP ZV je vzdělávací obsah rozdělen do vyučovacích předmětů:

Prvouka – 1. ročník (2 vyučovací hodiny), 2. ročník (2 vyučovací hodiny), 3. ročník (2 vyučovací hodiny)

Přírodověda – 4. ročník (1 vyučovací hodina), 5. ročník (2 vyučovací hodiny)

Vlastivěda – 4. ročník (2 vyučovací hodiny), 5. ročník (1 vyučovací hodina)

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společností nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných

zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu.

Prvouka	1. ročník (2 vyučovací hodiny), 2. ročník (2), 3. ročník (2)
Přírodověda	4. ročník (1), 5. ročník (2)
Vlastivěda	4. ročník (2), 5. ročník (1)

Výuka všech předmětů probíhá zpravidla v kmenové učebně. Vzhledem k výuce více ročníků v jedné třídě a k náročnosti vyučovacího předmětu probíhá výuka převážně souběžně, ale i odděleně. Výuka může probíhat také v počítačové učebně, může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi
- vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy

Kompetence komunikativní

- vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků
- umožňujeme žákům samostatně ústně i písemně poznatky prezentovat (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse apod.)

Kompetence sociální a personální

- důsledně vedeme žáky k dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulování se žáci sami podíleli
- od prvního ročníku využíváme práci v týmu, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci

Kompetence občanské

- umožňujeme od žáků spolupodílení se na vytváření pravidel třídy/školy/společných činností
- využíváme konkrétní příklady z každodenního běžného života

Kompetence pracovní

- zapojujeme žáky do přípravy školních projektů
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům řešit úlohy pomocí digitálních technologií
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií jako zdroje informací
- učíme žáky přistupovat obezřetně k informacím, které nabízí digitální technologie, zejména mediální svět
- nabízíme žákům praktické příklady rozlišování faktických informací a fikce (text i obraz)

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Osobnostní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj) – 1. ročník (Prvouka)

Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) – 1. – 3. ročník (Prvouka), 5. ročník (Vlastivěda)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané) – 4. – 5. ročník (Vlastivěda)

Multikulturní výchova (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) – 2. – 3. ročník (Prvouka)

Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí) – 1. – 3. ročník (Prvouka), 4. – 5. ročník (Přírodověda)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět	
Vyučovací předmět:	Prvouka, přírodověda, vlastivěda	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
		MÍSTO, KDE ŽIJEME
1. období		Domov
ČÍS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	prostředí domova, orientace v místě bydliště
ČÍS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Škola
		prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
2. období		riziková místa a situace
ČÍS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	
ČÍS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Obec (město), místní krajina
ČÍS-5-1-03	rozdělují mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), významné budovy, dopravní síť
ČÍS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Okolní krajina (místní oblast, region)
ČÍS-5-1-05	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů
ČÍS-5-1-06	rozdělují hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí
		orientační body a linie, světové strany
		Regiony ČR
		Praha a vybrané oblasti ČR
		Naše vlast
		domov, krajina, národ
		základy státního zřízení a politického systému ČR
		státní správa a samospráva
		státní symboly
		Evropa a svět
		kontinenty, evropské státy, EU, cestování
		Mapy obecně zeměpisné a tematické
		obsah, grafika, vysvětlivky
1. období		LIDÉ KOLEM NÁS
ČÍS-3-2-01	rozdělují blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina
ČÍS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy
		život a funkce rodiny
2. období		
ČÍS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	fyzická a duševní práce, zaměstnání
ČÍS-5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	Soužití lidí
ČÍS-5-2-03	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	mezilidské vztahy, komunikace
		principy demokracie
		Chování lidí
		vlastnosti lidí
		pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládnutí emocionality
		rizikové situace
		rizikové chování
		předcházení konfliktům
		Práva a spravedlnost
		základní lidská práva a práva dítěte
		práva a povinnosti žáků školy
		Vlastnictví
		soukromé, veřejné, osobní, společné vlastnictví
		hmotný a nehmotný majetek
		rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
		hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení
		banka jako správce peněz, úspory, půjčky
1. období		LIDÉ A ČAS
ČÍS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád
ČÍS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	určování času
ČÍS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	čas jako fyzikální veličina
		dějiny jako časový sled událostí
2. období		kalendáře, letopočet
ČÍS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	
ČÍS-5-3-02	využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti	generace
ČÍS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	denní režim, roční období
		Současnost a minulost v našem životě
		proměny způsobu života
		bydlení, předměty denní potřeby
		průběh lidského života
		státní svátky a významné dny
		Regionální památky
		péče o památky
		lidé a obory zkoumající minulost
		Báje, mýty, pověsti
		minulost kraje a předků
		domov, vlast, rodný kraj

1. období		ROZMANITOST PŘÍRODY
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<u>Látky a jejich vlastnosti</u>
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodní prvky podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	třídění látek, změny látek a skupenství
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
2. období		<u>Voda a vzduch</u>
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	výskyt, vlastnosti a formy vody
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období	oběh vody v přírodě
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	vlastnosti, složení, proudění vzduchu
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	význam pro život
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<u>Nerosty a horniny, půda</u>
ČJS-5-4-06	založí jednoduchý pokus, naplňuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	některé hospodářsky významné horniny a nerosty
		zvětrávání
		vznik půdy a její význam
		<u>Vesmír a Země</u>
		sluneční soustava
		den a noc
		roční období
		<u>Rostliny, houby, živočichové</u>
		znaky života
		životní potřeby a projevy
		průběh a způsob života
		výživa
		stavba těla u některých neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
		<u>Životní podmínky</u>
		rozmanitost podmínek života na Zemi
		význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva na Zemi
		podnebí a počasí
		<u>Rovnováha v přírodě</u>
		význam, vzájemné vztahy mezi organismy
		základní společenstva
		<u>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</u>
		odpovědnost lidí
		ochrana a tvorba životního prostředí
		ochrana rostlin a živočichů
		likvidace odpadů
		živelní pohromy a ekologické katastrofy

1. období		ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
ČIS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<u>Lidské tělo</u>
ČIS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	stavba těla
ČIS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	základní funkce a projevy
ČIS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	životní potřeby člověka
	2. období	pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
ČIS-5-5-01	využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	biologické a psychické změny v dospívání
ČIS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	základy lidské reprodukce
ČIS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	vývoj jedince
ČIS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista	<u>Péče o zdraví</u>
ČIS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	zdravý životní styl, denní režim, správná výživa
ČIS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	výběr a způsoby uchovávání potravin
ČIS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	vhodná skladba stravy, pitný režim
		přenosné a nepřenosné nemoci
		ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
		drobné úrazy a poranění
		prevence nemocí a úrazů
		první pomoc při drobných poraněních
		osobní, intimní a duševní hygiena
		<u>Návykové látky, závislosti a zdraví</u>
		návykové látky
		hrací automaty a počítače
		závislost
		odmítání návykových látek
		nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
		<u>Osobní bezpečí, krizové situace</u>
		vhodná a nevhodná místa pro hru
		bezpečné chování v rizikovém prostředí
		označování nebezpečných látek
		bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky
		předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
		šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání
		brutalita a jiné formy násilí v médiích
		<u>Přivolání první pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</u>
		služby odborné pomoci
		čísla tísňového volání
		správný způsob volání na tísňovou linku
		<u>Mimořádné události a rizika s nimi spojená</u>
		postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)
		požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru integrovaný záchranný systém

Vyučovací předmět:	Prvouka
1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
popíše cestu do školy a zpět	<u>Místo, kde žijeme</u>
rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	orientace v místě bydliště, okolí školy
řekne název školy	bezpečná cesta do školy, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky a světelná signalizace
řekne jméno třídní učitelky a ředitelky školy	riziková místa a situace
chová se ukázněně ve škole i mimo školu	předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
dokáže rozlišit nežádoucí formy chování	krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru
připraví si pomůcky do školy	chování lidí, mezilidské vztahy
udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce	právo a spravedlnost
uspořádá si pracovní místo	škola – prostředí školy, školní režim a řád, orientace ve škole, organizace práce, pracovní a hygienické návyky, činnosti ve škole
rozlišuje čas k práci a odpočinku	
	<u>Člověk a jeho zdraví</u>
vysvětlí základní hygienické návyky	osobní hygiena
objasní základy správné životosprávy - správná výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod.	zdravá výživa
popíše zásady správného chování u lékaře	denní režim
pojmenuje části lidského těla	péče o zdraví
řekne názvy běžných onemocnění	lidské tělo
rozezná, co dělat v případě úrazu	zdraví a nemoc
	osobní bezpečí, prevence
	<u>Lidé a čas</u>
orientuje se v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina	orientace v čase a časový řád
vyjmenuje dny v týdnu	režim dne, práce a volný čas
rozezná čtvero ročních období a umí je charakterizovat	dny v týdnu
vyjmenuje měsíce jednotlivých ročních období	roční období
časově zařadí Vánoce a Velikonoce	měsíce
vysvětlí některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice	současnost a minulost v našem životě, objasnění svátků (Vánoce, Velikonoce)
	<u>Lidé kolem nás</u>
objasní vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta apod.)	rodina, příbuzenské vztahy
vypráví o svém domově i bydlišti	soužití lidí (rozdělení rolí)
	domov
	<u>Rozmanitost přírody</u>
uvědomuje si střídání dne a noci	den a noc
charakterizuje základní změny v jednotlivých ročních obdobích	změny v přírodě v ročních obdobích, kalendář přírody
vypráví o okolí domova - les, pole, potok apod.	obec, místní krajina
určí domácí zvířata a názvy jejich mláďat	domácí zvířata a jejich mláďata
uvede příklady ze života některých druhů zvířat a rostlin	rostliny a živočichové - stavba těla, způsob života, některé druhy
vysvětlí pojem životní prostředí, uvědomuje si, jaký vztah má mít člověk k přírodě a chápe nutnost ochrany přírody	životní prostředí (vztah člověka k přírodě, ochrana zeleně)

Vyučovací předmět:	Prvouka
2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
	<u>Lidé kolem nás</u>
aplikuje pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti	rodina, postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy
popíše vztahy rodina - příbuzní (sestřenice, bratrance apod.), role rodinných příslušníků	domov, prostředí domova
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	chování lidí
požádá slušně o pomoc a poděkuje	soužití lidí
vyjmenuje a popíše různá povolání, vysvětlí potřebu různých povolání pro společnost	práce fyzická a duševní a její uplatnění ve společnosti
řekne zaměstnání rodičů	zaměstnání
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností (lékař, učitel, řidič apod.)	domácnost - význam a potřeba nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti
vází si práce a jejích výsledků	obchod a firmy
popíše běžně užívané výrobky, ví, čemu slouží	
pozná význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti (televize, vysavač, pračka apod.)	
orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí	
je schopen komunikovat s prodáváčem	
navrhne, jak zacházet s přidělenými penězi	
	<u>Místo, kde žijeme</u>
orientuje se v okolí svého bydliště, pojmenuje svoji obec a krátce o ní pohovoří, zná některé památky v okolí	obec, místní krajina
přechází správně vozovku	cesta na určité místo
rozezná vybrané dopravní značky (stop, hlavní silnice apod.)	dopravní značky
rozdělí dopravní prostředky - auto, vlak apod.	dopravní prostředky
pojmenuje základní části a vybavení jízdního kola a vybavení pro cyklisty	základní části a vybavení jízdního kola a vybavení cyklisty
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	chování lidí
	právo a spravedlnost
	osobní bezpečí
	předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
	krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru
	<u>Lidé a čas</u>
orientuje se v čase - kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty	orientace v čase a časový řád, hodiny, kalendář
denní režim dětí, práce a odpočinek	minulost, současnost a budoucnost v našem životě
rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost	
	<u>Rozmanitost přírody</u>
pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích
rozlišuje a popíše charakteristické znaky: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka	charakteristické znaky přírodních společenstev
pozná některé druhy rostlin, hub a živočichů a zařadí je do správného prostředí	rovnováha v přírodě
ukáže vybrané běžně pěstované pokojové rostliny	rostliny, houby, živočichové
objasní potřebu pravidelné péče o pokojové rostliny (zalévání, světlo, teplo, apod.)	životní podmínky
	pokojevé rostliny a péče o ně
pozná a rozřídí základní druhy ovoce a zeleniny	ovoce a zelenina
vysvětlí význam životního prostředí pro člověka	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté	stromy jehličnaté a listnaté
pojmenuje běžně se vyskytující stromy, keře, byliny, zemědělské plodiny	dřeviny, byliny, zemědělské plodiny
pojmenuje domácí čtyřnohá zvířata	domácí zvířata
rozezná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.)	živočichové chování pro radost, domácí mazlíčci
rozliší vybraná volně žijící zvířata a ptáky	volně žijící zvířata a ptáci
	<u>Člověk a jeho zdraví</u>
s pomocí popíše funkci lidského těla a vývoj jedince	lidské tělo - funkce, vývoj jedince
vysvětlí péči o sluch a zrak	péče o zdraví
vysvětlí význam péče o své tělo a zásady správné životosprávy	hygiena a čistota
popíše prevenci nemocí a úrazů	zásady správné životosprávy
převede ošetření raněného	drobné úrazy, poranění
uvede příklady správného chování chodce a cyklisty	první pomoc
uvede, jak se chovat v situaci ohrožení	základní pravidla bezpečného chování chodce a cyklisty
	osobní bezpečí

Vyučovací předmět:	Prvouka
3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
určí polohu svého bydliště, okolí školy v místní krajině	<u>Místo, kde žijeme</u> domov
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	škola - cesta do školy
začlení svou obec do příslušného kraje	obec, místní krajina, její poloha a části
pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	báje, mýty, pověsti
zjistí základní údaje z historie a současnosti obce	současnost a minulost v našem životě, v životě obce
vysvětlí některé lidové a místní zvyky a tradice	regionální památky
orientuje se v plánu obce	orientace v plánu obce
popíše, kde je muzeum, radnice	předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	dopravní síť
využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	dopravní značky
uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě a na silnici (chodce, cyklista)	
určí hlavní a vedlejší světové strany	<u>Rozmanitost přírody</u> směrová růžice, světové strany
v přírodě se umí orientovat podle světových stran	vlastnosti a změny látek
pozoruje, rozlišuje a popíše některé vlastnosti a změny látek - barva, chuť, rozpustnost, hořlavost apod.	voda, oběh vody v přírodě
užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, hmotnost, objem, teplotu	vzduch, význam pro život
rozlišuje přírodniny, lidské výtvořky, suroviny	nerosty a horniny, půda
objasní základní rozdělení živočichů - savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz	vážení a měření - délka, čas, hmotnost, objem, teplota
vysvětlí hlavní rozlišovací znaky a popíše stavbu těla	živá příroda
rozlišuje domácí a hospodářská zvířata	neživá příroda
rozezná vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, louky, les apod.)	přírodniny, lidské výrobky a suroviny
zařadí vybrané živočichy do příslušného přírodního společenství	živočiškové - životní podmínky, stavba těla, základní rozlišení na obratlovce a bezobratlé
pojmenuje části rostlin	zvířata domácí a hospodářská
objasní projevy života rostlin	zvířata volně žijící, ptáci
rozezná vybrané druhy plodů a semen	zvířata - základní společenstva
vysvětlí význam semen	rovnováha v přírodě - vzájemné vztahy mezi organismy, význam
rozezná vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny (na zahrádkách, loukách, v lese)	rostliny - životní podmínky, způsob života, stavba těla, části rostlin
porovná hospodářské a léčivé rostliny	plody a semena
zařadí běžně se vyskytující jedné a jedovaté houby a pojmenuje je	rostliny kvetoucí a nekvetoucí
vysvětlí význam životního prostředí	rostliny léčivé, hospodářské plodiny
	houby - znaky života, stavba těla
	ohleduplné chování k přírodě
	ochrana přírody
	<u>Člověk a jeho zdraví</u>
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	lidské tělo - stavba, základní funkce, projevy a životní potřeby člověka, smysly
projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	péče o zdraví
zdůvodní význam správného držení těla	zdravý životní styl
vysvětlí význam péče o zdraví, otužování	návykové látky
sestaví svůj denní režim	nemoc, úraze - prevence nemocí a úrazů
rozpozná nebezpečí různého charakteru, uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě, chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	vhodná skladba stravy
ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	pitný režim
	správná výživa
	denní režim
	chování v rizikovém prostředí
	správný způsob volání na tísňovou linku
	čísla tísňového volání

Vyučovací předmět:	Přírodověda
4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
rozliší lidské výrobky a přírodniny	<u>Výrobky a přírodniny</u>
pozná běžné zemědělské plodiny, zná jejich využití	lidské výtvořiny, přírodniny
rozezná běžné druhy ovoce a zeleniny	třídění přírodnin (živé, neživé)
v základních případech rozliší rostliny kulturní a plané	třídění živých přírodnin (rostliny, houby, živočichové)
popíše stavbu těla dřevin	<u>Byliny</u>
popíše stavbu těla bylin	obilniny, trávy, brambor
pozná běžné listnaté a jehličnaté stromy v lese, rozliší polom a vývrát	<u>Ovoce a zelenina</u>
popíše stavbu těla houby, zná třídění hub a zásady správného houbaře	třídění plodů (malvice, peckovice, bobule, plody suché a dužnaté)
seznámí se s působením magnetické a gravitační síly	Rostliny kulturní a plané
v praxi určí délku, hmotnost, objem, čas a teplotu, zná základní jednotky	třídění rostlin podle délky života (jednoleté, dvouleté, vytrvalé)
zná složení vzduchu, význam pro člověka a rostliny	<u>Dřeviny</u>
zná skupenství vody, popíše oběh vody v přírodě	části těla, jabloň, rybíz
rozezná nejběžnější horniny a nerosty	<u>Byliny</u>
vysvětlí vznik půdy	části těla, třídění stonků (lodyha, stvol, stéblo)
popíše základní stavbu těla domácích zvířat	<u>Lesní stromy</u>
zná některé živočichy žijící ve volné přírodě	dub, buk, břiza, smrk, jedle, borovice, modřín (využití, polom, vývrát)
popíše stavbu těla ptáků	<u>Houby</u>
charakterizuje základní přírodní společenstva (les, louka a pole, potok a rybník, zahrada a sad), pojmenuje běžně se vyskytující rostliny a živočichy v jednotlivých společenstvech, objasní způsob života, popíše stavbu těla, seznámí se se základními pravidly ochrany před povodněmi	třídění (jedlé, nejedlé, jedovaté)
objasní, co jsou rostlinná patra	stavba těla
vysvětlí pojem potravní vztahy, uvede jednoduchý příklad	zásady sběru
zná pojem ekologie a zásady správného chování v přírodě	<u>Magnety a magnetická síla</u>
založí jednoduchý pokus, naplánuje, zdůvodní postup, vyhodnotí výsledky	druhy a vlastnosti magnetů
	využití (kompas, buzola, určování světových stran)
	<u>Délka, hmotnost, objem, čas, teplota</u>
	jednotky
	praktická měření
	<u>Neživé přírodniny</u>
	<u>Vzduch</u>
	složení, proudění vzduchu, atmosféra, ozon
	<u>Voda</u>
	skupenství, oběh vody v přírodě
	<u>Horniny a nerosty</u>
	žula, pískovec, vápenec, sůl (vznik, využití)
	<u>Půda</u>
	vznik půdy, druhy, humus, zvětrávání
	<u>Domácí zvířata</u>
	pes, kočka, třídění dle potravy (masožravci, býložravci, všežravci)
	<u>Volně žijící živočichové</u>
	liška, hraboš
	<u>Ptáci</u>
	havran, strakapoud, sýkora, vrabec
	<u>Rozmanitost přírody</u>
	rostliny, houby, živočichové
	průběh a způsob života
	výživa, stavba těla, životní podmínky
	přírodní společenstva - les, rybník, potok, louka, sad, zahrada
	<u>Rostlinná patra v lese</u>
	potravní vztahy
	<u>Ekologie a ochrana přírody, likvidace odpadů</u>
	<u>Živá a neživá příroda</u>
	vzduch (hoření)
	voda (vypařování)
	rostlina (klíčení)
	jednoduché pokusy
	<u>Člověk a jeho zdraví</u>
řídí se zásadami péče o zdraví	péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim
zná význam sportování, zdravé výživy	správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	výběr a způsoby uchování potravin
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)
rozpozná život ohrožující zranění a ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	požáry (příčiny a prevence vzniku, ochrana a evakuace při požáru)
	integrováný záchranný systém
	bezpečné chování v silničním provozu, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích
	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, modelová situace volání na tísňovou linku

Vyučovací předmět:	Přírodověda
5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
vyhledá základní informace o postavení Země ve vesmíru	<u>Země ve vesmíru</u> sluneční soustava
zná pojem vesmír, planeta, hvězda, družice	den a noc, roční období, Slunce, Měsíc, planety
uvědomuje si význam Slunce pro život na Zemi	<u>Podmínky života na Zemi</u>
vysvětlí střídání dne a noci, ročních období	voda, půda, vzduch, světlo, teplo
vyhledá základní informace o Měsíci	rozmanitost životních podmínek
uvědomuje si podmínky života na Zemi	zemská pásma
vyjmenuje zemská pásma, zná základní charakteristiku	<u>Rozmanitost životních podmínek u nás</u>
dokáže pozorovat vybrané rostliny a živočichy, zformulovat a zapsat výsledek pozorování	leknín, blatouch, netřesk, sasanka, hrách, růže, lípa
uvědomuje si přizpůsobení rostlin změnám ročních období	kočka, srnec, krtek, bažant, kachna, ptáci krmiví a nekrmiví
popíše základní stavbu těla rostlin a živočichů, charakterizuje jejich životní podmínky	kapr, štika
zná základní třídění rostlin a živočichů	bělásek, včela
	žížala, živočichové bezobratlí
	obratlovci
	<u>Člověk a jeho zdraví</u>
využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	pohlavní rozdíly, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	návykové látky a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
	označování nebezpečných látek
	drobné úrazy a poranění
	osobní, intimní a duševní hygiena
	šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání
	brutalita a jiné formy násilí v médiích
uvědomuje si význam zdravého životního prostředí	<u>Země - planeta lidí</u>
vysvětlí pojem chráněné území	chráněná území - rostliny a živočichové
vysvětlí pojem recyklace	pravidla chování v CHKO a přírodě

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	<u>Místo, kde žijeme</u>
vysvětlí pojem nadmořská výška	obec (město), místní krajina - části, poloha v krajině
najde na mapě a pojmenuje velké řeky, jezera a rybníky v ČR a v blízkosti svého bydliště a školy	minulost a současnost
ukáže Prahu na mapě ČR, umí ukázat své bydliště na mapě	okolní krajina (místní oblast, region), zemský povrch a jeho tvary
řekne název kraje a krajského města	půda, rostlinstvo, živočišstvo
najde ČR na mapě Evropy	vliv krajiny na život lidí, životní prostředí
vysvětlí rozdíl mezi podnebí a počasím	orientace, světové strany
popíše podnebí ČR	regiony ČR
vysvětlí pojmy povodí, rozvodí, úmoří	Praha a vybrané oblasti ČR
objasní rozdíl mezi jezerem a rybníkem	naše vlast - domov, národ
stanoví, že Praha je hlavní město ČR	státní zřízení a politický systém
určí významné průmyslové podniky, kulturní a vzdělávací instituce	státní správa a samospráva
ukáže a najde na mapě střední, východní, severní, západní a jižní Čechy, Moravu a Slezsko	státní symboly
stručně popíše jednotlivé oblasti podle mapy (povrch, poloha, hospodářství)	mapy obecně zeměpisné a tematické
ukáže na mapě významná města a řeky a seznámí se s průmyslem a zemědělstvím v jednotlivých oblastech	mapy obsah, grafika, vysvětlivky
vyhledá na mapě Čechy, Moravu a Slezsko	
pojmenuje a ukáže na mapě sousední státy	
objasní význam globu a mapy	
zdůvodní význam měřítka mapy	
najde a ukáže poledníky a rovnoběžky	
vysvětlí základní geografické značky	
ukáže na mapě a pojmenuje pohraniční pohoří	
najde na mapě a pojmenuje rozsáhlejší pohoří, vrchoviny a nížiny v ČR	
vysvětlí rozdíl mezi pohořím, vrchovinou a nížinou	
řekne jméno prezidenta ČR a premiéra ČR	
uvede oficiální název ČR a správně ho napíše	
seznámí se se státním uspořádáním ČR, státními symboly a demokracií v ČR	
	<u>Lidé kolem nás</u>
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	soužití lidí - mezilidské vztahy, obchod apod.
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné
	<u>Lidé a čas</u>
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
vyhledá některé regionální pověsti	báje, mýty, pověsti - minulost kraje
rozpozná některé postavy ze Starých pověstí českých	domov, vlast, rodný kraj
popíše některé významné osobnosti a památná místa českých dějin	orientace v čase
Přemyslovci, Jagellonci, Karel IV. apod.– zařadí podle časové přímk	časová přímka
	obrazy z českých dějin

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu	<u>Místo, kde žijeme</u> Česká republika
rozlišuje náčrty, plány a základní typy map	orientační body a linie
vyhledává na mapách naší republiky (Evropy) jednoduché údaje	poledníky a rovnoběžky
poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu	mapa ČR
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	zemský povrch a jeho tvary
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Evropa a svět
	kontinenty
	evropské státy
	Evropa a Evropská unie, symboly EU
	cestování
	báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO), hrady zámky, významné památky
	národ, základy státního zřízení a politického systému ČR
	státní správa a samospráva (místní, krajská)
	státní a krajské symboly
	<u>Česká republika</u>
	státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, vzájemné vztahy mezi občany a institucemi
	prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby
	<u>Lidé kolem nás</u>
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, ve společnosti	státní správa a samospráva – pravidla soužití – třídní, školní, společenská
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat	práce městské a státní policie
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a pak vrátit dluhy	BESIP - dodržování pravidel silničního provozu
	soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
	právo a spravedlnost
	základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
	právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
	vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné
	hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky
	doprava a cestování
	<u>Lidé a čas</u>
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	orientace v čase, určování času, kalendář, letopočet
využívá archivů, knihoven, muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	dějiny jako časový sled událostí
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí)
	nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách
	významné státní památky, péče o památky (UNESCO)
	kulturní instituce
	média, multikulturní společnost
	současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby
	významné dny a státní svátky v ČR a v EU

5.6 Hudební výchova

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací obor:	Hudební výchova
<u>Název vyučovacího předmětu:</u>	Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechové činnosti k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovémi.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechové činnosti je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Hudební výchova je vyučovacím předmětem ve všech ročnících prvního stupně.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně. Vzhledem k výuce více ročníků v jedné třídě a k náročnosti vyučovacího předmětu probíhá výuka převážně souběžně, ale může se realizovat i ve skupinách. Výuka může probíhat také v počítačové učebně, může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podněcujeme pozitivní vztah žáků k hudebnímu umění
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům projevit se před ostatními,
- podporujeme žáky v odstranění zábran v projevu
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu, k užívání obecně známých hudebních termínů, znaků a symbolů
- klademe důraz na prožitkové vyučování a vyjadřování osobních prožitků a nálad

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům podílet se na vytváření pravidel týmové práce
- vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování a ke spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování a ocenění tradic kulturního dědictví a k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a umělcům
- vedeme žáky k chápání hudby jako prostředku k vyjádření prožitků a potřeb všech lidí
- podporujeme aktivní zapojování žáků do kulturního dění
- nabízíme příklad zapojení do občanského kulturního života zapojením školy do života obce

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- umožňujeme žákům pracovat v zájmových útvarech
- podporujeme cílevědomost a vytrvalost při činnosti
- nabízíme žákům k doprovodným činnostem různé rytmické pomůcky, příp. hudební nástroje

Kompetence digitální

- používají digitální zařízení, vhodné aplikace a služby k poslechu hudby, k záznamu vlastního hudebního projevu a jeho zpracování, k hodnocení vlastního projevu, zpětné vazbě
- získávají, vyhledávají, data, informace a skladby pro zadanou prezentaci na hudební téma

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot

- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Osobnostní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj) – 1. – 3. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura	
Vyučovací předmět:	Hudební výchova	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
1. období		
HV-3-1-01	zpívá v jednohlase	VOKÁLNÍ ČINNOSTI
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	<u>Pěvecký a mluvní projev</u>
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv)
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	hlasová hygiena
HV-3-1-05	rozdílí jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	rozšiřování hlasového rozsahu
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<u>Hudební rytmus</u>
2. období		realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
HV-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<u>Dvojhlas a vícehlas</u>
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
HV-5-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<u>Intonace, vokální improvizace</u>
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.)
HV-5-1-05	vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	<u>Záznam vokální hudby</u>
HV-5-1-07	ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky)
		nota jako grafický znak pro tón
		zápis rytmu jednoduché písně
		notový zápis jako opora při realizaci písně
		INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI
		<u>Hra na hudební nástroje</u>
		reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
		<u>Rytmizace, melodizace, hudební improvizace</u>
		tvorba předeher, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně
		hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva)
		hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
		jednodílní písňová forma (a-b)
		<u>Záznam instrumentální melodie</u>
		čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby
		využití notačních programů
		HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI
		<u>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby</u>
		dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt
		taneční hry se zpěvem
		jednoduché lidové tance
		<u>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby</u>
		pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
		<u>Orientace v prostoru</u>
		utváření pohybové paměti
		reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách
		POSLECHOVÉ ČINNOSTI
		<u>Kvality tónů</u>
		délka, síla, barva, výška
		<u>Vztahy mezi tóny</u>
		souzvuk, akord
		<u>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem</u>
		rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace
		pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba
		metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
		<u>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</u>
		<u>Hudební styly a žánry</u>
		hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
		<u>Hudební formy</u>
		malá písňová forma, rondo, variace
		<u>Interpretace hudby</u>
		slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	tvoření tónu
správně dýchá (v pauze a mezi frázemi), správně drží tělo při zpěvu a správně vyslovuje	rozvoj hlasového tónu, tóny vysoké, nízké
zvládne se naučit píseň, zpívá samostatně i ve sboru, umí zazpívat alespoň 10 písní	rozšíření hlasového rozsahu (c1 – a1)
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	dechová a rytmická cvičení
umí zazpívat vánoční koledu	příklady písní - Žabička zelená, Rybička maličká, Když jsem já sloužil, Já jsem z Kutné Hory, Adámku náš aj.
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu)
ví, co je ukolébavka, umí ji zazpívat	hra na tělo (tleskání, luskání, podupy a pleskání)
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	vánoční koledy - zpěv, poslech, zpěv s hudebním doprovodem, hra na flétnu, rolničky a triangel
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje (bubínek, činely, triangel aj.)
ví, co je pochod, učí se pochodovat	hra s rytmem (2/2 a 3/4 rytmus)
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače, pozná Českou státní hymnu	ukolébavky - zpěv, poslech, hudební doprovod
ví, co je pomlka	pohybový doprovod znějící hudby
umí napsat notu, ví, co je notová osnova, jak vypadá notový zápis	taktování
rozezná tóny dlouhé a krátké	hra na tělo (tleskání, luskání, podupy a pleskání)
	tempo
	dynamika (p, mf, f)
	rytmicko-pohybové hry (Zlatá brána, Proč, Malá mušle aj.)
	výrazové prostředky v hudbě (zvuk-tón, melodie, hudební kontrasty)
	hlas mužský, ženský, dětský
	pochodové písně, pochod, hra na bubínek, dřevěný blok
	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá
	pomlky
	notová osnova, noty, houslový klíč (orientačně)
	délka tónu

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	rozvoj hlasového tónu
správně dýchá (v pauze a mezi frázemi) a správně vyslovuje	rozšíření hlasového rozsahu (c1 – h1)
učí se nové písně	volný nástup 1. - 5. stupně
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	dechová a rytmická cvičení
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	příklady písní - Káča našla ptáče, Dělání, Marjánko, Marjánko, Ach synku, synku, Chrpa, Když jde malý bobr spát aj.
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu)
pochoduje v rytmu, doprovází pochod hrou na rytmický nástroj	hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, podupy)
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	rytmická štafeta
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače	hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje (buben, tamburína, činely, triangel aj.)
pozná Českou státní hymnu, ví, při jakých příležitostech se používá	rytmický kánon
umí zazpívat několik vánočních koled i s hudebním doprovodem	pohybový doprovod znějící hudby
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	rytmicko-pohybové hry, tanečky
rozpozná tóny vysoké a nízké, dokáže zazpívat hudební abecedu	hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, podupy)
zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla, dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	takty a taktování ve 2/4 rytmu
	pochod, pochodové písně a jejich doprovod
	výrazové prostředky v hudbě (zvuk-tón, melodie, hudební kontrasty, dynamické značky p, mf, f)
	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá
	poslech dětského sboru
	Česká státní hymna
	vánoční koledy - zpěv, hra na triangel, rolničky, flétnu, poslech vánočních koled
	notová osnova, houslový klíč, takt 2/4 a 3/4
	nota - čtvrtová, osminová, půlová, celá
	pomlka - čtvrtová, osminová
	taktové čáry
	hudební abeceda tam i zpět
	psychosomatické dovednosti (práce s dechem, hlasová hygiena)

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	rozvoj hlavového tónu
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	správné dýchání (v pauze a mezi frázemi a správná výslovnost)
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	rozšíření hlasového rozsahu (c1 - c2)
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	počátky dvojhlasu
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu)
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače	hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, podupy)
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje
zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla, dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat v chování druhých	pohybový doprovod znějící hudby - přísuvný krok, dvoudobá chůze
	taktování
	tleskání, luskání, pleskání, podupy
	výrazové prostředky v hudbě (zvuk-tón, melodie, hudební kontrasty)
	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá (rock, menuet, polonéza)
	notová osnova, houslový klíč, takt 2/4 a ¾, nota – čtvrtová, osminová, půlová a celá, pomlka půlová
	psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace)
	nácvik vybraných písní

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv)
orientuje se v zápisu jednoduché skladby či písně a podle svých individuálních schopností a dovedností je realizuje	hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popř. složitější hudební nástroje v doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 ,3/4, 4/4 taktu
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
provádí elementární improvizace	intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny	orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce – předznamenání, taktování
ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře
	hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
	hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.
	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva)
	hudební hry – ozvěna, otázka, odpověď, jednoduchá písňová forma a.b
	kvality tónů – délka, síla, barva, výška
	vztahy mezi tóny – souzvuk, akord
	hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, melodie vzestupná, sestupná, zvukomalba, metrické a rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
	poslech: polka, valčík, pěvecký sbor
	taktování
	pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt
	taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
	orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv)
orientuje se v zápisu jednoduché skladby či písně a podle svých indiv. schopností a dovedností je realizuje	hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popř. složitější hudební nástroje v doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby provádí elementární hudební improvizace	dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny	orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce – předznamenání, taktování
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních prvků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře
	hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
	hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.
	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva)
	hudební hry
	kvality tónů – délka, síla, barva, výška
	vztahy mezi tóny - souzvuk, akord
	hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace
	pohyb melodie, melodie vzestupná, sestupná, zvukomalba, metrické a rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
	taktování
	pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt
	taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
	orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

5.7 Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací obor:	Výtvarná výchova
<u>Název vyučovacího předmětu:</u>	Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Hudební výchova je vyučovacím předmětem ve všech ročnících prvního stupně.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně. Výuka může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- směřujeme žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- vedeme žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- vedeme žáky k využívání získaných poznatků v dalších výtvarných činnostech
- vedeme žáky k vlastnímu postoji k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- podporujeme schopnost samostatného řešení při volbě správného výtvarného objektu, pokud nejsou k dispozici potřebné výtvarné materiály nebo náčiní
- vedeme žáky k úvaze a postoji o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření
- pomáháme žákům využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- zapojujeme žáky do diskuze
- vedeme žáky k respektování názorů jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- vedeme žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- zapojujeme žáky do tvořivé práce ve skupině
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci
- vedeme žáky k respektování různorodostí téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnosti alternativního přístupu

Kompetence občanské

- pomáháme žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- podporujeme žáky v samostatném užívání vizuálně obrazné techniky
- dohlédneme, aby žáci dodržovali hygienická a bezpečnostní pravidla
- vedeme žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Osobnostní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj) – 1. – 5. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané) – 4. a 5. ročník

Multikulturní výchova (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) – 4. a 5. ročník

Mediální výchova (receptivní činnosti, produktivní činnosti) – 4. a 5. ročník

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
výtvarně zobrazuje okolní svět, své zážitky	tematické práce - naše rodina, ilustrace pohádky, Vánoce, Velikonoce, zážitky ze života dětí, Čert a Mikuláš, Čarodějnice, pohádkové bytosti apod.
rozvíjí svou představivost a fantazii	výtvarné osvojování přírody
znázorňuje postavy lidí, zvířat, krajinné prvky, dopravní prostředky apod.	voda, rybník
prvky syntetizuje na dějový celek	listy
vnímá přírodu jako svět tvarů a barev	otisky přírodnin
učí se pozorovat	hra s přírodními strukturami
vyhledává zajímavé přírodniny	stavby s použitím přírodnin
nachází v přírodninách různé tvary a podoby	působivé objekty v přírodě
rozdlišuje vlastnosti přírodnin (tvrdé - měkké, hladké - hrubé, hebké - drsné)	krajina, nízký a vysoký horizont
poznává nejbližší okolí	výtvarné osvojování skutečnosti
zkoumá funkce	věci kolem nás, hračky
seznamuje se s tvary	grafický záznam v ploše
umí výtvarně vyjádřit pohyb	vystižení pohybu, série obrázků v pohybu
hravou formou poznává barvy (husté a řídké, tmavé a světlé)	experimentování s výtvarnými prostředky
rozpíjí, zapouští barvy	zapouštění do vlhkého podkladu
pracuje s plastickým materiálem	barvy podzimu
osvojuje si pracovní návyky	kontrasty
učí se rozlišovat a pojmenovávat základní prostorové tvary	barevné pozadí
seznamuje se s modely	rozfoukávání
zkouší umístit jednotlivé prvky do prostoru	modelování
učí se chápat, tvořit a používat užité umění	stlačování, hnětení, válení figurky, jednoduché tvary
rytmicky řadí prvky	organizace prostoru
pozná tvarové zvláštnosti, obkresluje	reliéfní model přírodního okolí
získává zájem o umělecké dílo	papírové město
vnímá ilustrace jako doplněk literárního díla	dekorativní práce (barevné záložky, papírové koláže)
	dekorativní tvarový a barevný rytmus v pásu
	tvary
	výtvarné umění
	ilustrace a její význam, návrh obalu na knihu
	ilustrace Josefa Lady

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
výtvarně zobrazuje své zážitky	tematické práce - zážitky ze života dětí, ilustrace pohádky, náš dům, okolí školy, Vánoce, Velikonoce, pohádkové bytosti apod.
rozvíjí svou představivost a fantazii	výtvarné osvojování přírody
znázorňuje postavy lidí, zvířat, krajinné prvky, dopravní prostředky apod.	roční období
prvky syntetizuje na dějový celek	otisky přírodnin
vnímá přírodu jako svět tvarů a barev	hra s přírodními objekty
učí se pozorovat	stavby s použitím přírodnin
vyhledává zajímavé přírodniny	působivé objekty v přírodě
nachází v přírodninách různé tvary a podoby	krajina - nízký a vysoký horizont
rozdlišuje vlastnosti přírodnin (tvrdé - měkké, hladké - hrubé, hebké - drsné, ohebné - tvrdé)	výtvarné osvojování skutečnosti
zkoumá funkce	věci kolem nás
seznamuje se s tvary	grafický záznam v ploše
umí výtvarně vyjádřit pohyb	vystižení pohybu, série obrázků v pohybu
hravou formou poznává barvy (husté a řídké, tmavé a světlé)	experimentování s výtvarnými prostředky
rozpíjí, zapouští barvy	zapouštění do vlhkého podkladu
pracuje s panelovou stavebnicí	barvy podzimu
osvojuje si pracovní návyky	kontrasty
učí se chápat, tvořit a používat užité umění	barevné pozadí
rytmicky řadí prvky	organizace prostoru
pozná tvarové zvláštnosti, obkresluje už i složitější tvary	reliéfní model přírodního okolí
získává zájem o umělecké dílo	papírové město
seznamuje se s dalšími autory	dekorativní práce s objekty
	dekorativní tvarový a barevný rytmus v pásu
	tvary
	výtvarné umění
	ilustrace a její význam, návrh obalu na knihu
	ilustrace Josefa Lady

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

UČIVO 1. stupně dle RVP ZV

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
výtvarně zobrazuje své zážitky	<u>Tematické práce</u>
rozvíjí svou představivost a fantazii	zážitky ze života dětí, vzpomínky na prázdniny
znázorňuje postavy lidí, zvířat, krajinné prvky, dopravní prostředky apod.	ilustrace pohádky
prvky syntetizuje na dějový celek	činnosti a hry
znázorňuje vyprávěný text	Vánoce
zkouší tvořit obrázkovou osnovu	Velikonoce
zdokonaluje se ve vnímání přírody jako světa, tvarů a barev	<u>Výtvarné osvojování přírody</u>
učí se pozorovat	roční období
analyzuje zajímavé přírodniny	otisky přírodnin, bramborová tiskátka
výtvarně vnímá rozdíly, různé tvary a podoby	hra s přírodními objekty
rozdílňuje vlastnosti přírodnin (tvrdé - měkké, hladké - hrubé, hebké - drsné, ohebné - pevné)	stavby s použitím přírodnin
tvoří prostorové útvary	stromy a rostliny
zkoumá funkce	jarní motivy
zlepšuje se ve znázorňování proporcí	<u>Výtvarné osvojování věcí</u>
poznává základní vztah mezi tvarem, funkcí a materiálem věcí	věci kolem nás
zobrazuje jednoduché předměty	jednoduché předměty denní potřeby
rozezná barvy světlé a tmavé	barevné vztahy objektu a prostředí
míchá barvy, poznává barvy lomené	<u>Experimentování s výtvarnými prostředky</u>
dotváří barevnou plochu na základě představy a fantazie	soutisk - barevný kontrast
procvičuje poznávání barev (teplé - studené, řídké - husté)	zapouštění do vlhkého podkladu
snaží se ovlivňovat vznik barevných skvrn	dotváření barevných skvrn
poznává nové modelovací materiály	"zamrzlé okno" - barevný kontrast
tvoří prostorové útvary přidáváním, ubíráním a prohýbáním hmoty	<u>Modelování</u>
sestavuje prostorové objekty	postava
poznává zákonitosti trojrozměru	<u>Organizace prostoru</u>
navazuje na učivo předcházejících ročníků	dům - byt
řeší obytný prostor, navrhuje interiér	město - obec
pracuje s papírovými maketami	<u>Dekoratивní práce</u>
řadí prvky do plochy	dekorativní váza, kachel (lidová keramika)
harmonicky střídá více barev	ozdobný balící papír
dekorativně řeší rytmické zpracování plochy pomocí volné osnovy	návrh dekorační látky
prohlubuje zájem o umělecké dílo	<u>Výtvarné umění</u>
seznamuje se s dalšími autory	ilustrace (Ondřej Sekora, Adolf Born aj.)
poznává sochu jako výtvarné dílo	

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
rozvíjí tvořivost a sebevyjádření při práci z představy	<u>Výtvarné osvojování skutečnosti</u>
vyváženě rozmisťuje obrazové prvky v ploše	<u>Tematické práce</u>
snaží se ztvárnit vztahy mezi lidmi	zážitky ze života dětí a dospělých
pokouší se zachytit různé životní situace	zachycení mimořádných situací - filmové představení apod.
rozvíjí tvořivost a seberealizaci při práci z fantazie, vyjadřuje barvou určitou náladu	ztvárnění fantazijních představ
rozvíjí estetické vnímání barev	lidové zvyky a tradice
vyhledává vhodnou barevnost k přírodním tvarům	<u>Výtvarné osvojování přírody</u>
učí se používat barevný kontrast při zobrazování přírodnin, dějů v přírodě	barevná příroda na podzim
poznává a využívá symetrii přírodního tvaru při jeho výtvarném zpracování různými technikami	ochrana přírody
pozoruje, výtvarně vnímá a analyzuje barevnost a symetrické tvary podle skutečnosti i představ	svět zvířat a rostlin
zobrazuje uměle vytvořené předměty	<u>Výtvarné osvojování předmětů</u>
vystihuje tvar, barvu a funkci technických předmětů	předměty z domácnosti
vyjadřuje barevný kontrast předmětů v pozadí	dopravní prostředky, stavební stroje a mechanismy
poznává a využívá výrazovosti barvy k vyjádření představy a fantazie při malbě	<u>Experimentování s výtvarnými prostředky</u>
poznává a uplatňuje základní principy barevné harmonie při dekorativním řešení	<u>Barva a výtvarné materiály</u>
zkouší a ověřuje výrazové vlastnosti linie na základě zrakové zkušenosti a představivosti	fantastické náměty a představy
využívá výrazové a zobrazovací vlastnosti linie při volném zpracování ilustrace skutečnosti a fantazijních námětů	zachycení nálady (abstrakce)
rozvíjí estetickou tvořivost při práci s plastickým a jiným materiálem, který je možno formovat, tvarovat a upravovat, porovnává jejich vlastnosti	<u>Poznávání a uplatnění výrazových vlastností linie</u>
modeluje různé předměty	struktura textilie
rozvíjí estetický smysl pro organizaci prostoru	živá a neživá příroda v liniích
navrhuje a sestavuje konstrukce z různých materiálů	<u>Modelování a organizace prostoru</u>
poznává a chápe principy rytmu prvků a harmonie barev ve vztahu k tvaru, materiálu a funkci	předměty denní potřeby (nádobí)
chápe výtvarné dílo jako estetický doplněk	lidské a zvířecí postavy, přírodniny
	lidská a zvířecí obydli (stavby z přírodnin)
	<u>Dekoratивní práce</u>
	dekorativní kompozice plochy
	<u>Výtvarné umění a životní sloh</u>
	obrazy, sochy a architektura

5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
rozvíjí tvořivost a sebevyjádření při práci z představy	Výtvarné osvojování skutečnosti
vyváženě rozmisťuje obrazové prvky v ploše	<u>Tematické práce</u>
snaží se ztvárnit vztahy mezi lidmi	zážitky ze života dětí a dospělých
pokouší se zachytit různé životní situace	zachycení mimořádných situací - filmové představení apod.
rozvíjí tvořivost a seberealizaci při práci z fantazie, vyjadřuje barvou určitou náladu	ztvárnění fantazijních představ
rozvíjí estetické vnímání barev	lidové zvyky a tradice
vyhledává vhodnou barevnost k přírodním tvarům	Výtvarné osvojování přírody
učí se používat barevný kontrast při zobrazování přírodnin, dějů v přírodě	barevná příroda na podzim
poznává a využívá symetrii přírodního tvaru při jeho výtvarném zpracování různými technikami	ochrana přírody
pozoruje, výtvarně vnímá a analyzuje barevnost a symetrické tvary podle skutečnosti i představ	svět zvířat a rostlin
zobrazuje uměle vytvořené předměty	<u>Výtvarné osvojování předmětů</u>
vystihuje tvar, barvu a funkci technických předmětů	předměty z domácnosti
vyjadřuje barevný kontrast předmětů v pozadí	dopravní prostředky, stavební stroje a mechanismy
poznává a využívá výrazovost barvy k vyjádření představy a fantazie při malbě	<u>Experimentování s výtvarnými prostředky</u>
poznává a uplatňuje základní principy barevné harmonie při dekorativním řešení	<u>Barva a výtvarné materiály</u>
zkouší a ověřuje výrazové vlastnosti linie na základě zrakové zkušenosti a představivosti	fantastické náměty a představy
využívá výrazové a zobrazovací vlastnosti linie při volném zpracování ilustrace skutečnosti a fantazijních námětů	zachycení nálady (abstrakce)
rozvíjí estetickou tvořivost při práci s plastickým a jiným materiálem, který je možno formovat, tvarovat a upravovat, porovnává jejich vlastnosti	<u>Poznávání a uplatnění výrazových vlastností linie</u>
modeluje různé předměty	struktura textilie
rozvíjí estetický smysl pro organizaci prostoru	živá a neživá příroda v liniích
navrhne a sestavuje konstrukce z různých materiálů	<u>Modelování a organizace prostoru</u>
poznává a chápe principy rytmu prvků a harmonie barev ve vztahu k tvaru, materiálu a funkce	předměty denní potřeby (nádobý)
chápe výtvarné dílo jako estetický doplněk	lidské a zvířecí postavy, přírodniny
	lidská a zvířecí obydlí (stavby z přírodnin)
	<u>Dekorativní práce</u>
	dekorativní kompozice plochy
	<u>Výtvarné umění a životní sloh</u>
	obrazy, sochy a architektura

5.8 Tělesná výchova

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vzdělávací obor:	Tělesná výchova
<u>Název vyučovacího předmětu:</u>	Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Základní výuka plavání

Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin; očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně. O zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy.

Tento ŠVP ZV stanoví zařazení výuky plavání ve všech ročnících 1. stupně v rámci vyučovacího předmětu Tělesná výchova v rozsahu 10 hodin ve školním roce.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu.

Tělesná výchova je vyučovacím předmětem ve všech ročnících prvního stupně. Ve 3., 4., a 5. ročníku je posílána o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Důvody využití disponibilní dotace:

- obecný poznatek, že fyzická kondice žáků se zhoršuje v důsledku vlivu různých faktorů (rodinné prostředí, fyzické dispozice, dopady covidového období apod.).
- zhoršování tělesné zdatnosti žáků vyplývající z Národní zprávy o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže z roku 2022,
- zjišťování České školní inspekce v roce 2022
- využití konceptu „Aktivní škola“, jehož cílem je aktivizovat možnosti školy v podpoře pohybové aktivity žáků v průběhu školního roku

Výuka probíhá v závislosti na venkovních klimatických podmínkách buď ve venkovním prostředí (školní pozemek, veřejná sportovní plocha), nebo v tělocvičně v budově školy. Výuka může probíhat v jiných vhodných prostorech v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují za dodržení pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.

Přestávka v pohybu

Žáci mají možnost trávit přestávku pohybovou aktivitou venku na školním pozemku nebo v tělocvičně. Mají možnost využít také gymnastické míče v relaxační místnosti (v prostoru školní družiny, využití je možné i mimo provoz školní družiny; podmínkou je dohled pedagoga). Uvedené možnosti nejsou konečné, za dodržení bezpečnosti a ochrany zdraví jsou učitelé podporováni ve vlastní iniciativě. Žádoucí je budování relaxačních koutů ve třídě v závislosti na prostorových a materiálních podmínkách.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně zhodnotíme jeho dosažení
- umožňujeme žákům pozorovat a porovnávat výsledky
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace
- zařazujeme do výuky modelové příklady
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování
- klademe důraz na prožitkové vyučování

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme do výuky práci v týmu
- zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- poskytujeme žákům možnost dle vlastního uvážení projevit své pocity a nálady
- motivujeme k dodržování společně dohodnutých pravidel chování

Kompetence občanské

- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- škola se v rámci možností zapojuje do sportovních soutěží

Kompetence pracovní

- organizujeme výuku podle potřeb žáků a jejich pohybových i fyzických předpokladů tak, aby všichni rozvíjeli své schopnosti a zažili úspěch
- získané dovednosti žáků jsou využívány při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Osobnostní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj) – 1. – 5. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví	
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období 1. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</u> <u>Význam pohybu pro zdraví</u>
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	pohybový režim žáků
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	délka a intenzita pohybu
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	<u>Příprava organismu</u>
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži napínací a protahovací cvičení
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	správné držení těla
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	správné zvedání zátěže
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	<u>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</u>
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	<u>Hygiena při TV</u>
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí
TV-5-1-08	organizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
TV-5-1-09	změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<u>Bezpečnost při pohybových činnostech</u>
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	organizace a bezpečnost cvičebního prostoru
TV-5-1-11	adapтуje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	bezpečnost v šatnách a umývárkách
TV-5-1-12	zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchary a bezpečnosti	bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek
		první pomoc v podmínkách TV
		ČINNOST OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ
		<u>Pohybové hry</u>
		s různým zaměřením
		netradiční pohybové hry a aktivity
		využití hraček a netradičního náčiní při cvičení
		pohybová tvořivost
		<u>Základy gymnastiky</u>
		průpravná cvičení, akrobacie
		cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
		<u>Rytmičné a kondiční formy cvičení pro děti</u>
		kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem
		základy estetického pohybu
		vyděření melodie a rytmu pohybem
		jednoduché tance
		<u>Průpravné úpaly</u>
		přetahy a přetlaky
		<u>Základy atletiky</u>
		rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh
		skok do dálky nebo do výšky
		hod míčkem
		<u>Základy sportovních her</u>
		manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti
		herní činnosti jednotlivce
		spolupráce ve hře
		průpravné hry
		utkáni podle zjednodušených pravidel minisportů
		<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>
		přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu
		chůze v terénu
		táboření, ochrana přírody
		<u>Plavání (základní plavecká výuka)</u>
		hygiena plavání
		adaptace na vodní prostředí
		základní plavecké dovednosti
		jeden plavecký způsob (plavecká technika)
		prvky sebezáchary a bezpečnosti
		<u>Lyžování, bruslení (podle podmínek školy)</u>
		hry na sněhu a na ledě
		základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
		<u>Další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</u>
		ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ
		<u>Komunikace v TV</u>
		základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností
		smluvené povely, signály
		<u>Organizace při TV</u>
		základní organizace prostoru a činnosti ve známém (běžném) prostředí
		<u>Zásady jednání a chování</u>
		fair play
		olympijské ideály a symboly
		<u>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</u>
		her, závodů, soutěží
		<u>Měření a posuzování pohybových dovedností</u>
		měření výkonů, základní pohybové testy
		<u>Zdroje informací o pohybových činnostech</u>

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
si buduje vztah k pohybové činnosti	pohybový režim žáka (např. o přestávkách)
účastní se aktivně pohybových činností	příprava organismu před pohybovou činností (rozcvička) a uklidnění po ní (protažení, uvolnění)
vnímá potřebu pohybu na čerstvém vzduchu a zvládá některé formy tohoto cvičení	spontánní pohyb na čerstvém vzduchu
	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti (pochod, tanec, aerobic pro děti, strečink, kruhový trénink, překážkové dráhy aj.)
	pohybové hry (tradiční i netradiční)
	základy gymnastiky (průpravná cvičení)
	základy atletiky
	pohybová tvořivost
na základě zdravého soutěžení rozvíjí svůj přínos pro kolektiv	soutěže družstev
je schopen spolupráce při soutěžích a hrách	pohybové hry s různým zaměřením
chápe pravidla jednoduchých her	využití hraček, tradičního i netradičního náčiní při cvičení
dbá na správné držení těla a správné dýchání při cvičení, umí se správně postavit, posadit	základy sportovních her (spolupráce ve hře, průpravné hry)
orientuje se ve škole	zdravotně zaměřené činnosti (zdravotně zaměřená cvičení pro správné držení těla, dechová cvičení)
	nástupy před odchodem na TV, do tělocvičny a z tělocvičny
se učí převlékat, chápe rozdíl mezi oděvem do školy a do tělocvičny, do tělocvičny a na hřiště	hygiena při TV (vhodné oblečení pro pohybové aktivity)
ví, která obuv je vhodná ven a která do tělocvičny	bezpečnost při všech pohybových činnostech (i v šatně a umývárně)
dokáže se uvolnit na WC	bezpečná příprava a ukládání náčiní a pomůcek
ví, co se nesmí nosit na hodiny TV a jak se má chovat	orientace a přehled v tělocvičně
dokáže uložit míče, švihadla a jiná tělocvičná náčiní	organizace při TV
rozezná a odliší jednotlivá tělocvičná náčiní a nářadí	pořadová cvičení
je schopen postupně reagovat na jednotlivé jednoduché povely, zvládá přesun v útvaru	základní organizace prostoru a činností ve známém a běžném prostředí (např. nástupy po družstvech)
dokáže na začátku hodiny najít své místo v tvaru	turistika, překážkové dráhy v terénu, sezónní sporty (sáňkování aj.)
nebojí se vody, chápe potřebu plavání, splývá	hygiena plavání
napodobuje pohyby rukou a nohou při plavání	adaptace na vodní prostředí
	základní plavecké dovednosti

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
vyhledává pohybovou činnost	význam pohybu pro zdraví
	délka a intenzita pohybu
	rytmická a kondiční cvičení pro děti (kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, aerobic pro děti, džezgymnastika), relaxační cvičení
dokáže se svým chováním přizpůsobit změnám terénu	turistika (přesun do terénu)
ví, jak se chovat v dopravních prostředcích	při přesunu do terénu pomocí dopravních prostředků
dokáže opakovat jednoduché činnosti	pohybové hry s různým zaměřením
je přístupný motivaci na zlepšení výkonu, je zdravě soutěživý	základy atletiky (rychlý běh, skok do dálky, vytrvalostní běh, kriket)
aktivněji vystupuje ve skupině	základy sportovních her, manipulace s míčem, průpravná cvičení
postupně zlepšuje koordinaci pohybu a vylepšuje různé formy síly, pohyblivosti a obratnosti	rozvoj koordinace pohybu (míčové hry) a pohyblivosti (pohybové hry na čas)
je schopen aktivněji zasahovat do kolektivních pohybových i sportovních her	pohybové hry s různým zaměřením
zvládá uložit žíněnky a přinést míče a švihadla	přetahování, přetlačování
seznáme se prakticky s pojmem vadného držení těla	gymnastika, drobné sestavy, seznámení s pojmem akrobacie
dodržuje předepsaný hygienický postup ve sprchách při plaveckém výcviku	cvičení s tělocvičným náčiním
je schopen reagovat na jednotlivé jednoduché pokyny a povely, aktivně jim rozumí	rovnovážná cvičení
dokáže se pohybovat v tvaru	základy sportovních her (spolupráce ve hře, průpravné hry)
vnímá potřebu pohybu na čerstvém vzduchu a aktivně zvládá různé formy tohoto cvičení	bezpečnost při pohybových činnostech (přinesení a ukládání nářadí a náčiní)
	zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla)
	organizace při TV, pořadová cvičení
	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti
	kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem
	turistika, atletika, překážkové dráhy v terénu, sportovní a pohybové hry, sezónní sporty (sáňkování, bobování, bruslení)
nebojí se vody, chápe potřebu plavání, splývá	hygiena plavání
napodobuje pohyby rukou a nohou při plavání	adaptace na vodní prostředí
	základní plavecké dovednosti

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
se cítí při pohybových aktivitách uvolněně	význam pohybu pro zdraví
rozumí spojení slov sport pro zdraví	délka a intenzita pohybu
nachází své prioritní pohybové činnosti	sebezpoznání
ví, které pohybové činnosti nejsou pro zdraví optimální	zdravotně zaměřené činnosti
profiluje své přednosti	průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
na základě průpravy zvládá jednoduché gymnastické úkony	průpravné úpoly, přetahy a přetlaky
vylepšuje své plavecké schopnosti a dovednosti	rozvoj různých forem vytrvalosti, rychlosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu, rovnovážná cvičení, kruhový trénink
při hrách si uvědomuje, že je důležitou součástí kolektivu	základy gymnastiky, průpravná cvičení, jednoduchá akrobacie
respektuje slabší, neposmívá se	
už chápe pravidla složitějších her	základy sportovních her
si vytváří předpoklady pro touhu po zdravé soutěživosti	manipulace s míčem nebo jiným herním náčiním, průpravná cvičení
zvládá přinést můstek a trampolínu a uložit žíněnku	sportovní chování
je schopen poskytnout záchranu a pomoc	základy sportovních her
seznámí se se správným zvedáním zátěže	průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
je schopen aktivně reagovat na jednotlivé jednoduché pokyny a povely	pohybové hry s různým zaměřením
pohybuje se aktivně na čerstvém vzduchu, využívá různých forem pohybu a dále je rozvíjí	soutěžení ve družstvech
zdokonaluje své atletické schopnosti a dovednosti, dokáže odhadnout své možnosti, je zdravě soutěživý, účastní se atletických závodů	bezpečné ukládání náčiní a nářadí
umí propojit pohyb s hudbou, zvládá drobné rytmické sestavy i s tanečními kroky, zvládá určité prvky aerobiku, umí cvičit s drobným náčiním dle hudby	bezpečnost při pohybových činnostech
	zdravotně zaměřené činnosti (zvedání zátěže)
	organizace při TV, pořadová cvičení
	základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí
	turistika, sportovní a pohybové hry, překážkové dráhy v terénu, sezónní sporty
	atletika(běhy na různé vzdálenosti, štafetový běh, rychlá chůze, skok daleký, hody)
	rytmická cvičení, sestavy, dětský aerobic
splývá, plave, ovládá jeden plavecký způsob	základní plavecké dovednosti
při plaveckých aktivitách dodržuje prvky bezpečnosti	jeden plavecký způsob (plavecká technika)
uplatňuje prvky sebezáchranu	prvky sebezáchranu a bezpečnosti

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
je schopen po nácvičku vést rozcvičku	příprava organismu před pohybovou činností
chápe význam své fyzické kondice pro další rozvoj v rámci TV i mimo ní	napínací a protahovací cvičení
má rytmické cítění, umí cvičit s hudebním doprovodem	uklidnění po zátěži
rozvíjí složku pozitivní soutěživosti	rozvoj koordinace pohybu
začíná si uvědomovat, které cvičení mu pomáhá vyvážit jednostranné zatížení	rozvoj vytrvalosti (vytrvalostní běhy a cvičení)
preferuje pohyb na čerstvém vzduchu, rozvíjí své individuální zaměření	kondiční formy cvičení pro děti (kruhový trénink)
zvládá koordinačně pohybové činnosti	úpoly
ovládá některé druhy sezónních sportů	cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu
	pohybové hry, základy atletiky, základy sportovních her
pohybuje se aktivně na čerstvém vzduchu, využívá různých forem pohybu a dále je rozvíjí	zdravotně zaměřené činnosti (správné zvedání zátěže ,relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití)
treťí pálkou míček, dá gól, treťí koš	význam pohybu pro život
je schopen improvizace v rámci pravidel při hrách	základy gymnastiky
je schopen bezpečně přinést a uložit veškeré tělocvičné nářadí a náčiní	cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
je schopen předvídat možné nebezpečí při pohybových činnostech	hod míčkem z běhu
je schopen poskytnout záchranu a pomoc	skok do výšky
je schopen předvídat i možné nebezpečí při převlékání v šatně, návštěvě WC	rovnovážná cvičení
upozorní učitele na jakékoliv zranění spolužáka nebo své	bruslení (základy techniky pohybu na bruslích)
je částečně schopen posoudit úroveň výkonu spolužáka	turistika, cvičení v přírodě, sportovní a pohybové hry v přírodním prostředí
rozliší kvalitní výkon od nekvalitního	základy sportovních her (manipulace s pálkou, míčem, herní činnost jednotlivce, průpravná cvičení)
podle pokynů, které zná ,prezentuje svůj výkon	pohybové hry
je soustředěný, rozumí povelům a reaguje na ně	pohybová tvořivost
vstřebává nutnost poctivého soutěžení	spolupráce ve hře
dokáže adekvátně upozornit na nepoctivost a podvod	utkáni podle zjednodušených pravidel minisportů
respektuje předpoklady pro dané pohybové činnosti druhého pohlaví	bezpečnost při pohybových činnostech (bezpečná příprava a ukládání nářadí a náčiní)
je schopen cvičit podle pokynů vyučujícího	bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru)
je schopen řídit jednoduché soutěže družstev	bezpečnost při pohybových činnostech (bezpečnost v šatnách a na WC)
umí rozdělit spolužáky na jednotlivé hry	první pomoc v podmínkách TV
umí změřit atletické výkony svých spolužáků	posuzování pohybových dovedností
dokáže posoudit podle minulých výsledků, zda se spolužáci zlepšili či nikoliv	kommunikace v TV
sleduje výkony ostatních	základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností
umí pracovat s vyhledávačem internetu, vyhledává zajímavosti ze světa sportu	smluvené povely a signály
	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)
	kommunikace v TV
	základní názvosloví osvojovaných činností
	pravidla zjednodušených osvojovaných pohybovaných činností
	měření a posuzování pohybových dovedností
	měření výkonů
	zdroje a informace o pohybových činnostech
splývá, plave, ovládá jeden plavecký způsob	základní plavecké dovednosti
při plaveckých aktivitách dodržuje prvky bezpečnosti	jeden plavecký způsob (plavecká technika)
uplatňuje prvky sebezáchrany	prvky sebezáchrany a bezpečnosti

5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
je schopen se aktivně účastnit hodin TV (vedení rozcvičky, vedení družstva)	příprava organismu před pohybovou činností
uvědomuje si, jak dobrá kondice ovlivňuje jeho celkovou úspěšnost nejen ve škole (pozitivní příklady)	po zátěži napínací a protahovací cvičení, uklidnění
snaží se pozitivně vyniknout	zdroje informací o pohybových činnostech
vyhledává cvičení, které koriguje jednostrannou zátěž	turistika a pobyt v přírodě (táboření a ochrana přírody)
i s fyzickým handicapem nachází možnost vyniknout v rámci TV	zdravotně zaměřené činnosti
dokáže se krokově naučit jednoduché tance a sestavy	průpravná, relaxační a kompenzační zdravotně zaměřená cvičení
zvládá různé druhy sezónních sportů	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti
umí odbíjet míček pálkou o stěnu	jednoduché tance, aerobic, džezgymnastika
zná pravidla základních pohybových her a orientuje se v nich, fotbal, basketbal, vybíjená, florbal, házená, přehazovaná, volejbal	bruslení, základy techniky pohybu na bruslích
je schopen upozornit na poškození tělocvičného náradí, náčiní i pomůcek	základy sportovních her, manipulace s míčem
toto náradí, náčiní a pomůcky umí bezpečně přinést a uložit	manipulace s pálkou
dokáže posoudit, které pohybové činnosti jsou více nebezpečné	pohybové hry, pohybová tvořivost
je schopen ošetřit nezávažné zranění spolužáka (odřenin)	základy sportovních her (spolupráce ve hře, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů)
každé sebemenší zranění neprodleně nahlásí vyučujícímu	bezpečnost při pohybových činnostech
je objektivně schopen posoudit úroveň výkonu spolužáka	bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek
dokáže rozlišit kvalitní výkon od nekvalitního	organizace a bezpečnost cvičebního prostoru
dokáže v průběhu své pohybové činnosti reagovat na pokyny vyučujícího	první pomoc v podmínkách TV
chápe nutnost poctivého soutěžení	bezpečnost při pohybových činnostech
snaží se svým příkladem působit ve směru fair play	posuzování pohybových dovedností
respektuje druhé pohlaví při všech činnostech	komunikace v TV
cvičí podle pokynů vyučujícího	smluvené pokyny a signály
dokáže cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)
je schopen kvalitně řídit jednoduché soutěže družstev	komunikace v TV
umí rychle a bezproblémově rozdělit spolužáky na jednotlivé hry	základní tělovýchovné názvosloví osvojovaných činností
kvalitně změří pohybové a atletické výkony svých spolužáků	smluvené povely a signály
sám vylepšuje své pohybové a atletické dovednosti a výkony	pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností
kvalifikovaně posoudí zda došlo k zlepšení výkonu či nikoli	zásady jednání a chování
ovládá základní gymnastické prvky zvládne i složitější gymnastické sestavy	měření a posuzování pohybových a atletických dovedností
sleduje v televizi a v novinách sportovní aktuality	atletika
pracuje bez nutné nápovědy s vyhledávačem na internetu	měření výkonů
vyhledává zajímavosti ze světa sportu a sleduje sportovní výsledky	základní pohybové testy
	gymnastika, gymnastické sestavy
	zdroje informací o pohybových činnostech
splývá, plave, ovládá jeden plavecký způsob	základní plavecké dovednosti
při plaveckých aktivitách dodržuje prvky bezpečnosti	jeden plavecký způsob (plavecká technika)
uplatňuje prvky sebezáchrany	prvky sebezáchrany a bezpečnosti

5.9 Pracovní výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Název vyučovacího předmětu: Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou povinné.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Tělesná výchova je vyučovacím předmětem ve všech ročnících prvního stupně.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně. Výuka může probíhat také v jiných vhodných prostorech, může být přenesena do venkovního prostředí, což je pro některé učivo nezbytné (např. pro pěstitelské práce) nebo do jiných vhodných prostor v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- osvojujeme se žáky základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učíme se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci a v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme slovní zásobu žáků v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učíme je popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- vytváříme společné práce ve skupinách, při kterých se učíme spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snažíme o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

jednotlivým žákům v činnostech pomáháme

- učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami
- seznamujeme žáky s různými obory lidské činnosti
- připravujeme žáky na celoživotní vzdělávání a pro volbu vlastního profesního zaměření

Kompetence digitální

- vedeme žáky k získávání a vyhledávání informací za použití digitálních technologií

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí) – 1. – 5. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce	
Vyučovací předmět:	Pracovní výchova	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
1. období		
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
2. období		pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úraze	
1. období		KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
2. období		práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	
1. období		PĚSTITELSKÉ PRÁCE
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročnou rostlinu	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
2. období		pěstování pokojových rostlin
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	rostliny jedovaté, rostliny jako droga, alergie
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úraze	
1. období		PŘÍPRAVA POKRMŮ
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	základní vybavení kuchyně
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	výběr, nákup a skladování potravin
2. období		jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	technika v kuchyni - historie a význam
ČSP-5-4-021	připraví samostatně jednoduchý pokrm	
ČSP-5-4-031	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	
ČSP-5-4-041	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úraze v kuchyni	
	Očekávané výstupy ŠVP ZV v ročníku	UČIVO v ročníku
	mačká, trhá, vytrhává, překládá, skládá, stříhá, vystřihuje, nalepuje a slepuje papír, pracuje s šablonami, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru a papírové koláže	Práce s drobným materiálem
	sbírá, vybírá, navléká, aranžuje, lepí a třídí přírodní materiál	práce s papírem a kartonem
	vylišuje a vyrobí otisk rostliny	práce s přírodním materiálem
	stříhá a nalepuje textílii	stavby z přírodního materiálu (domečky, zahrádky, skryše pro zvířátka, aj.)
	přišije knoflík, zašívá a sešívá	lisování a otisk rostlin
	navlékne jehlu, udělá uzel, používá přední steh	práce s textilem
	hněte, stlačuje, válí, odděluje, spojuje, vykrajuje a vytváří jednoduché prostorové tvary z modelovací hmoty	drobná úprava oděvu
	rozezná výrobek z plastu vymyslí jeho další využití	práce s modelovací hmotou
	navíjí tenký drát do spirály na tyčce	vlastnosti materiálu
	třídí a pojmenuje druhy materiálů: papír, přírodniny, textil, modelovací hmota, plast, kov	práce s plasty
	pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	práce s drátem
	sestavuje stavebnicové prvky montuje a demontuje stavebnici	kombinované výrobky
	sestavuje modely dle předlohy i dle vlastní představy, vytváří vlastní kompozice	Konstrukční činnosti
	pečuje o pokojové rostliny, otírá listy, zalévá	práce montážní a demontážní
	pomáhá s úklidem školního dvora, hrabe listí a odváží ho, vytrhává plevel, okopává	práce se stavebnicemi (např. SEVA, CHEVA, MONTI-systém, aj.)
	dokáže upravit ovoce a zeleninu za studena, pracuje se škrabkou	Pěstitelské práce
	dodržuje základy správného stolování a společenského chování	péče o pokojové rostliny
	podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek se vztahem k lidovým tradicím, k ročnímu období	nástroje a jejich využití (práce s hráběmi, kolečkem, motykou, aj.)
	napodobí průběh předváděné práce	úprava záhonů a jejich ošetřování
	při všech činnostech udržuje pořádek a hygienické zásady na pracovišti	Příprava pokrmů
	bezpečně zachází s pracovními nástroji a pomůckami	„U nás doma“ - potraviny a jejich úprava, bezpečnost při kuchyňských pracích
	poskytne nebo zajistí první pomoc při úraze (dle svých schopností a možností)	základy správného stolování
		lidové zvyky a tradice
		bezpečnost při práci s kuchyňskými spotřebiči a nástroji

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
mačká, trhá, vytrhává, překládá, skládá, stříhá, vystřihuje, nalepuje a slepuje papír, pracuje s šablonami, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru a papírové koláže sbírá, vybírá, navléká, aranžuje, lepí a třídí přírodní materiál	<u>Práce s drobným materiálem</u>
vylišuje a vyrobí otisk rostliny	práce s papírem a kartonem
stříhá a nalepuje textilii	práce s přírodním materiálem
přišije knoflík, zašívá a sešívá	stavby z přírodního materiálu (domečky, zahrádky, skryše pro zvířátka, aj.)
navlékne jehlu, udělá uzel, používá přední steh	lisování a otisk rostlin
hněte, stlačuje, válí, odděluje, spojuje, vykrajuje a vytváří jednoduché prostorové tvary z modelovací hmoty	práce s textilem
rozezná výrobek z plastu vymyslí jeho další využití	drobná úprava oděvu
navíjí tenký drát do spirály na tyčce	práce s modelovací hmotou
třídí a pojmenuje druhy materiálů: papír, přírodniny, textil, modelovací hmota, plast, kov	vlastnosti materiálu
pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	práce s plasty
sestavuje stavebnicové prvky montuje a demontuje stavebnici	práce s drátem
sestavuje modely dle předlohy i dle vlastní představy, vytváří vlastní kompozice	kombinované výrobky
pečuje o pokojové rostliny, otírá listy, zalévá	<u>Konstrukční činnosti</u>
pomáhá s úklidem školního dvora, hrabe listí a odváží ho, vytrhává plevel, okopává dokáže upravit ovoce a zeleninu za studena, pracuje se škrabkou	práce montážní a demontážní
dodržuje základy správného stolování a společenského chování	práce se stavebnicemi (např. SEVA, CHEVA, MONTI-systém, aj.)
podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek se vztahem k lidovým tradicím, k ročnímu období	<u>Pěstitelské práce</u>
napodobí průběh předváděné práce	péče o pokojové rostliny
při všech činnostech udržuje pořádek a hygienické zásady na pracovišti	nástroje a jejich využití (práce s hráběmi, kolečkem, motykou, aj.)
bezpečně zachází s pracovními nástroji a pomůckami	úprava záhonů a jejich ošetřování
poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)	<u>Příprava pokrmů</u>
	„U nás doma“ - potraviny a jejich úprava, bezpečnost při kuchyňských pracích
	základy správného stolování
	lidové zvyky a tradice
	bezpečnost při práci s kuchyňskými spotřebiči a nástroji

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
mačká, trhá, vytrhává, překládá, skládá, stříhá, vystřihuje, nalepuje a slepuje papír, pracuje se šablonami, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru	<u>Práce s drobným materiálem</u>
sbírá a vybírá přírodní materiál, pracuje s ním	práce s papírem, kartonem
lišuje a otiskává rostliny	papírové koláže
navléká, aranžuje, dotváří, opracovává lepí a třídí přírodní materiál	práce s přírodním materiálem
stříhá a nalepuje textilii	stavby z přírodního materiálu (vesničky, úkryty a domečky pro zvířátka)
navlékne jehlu, udělá uzel, používá přední steh, šije zadním stehem, přišije dvoudírkový knoflík	lisování a otisky rostlin
vyrobí jednoduchý textilní výrobek	práce s textilem
hněte, stlačuje, válí, odděluje, spojuje, vykrajuje a vytváří jednoduché prostorové tvary z modelovací hmoty	drobná úprava oděvu
rozezná výrobek z plastu vymyslí jeho další využití	práce s modelovací hmotou
navíjí tenký drát do spirály na tyčce tvaruje drát prsty	práce s plasty
třídí a pojmenuje druhy materiálů: papír, přírodniny, textil, modelovací hmota, plast, kov, dokáže s nimi pracovat a kombinovat je	práce s drátem
sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje stavebnici	kombinované výrobky
sestavuje modely dle předlohy i dle vlastní představy, vytváří vlastní kompozice	<u>Konstrukční činnosti</u>
pečuje o pokojové rostliny otírá listy, zalévá kypří zeminu	práce montážní a demontážní
pozoruje a zaznamenává klíčení semen	práce se stavebnicemi (např. SEVA, CHEVA, MONTI-systém, aj.)
pomáhá s úklidem školního pozemku, hrabe a odváží listí, pleje, okopává	<u>Pěstitelské práce</u>
dodržuje základy správného stolování a společenského chování	pokojové rostliny a péče o ně
připraví tabuli pro jednoduché stolování	nástroje a jejich využití (práce s hráběmi, kolečkem, motykou, lopatou, aj.)
připraví jednoduchý pokrm ze studené kuchyně	<u>Příprava pokrmů</u>
pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	„U nás doma“
vyrobí výrobek se vztahem k lidovým tradicím, k ročnímu období	základy správného stolování a chování u stolu
při všech činnostech udržuje pořádek a hygienické zásady na pracovišti	lidové tradice
bezpečně zachází s pracovními nástroji a pomůckami	hygiena a bezpečnost při kuchyňských pracích, při práci s kuchyňskými spotřebiči a nástroji
poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)	

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
mačká, trhá, vytrhává, překládá, skládá, obaluje, stříhá, vystřihuje, nalepuje, slepuje papír, polepuje	<u>Práce s drobným materiálem</u>
vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru	práce s papírem a kartonem - záložka do knihy, barevné podzimní listí, sněhulák + vločky, výroba papírových masek na karneval, motýli a květiny apod.
navléká, aranžuje, opracovává, dotváří, lepí a třídí přírodní materiál	přírodniny (dekorace)
vytvoří prostorový výrobek z přírodního materiálu	textil (rozlišování druhů textilií a tkanin, šití a sešívání, drobná oprava oděvu, jednoduchý výrobek)
stříhá a nalepuje textili	práce s modelovací hmotou + používání špachtle
navlékne jehlu, udělá uzel, používá přední steh používá zadní a obrubový steh	různé výrobky vztahující se k vánoční a velikonoční tematice (drobné vánoční ozdoby, svícný, velikonoční přání apod.)
přišívá knoflíky 2, 4 dírkové	práce s jinými drobnými materiály (plasty, lýkem apod.) podle situace
hněte, stlačuje, válí, odděluje, spojuje, vykrajuje a vytváří jednoduché postavy a výrobky z modelovací hmoty podle návodu	<u>Konstruktivní činnosti</u>
stříhá, řeže, propichuje, spojuje, slepuje plast	stavebnice (např. Seva, Merkur)
vyrobí předmět s využitím různých druhů plastů	práce montážní a demontážní
montuje a demontuje stavebnici	stavby podle předlohy i fantazie
pracuje s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	<u>Pěstitelské práce</u>
pečuje o pokojové rostliny, otírá listy, zalévá, kypří zeminu, umí zasít semena, pozoruje klíčení a růst rostlin, rozliší a pojmenuje vybrané pokojové rostliny	péče o pokojové květiny
pracuje na školním pozemku	práce s nástroji a nářadím
dodržuje základy správného stolování a společenského chování, orientuje se v základním vybavení kuchyně,	úprava okolí školy
připraví tabuli pro jednoduché stolování, připraví jednoduchý pokrm ze studené kuchyně	<u>Příprava pokrmů</u>
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	základy stolování
pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	příprava jednoduchého jídla
vyrobí výrobek se vztahem k lidovým tradicím, k ročnímu období	studené kuchyně
při všech činnostech udržuje pořádek a hygienické zásady na pracovišti	jednoduchá úprava stolu
bezpečně zachází s pracovními nástroji a pomůckami	slavnostní prostírání (příprava slavnostní tabule)
poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)	

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje, proplétá, vytváří prostorové konstrukce	<u>Práce s drobným materiálem</u>
měří, pracuje se šablonami	práce s papírem a kartonem: práce podle šablony, výroba papírových záložek, předmětů s podzimní tematikou (stromy, ježci, košíky na houby, věnečky, postava Mikuláše a čerta, přání k různým příležitostem, pozvánky, karnevalové masky apod.)
využívá samorosty a základy aranžování	práce s přírodninami: dekorace přírodních materiálů (kombinace s modelovací hmotou), dotváření samorostů, výroba svícňů (kombinace drobných materiálů)
pojmenuje přírodní různé materiály a určí jejich využití	práce s textilem: používání různých druhů stehů (přední, zadní, křížkový apod.), zhotovení jednoduché výšivky
používá přední, zadní, obrubový, stonkový a křížkový steh, přišívá různé druhy knoflíků	práce s modelovací hmotou, keramickou hlinou (vytváření věcí podle skutečnosti)
zhotoví jednoduchou výšivku křížkovým stehem	práce s plasty a jinými materiály podle situace
vytváří složitější výrobky podle návodu a předlohy	<u>Konstruktivní činnosti</u>
používá vhodné pomůcky a nástroje	práce se stavebnicí např. Merkur, Seva
vyhodnotí spotřebu plastu jako odpadového materiálu	práce montážní a demontážní
ve vlastní domácnosti v určeném časovém období používá složitější pracovní postupy a pomůcky	práce podle předlohy
vyhledává využití materiálu v literatuře	<u>Pěstitelské práce</u>
sestavuje složitější stavebnicové prvky	péče o pokojové rostliny
montuje a demontuje stavebnici, pracuje podle předlohy	práce s nástroji a nářadím (bezpečnost, organizace práce)
vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem	práce na školním pozemku
pečuje o pokojové rostliny, otírá listy, zalévá, kypří	úprava okolí školy (úprava půdy a prostředí)
určí, co se sází, co seje, rozdíl mezi sázením a setím	<u>Příprava pokrmů</u>
rozlišuje a používá jednoduché pěstitelské nářadí	základní vybavení kuchyně
pojmenuje a označí jedovaté pokojové rostliny	výběr a nákup potravin
pracuje na školním pozemku, v okolí školy	jednoduchá úprava stolu i slavnostní tabule (dekorace)
pojmenuje základní vybavení kuchyně	dodržování základních pravidel stolování
připraví samostatně jednoduchý pokrm	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni	
připraví tabuli pro slavnostní příležitost	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	
poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	
vyrobí výrobek se vztahem k lidovým tradicím, k ročnímu období	
při všech činnostech udržuje pořádek a hygienické zásady na pracovišti	
bezpečně zachází s pracovními nástroji a pomůckami	
poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)	

5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje, proplétá, měří	<u>Práce s drobným materiálem</u>
předvede správně praktické činnosti s daným materiálem	práce s papírem a kartonem: práce podle šablony (předměty s podzimní tematikou - stromy, ježci, košíky na houby, přání k různým příležitostem jako Vánoce, Velikonoce, pozvánky, karnevalové masky, jarní květiny apod.
rozliší různé materiály a uvede jejich vlastnosti	práce s přírodninami: dekorace přírodních materiálů, dotváření samorostů, výroba vánočních svícňů - kombinace s jinými drobnými materiály)
vhodně zvolí pracovní pomůcky a nástroje pro práci s daným materiálem	práce s textilem: používání různých druhů stehů, látání a tkaní, háčkování řetízku
používá různé materiály k výrobě předmětů s prvky lidových tradic	práce s modelovací hmotou, keramickou hlinou (modelování předmětů podle skutečnosti)
používá různé druhy stehů - přední, zadní, ozdobný	práce s plasty a jinými druhy materiálů podle situace
látání a tkaní, určí rozdíl mezi osnovou a útkem	<u>Konstrukční činnosti</u>
háčkuje řetízek	práce se stavebnicí např. Seva a Merkur
vytvoří dekorativní předmět podle slovního návodu, vzoru, fantazie	práce montážní a demontážní
samostatně vypracuje plánek výrobku, zvolí vhodné materiály, nařadí pomůcky a sestaví pracovní postup	práce podle slovního návodu
vystihne podstatu pracovního procesu	<u>Pěstitelské práce</u>
při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost	základní podmínky pro pěstování rostlin
sestavuje složitější stavebnicové prvky montuje a demontuje stavebnici	pěstování pokojových rostlin
pracuje podle slovního návodu, předlohy, schématu	pěstování rostlin ze semen v místnosti (výsev obilí, hrachu)
vyhledá informace o pokojových rostlinách v literatuře	práce na školním pozemku
uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné rostliny	<u>Příprava pokrmů</u>
předvede správnou péči o pokojové rostliny	základní vybavení kuchyně
při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy	výběr a nákup potravin,
množí rostliny odnožemi a řízkováním	jednoduchá úprava stolu i slavnostní tabule (dekorace)
pracuje na školním pozemku, podílí se na jeho úpravě	pravidla správného stolování
dodržuje základy správného stolování a společenského chování	
orientuje se v základním vybavení kuchyně	
připraví jednoduchý pokrm studené i teplé kuchyně	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	
připraví tabuli pro slavnostní příležitost	
při všech činnostech udržuje pořádek a hygienické zásady na pracovišti	
bezpečně zachází s pracovními nástroji a pomůckami	
poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)	

5.10 Etická výchova

Doplňující vzdělávací obor: Etická výchova

Název vyučovacího předmětu: Etická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové vymezení

Hlavním důvodem pro zařazení vyučovacího předmětu Etická výchova do ŠVP ZV je fakt, že Etická výchova jako doplňující vzdělávací obor plně vystihuje zaměření školy.

Jak uvádí RVP ZV, předmět podobného charakteru je často zařazen do vzdělávacího systému zemí OECD.

Vzdělávání je založeno na zásadách svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání (§ 2, odst. 1, písm. e) školského zákona).

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů.

Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje Etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků.

Ve vzdělávací oblasti Člověk je to zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj.

Etická výchova žáka vede především:

- k navázání a udržování uspokojivých vztahů
- k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém
- k tvořivému řešení každodenních problémů
- k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými
- ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru
- k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova u žáka rozvíjí:

- sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život
- samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů
- správné způsoby komunikace
- respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí
- schopnost vcítit se do situací ostatních lidí
- pozitivní představu o sobě samém
- schopnost účinné spolupráce

Časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulaci učebního plánu. Etická výchova je vyučována od 1. do 5. ročníku.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně. Výuka může být přenesena do venkovního prostředí nebo do jiných vhodných prostor vnitřních i venkovních v závislosti na výchovných a vzdělávacích strategiích, které učitelé uplatňují.

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učíme žáky získávat a rozvíjet sociální dovednosti zaměřené na prospěch nejen vlastní, ale i ostatních lidí
- vedeme žáky k samostatnému pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme žáky v tvořivém řešení každodenních problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat názory a postoje na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými
- směřujeme žáky k uplatnění správných způsobů komunikace
- respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí

Kompetence sociální a personální

- k navázání a udržování uspokojivých vztahů
- k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém
- pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanské

- schopnost vcítit se do situací ostatních lidí

Kompetence pracovní

- samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů
- schopnost účinné spolupráce

Kompetence digitální

- ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru
- k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa

Do vzdělávacího obsahu jsou integrována tato průřezová témata a jejich okruhy

Osobnostní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj) – 1. – 5. ročník

Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) – 1. – 5. ročník

Multikulturní výchova (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) – 1. – 5. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Doplňující vzdělávací obor	Etická výchova	
Vyučovací předmět:	Etika	
Očekávané výstupy RVP ZV 1. a 2. období		UČIVO 1. stupně dle RVP ZV
1. období		ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI
EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
EV-3-1-03	si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
EV-3-1-04	zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu
EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích	POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH
EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	sebepečetí – sebezpoznaní, sebehodnocení, sebezpřijetí, sebe prezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
		akceptace druhého – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých
2. období		TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE
EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společně plnění úkolů, zbabování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
EV-5-1-02	si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
EV-5-1-03	se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství
EV-5-1-04	identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ
EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	iniciativa – ve vztahu k jiným lidem, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu
EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

1. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	1. ročník - UČIVO v ročníku
<i>si osvojí oslovení křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci</i>	základy mezilidských vztahů (pozdrav, pravidla třídy, pastýř vtipálek, co nás čeká, umíš dobře naslouchat?) třída jako společenství (vytvořme si pravidla, jak žijeme s pravidly, jak se rozhodnout, dětská práva a povinnosti, máme stejná práva)
<i>se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel</i>	vztahy v naší rodině (moje rodina)
<i>si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým</i>	základy sebeúcty a úcty k druhým (v čem jsem výjimečný/á, moje jméno, narozeniny, oslavujeme společně, jak se cítím, jsme kamarádi, jak je to správné?)
<i>zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky</i>	spolupráce a tvořivost (co máme společného, samostatně a společně, překvapení, už vím, co udělám, když)
<i>vyjadřuje city v jednoduchých situacích</i>	základy prosociálnosti (jak si pomáháme; pomáhám, pomáháš, pomáháme)
<i>využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů</i>	
<i>reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc</i>	

2. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	2. ročník - UČIVO v ročníku
<i>si osvojí oslovení křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci</i>	třída jako společenství (vytvořme si pravidla, jak žijeme s pravidly, jak se rozhodnout, dětská práva a povinnosti, máme stejná práva)
<i>se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel</i>	základní komunikační dovednosti (hádej, kdo jsem; co bych byl, kdybych byl; vhodná slova, léčení překřikovandy)
<i>si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým</i>	formování zdravého sebepečení a sebeúcty (kdo jsem, můj svět, můj talent, jako ty, každý jsme jiný, jak se cítím)
<i>zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky</i>	pozitivní hodnocení druhých (jaký jsi, můj kamarád, cením si na tobě, sluníčko, řeč barev)
<i>vyjadřuje city v jednoduchých situacích</i>	tvořivost v mezilidských vztazích (co by to bylo, kdyby to nebylo; v zoologické zahradě, mocná čarodějka, písemné návody, neviditelný přítel)
<i>využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů</i>	prosociální dovednosti (chci ti dát dárek, který nekoupíš; kdo rychle dává, dvakrát dává; srdce na dlani)
<i>reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc</i>	

3. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	3. ročník - UČIVO v ročníku
<i>si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluva, přiměřenou gestikulaci</i>	třída jako společenství (vytvoříme si pravidla, jak žijeme s pravidly, jak se rozhodnout, dětská práva a povinnosti, máme stejná práva)
<i>se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel</i>	základní komunikační dovednosti (hádej, kdo jsem; co bych byl, kdybych byl; vhodná slova, léčení překřikovandy)
<i>si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým</i>	formování zdravého sebepojetí a sebeúcty (kdo jsem, můj svět, můj talent, jako ty, každý jsme jiný, jak se cítím)
<i>zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky</i>	zúčastněné naslouchání (proč je dobré umět naslouchat, zvuky kolem nás, jedno velké ucho)
<i>vyjadřuje city v jednoduchých situacích</i>	pozitivní hodnocení druhých (kytička pro radost, poctivá chvála, odpuštění a formy vyjádření odpuštění, úcta k člověku s handicapem)
<i>využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů</i>	tvořivost v mezilidských vztazích (jak to vidím já, u nás ve třídě, bráška z jiné planety, dárek pro tebe)
<i>reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc</i>	komunikace citů (čteme z tváře, radost a smutek, kdy se stáváš sorkou, mocná čarodějka, uvnitř mě a mimo mě, můj hrdina/moje hrdinka, slovní přesilovka)
	empatie (známe se, co by řekl/řekla, ošklivé káčátko, v cizí kůži, spojující příběhy, jinýma očima, dvě tváře, proč jsi smutný)
	prosociální chování (v mé blízkosti, inzerát, kamarádství, co mohu udělat pro druhé, moje třída - moje rodina, umím - umíš - umíme, společnými silami, naše škola)

4. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	4. ročník - UČIVO v ročníku
	třída jako společenství (vytvoříme si pravidla, jak žijeme s pravidly, jak se rozhodnout, dětská práva a povinnosti, máme stejná práva)
<i>reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku</i>	základní komunikační dovednosti (hádej, kdo jsem; co bych byl, kdybych byl; vhodná slova, léčení překřikovandy)
<i>si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení</i>	neverbální komunikace (možnosti, pantomima, mimika, řeč očí, oční kontakt, gesta, mluva rukama, podání ruky)
<i>identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí</i>	formování zdravého sebepojetí a sebeúcty (kdo jsem, můj svět, můj talent, jako ty, každý jsme jiný, jak se cítím)
	pozitivní hodnocení druhých (kytička pro radost, poctivá chvála, odpuštění a formy vyjádření odpuštění, úcta k člověku s handicapem)
<i>iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně</i>	komunikace citů (jak na city, spolu je nám dobře, můj způsob řešení, jak se vypořádat s hněvem)
	empatie (život je divadlo, pohled do zrcadla, co cítí ostatní, vcítění, přítel v každé situaci, soucit)
	vzory (rozhlédni se kolem sebe, chci být jako, ten umí to a ten zas ono)

5. ročník - očekávané VÝSTUPY ŠVP ZV v ročníku	5. ročník - UČIVO v ročníku
	třída jako společenství (vytvoříme si pravidla, jak žijeme s pravidly, jak se rozhodnout, dětská práva a povinnosti, máme stejná práva)
<i>reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku</i>	základní komunikační dovednosti (hádej, kdo jsem; co bych byl, kdybych byl; vhodná slova, léčení překřikovandy)
<i>si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení</i>	dialog jako prostředek komunikace (dialog, o čem mluvíme, hop a skok, s kým mluvím)
<i>se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách</i>	sebehodnocení a sebeúcta (úspěch, to jsem já, naladíme se, sebezpřijetí, předvedte se, jak se umím ovládat, překonáváme překážky, obálka cílů)
<i>jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy</i>	pozitivní hodnocení druhých (jsi poklad, jaký jsi, můj kamarád, cením si na tobě, sluníčko, řeč barev)
	iniciativa a tvořivost v mezilidských vztazích (známe se, výhody a nevýhody, iniciativně na iniciativu, příběh bez konce, to se mi nepovedlo)
	asertivita (nebojíme se jednat, zvládneš to, tohle tedy ne)
	prosociální chování (mám o tebe zájem, to dokážeš, jak pomáháme, respekt, správná volba)

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1 Způsoby hodnocení

Způsob hodnocení výsledků vzdělávání žáků je klasifikace.

6.1.2 Kritéria hodnocení

- cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu
- hodnocení předchází srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a s kritérii hodnocení
- žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván, kdy a jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen
- při hodnocení klademe důraz na vhodnou formulaci, přednost dáváme pozitivnímu vyjádření
- hodnocení by mělo být pro žáky motivující
- při hodnocení nehodnotíme osobu žáka
- uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt
- soustředíme se na individuální pokrok žáka (nesmí vést ke srovnávání se spolužáky, rozdělování na úspěšné a neúspěšné, snižování sebedůvěry a důstojnosti žáků)
- pro celkové hodnocení používáme klasifikaci
- na žádost rodičů a doporučení školského poradenského zařízení u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami lze žáka hodnotit slovně
- u průběžného hodnocení používáme různé formy – klasifikace, slovní hodnocení, sebehodnocení žáků
- nedílnou součástí procesu hodnocení je sebehodnocení
- žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a sebekontrolě
- vedeme žáky k motivující práci s vlastní chybou

Kritéria pro hodnocení:

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností žáka
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně
- přístup k předpokládaným problémům tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech vzhledem k očekávaným výstupům
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

Nejčtenější nástroje ověřování vědomostí a dovedností:

- písemné práce
- testy
- diktáty
- cvičení písemná, ústní
- ústní zkoušení
- mluvený projev
- zpracování referátů a prací k tématu
- úprava sešitů
- samostatné aktivity
- řešení problémových úloh
- výrobky, výtvary, výtvarné a kreativní práce
- skupinová práce, práce na společném projektu
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- a další nástroje podle forem a metod výuky a charakteru vyučovacích předmětů